

INNEHÅLLSFÖRTECKNING	Sida
Förvaltningsberättelse	1
Ekonomiska nyckeltal	11
Koncernöversikt	12
Redovisningsprinciper	14
Sammanställningar:	
* Resultaträkning med noter	17
* Finansieringsanalys	20
* Balansräkning med noter	21
* Driftredovisning	25
* Investeringsredovisning	26
Nämndvis redovisning:	
Kommunstyrelse	
Kommunledning	27
Anslag till fullmäktiges förfogande	28
Gemensam verksamhet	29
Kommunstyrelsens stab	30
Ekonomikontor	31
Personalkontor	34
Serviceavdelning	36
Miljö- och Samhällsbyggnadsförvaltning	38
VA-verket	41
Bygg- och Miljönämnd	43
Revisorsnämnd	45
Överförmyndarnämnd	47
Kultur- och Fritidsnämnd	49
Barn- och Utbildningsnämnd	53
Socialnämnd	59

Förvaltningsberättelse

Samhällsekonomisk utveckling

Källa: Ekonomirapporten, Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), november 2007 och cirkulär 08:19 februari 2008.

Den globala BNP-tillväxten beräknas bli fortsatt hög 2007-2008 men en viss avmattning sker från toppåret 2006. Medan utvecklingen i flertalet OECD-länder blir jämförelsevis måttlig är det framförallt den snabba expansionen hos tillväxtekonomier i Asien och Latinamerika som bidrar till den höga tillväxten globalt.

Konjunkturuppgången i Sverige fortsatte 2007 och BNP växte snabbare än vanligt. Sena indikationer från finansdepartementet tyder dock på att tidigare bedömningar varit för höga, och att BNP-ökningen för 2007 snarare hamnade på 2,6 %. Hushållens konsumtion och investeringar bidrog till en efterfrågetillväxten 2007, vilket drev BNP-tillväxten. Samtidigt blev BNP-bidrag från nettoexporten svagare än vad som gällt de senaste åren. Det senaste årets ökning av antalet sysselsatta och arbetade timmar har varit rekordartad och överträffat de flesta bedömningar rejält. Det alltmer ansträngda läget på arbetsmarknaden medför dock en betydligt högre löneökningstakt 2007-2008 jämfört med de senaste åren.

Nyckeltal för den ekonomiska utvecklingen. Procentuell förändring från föregående år.

	2006	2007
BNP	4,2	3,6
Konsumentpris	1,4	2,2
Öppen arbetslöshet *)	7,1	6,1

Källa: SKL. *) a) inkl heltidsstuderande som aktivt söker, b) 15-74 år, tidigare 16-64 år

Kommunsektorns utveckling

Källa: Ekonomirapporten, Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), november 2007.

Verksamhetskostnaderna beräknades för 2007 öka med 5,2 % i löpande pris och den egentliga verksamheten med 2 %. Förändringar i regelverket gjorde att försörjnings-

stödet blev runt 250 Mnkr högre 2007. Bistånd till flyktingar har ökat med över 40 % 2007 på grund av den ökade invandringen. Pensionskostnaderna steg 2007 beroende på sänkt kalkylränta och ett reviderat livslängdsantagande.

Skatteintäkterna blev betydligt större än i vårprognosen på grund av en betydligt snabbare ökning av antalet arbetade timmar i ekonomin 2007 i kombination med högre löneökningar än vad SKL tidigare räknat med. Det gör att skatteintäkterna ökade med 4,5 % 2007, inklusive effekten av att medelskattesatsen sänktes med 5 öre. De generella statsbidragen ökade med blygsamma 0,1 mdkr.

Å ena sidan en ökad verksamhetsvolym och å andra sidan ett förbättrat skatteunderlag, ledde till ett beräknat resultat för kommunerna på 8,3 mdkr 2007 (2,2%). En bidragande orsak till det goda resultatet var att prognosen för de kommunanställdas löneökningar 2007 understeg genomsnittet på arbetsmarknaden. SKL räknar med att kommunsektorns löneökningar stannar på 3,8 % jämfört med 4,4 % i genomsnitt på arbetsmarknaden. Detta förbättrade resultatet med 1,5 mdkr.

Regionens utveckling

Källa: SCB, Befolkning per september 2007, Arbetsmarknadsverket, inklusive i program

Stockholms läns befolkning fortsatte att öka under 2007 till 1 942 233 invånare eller + 1,5 %.

Alla kommuner ökade befolkningen och ökningen var relativt jämnt spridd i regionen.

Arbetslösheten i länet (december 2007) minskade under året från 4,4 till 3,0 % och ligger därmed 0,9 % lägre än i riket.

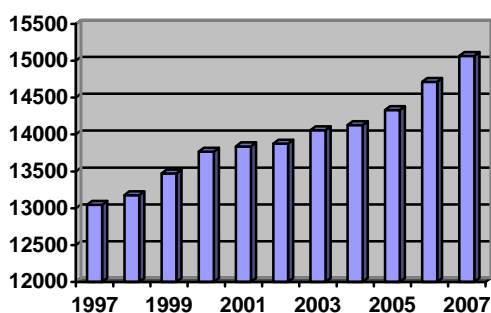
Salems befolkning, arbetsmarknad och bostadsmarknad

Befolkning

Källa för diagram och kommentarer är egen befolkningsprognos framtagen i januari 2008.

Befolkningen i Salem ökade med 350 personer eller 2,4 % till 15 065 invånare per 31 december 2007. 1 nov. 2007 uppgick invånarantalet till 14 992.

Under perioden 1998-2007 har befolkningen ökat med 2 018 personer, eller 1,5 % per år i snitt.

Arbetsmarknad

Både den öppna arbetslösheten och i program minskade i Salem och i riket.

Den sammanlagda arbetslösheten minskade i Salem med 1,2 procentenheter och i riket med 2,1 procentenheter.

	Salem	Riket	Salem	Riket
	2006	2006	2007	2007
Arbetslösa	2,2	3,6	1,7	2,9
I program	1,1	2,4	0,4	1,0
Totalt	3,3	6,0	2,1	3,9

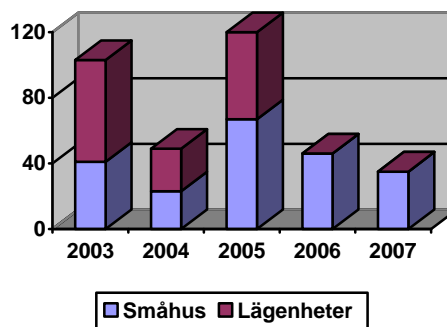
Källa: Länsarbetsnämnden, december

Bostadsmarknad

Källa: Regionplane- och trafikkontoret tidigare år, Jan Forsman aktuellt år. Avser färdigställda bostäder

För att befolkningen ska kunna öka måste nya bostäder byggas. De sex senaste åren har småhusbyggandet legat runt 40 hus om året, medan lägenheterna ökat mera

ojämnt. Efterfrågan på småhustomter är fortsatt hög.

Känslighetsanalys

Kommunens ekonomi påverkas av olika faktorer som ligger inom och utanför dess egen kontroll.

Ekonomiska konsekvenser av förändringar i några viktiga faktorer visas nedan.

Mnkr	+/-
1 kr förändr. av kommunalskatten	28,0
1 procents löneförändring	3,5
1 procents prisförändring	3,6
1 procents avgiftsförändring	0,4
10 Mnkr förändrad upplåning	0,5
10 heltidstjänster	3,7
100 kommuninvånare	3,9
1 procent förändring av kommunalekonomisk utjämning	0,8

Måluppfyllelse

Mål för Salems kommun

Inriktningen för den kommunala verksamheten finns i Mål i Salem, förkortat MÅ-LiS. Mål och uppföljning av målen visas på kommunens webbplats www.salem.se.

Övergripande mål

Nedan redovisas ett urval av de övergripande målen:

Mål:

Salems kommun skall präglas av en försiktig tillväxt i enlighet med översiktsplanen SALEM 2015.

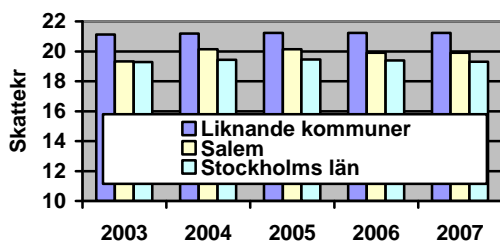
Målet är ej uppnått. Befolkningen ökade för snabbt 2007 för att tillväxten ska kunna bedömas som försiktig. Under 2007 var Salems kommun bland de tio kommuner som ökade snabbast i landet. En högre tillväxt ställer större krav på nya förskolor, skolor och vägar m. m.

Mål:

Kommunalskatten skall vara oförändrad med sikte på sänkning

Målet uppnått. Kommunens skattesats höjdes 2004 till 20:13 kr och var oförändrad 2005. År 2006 sänkte Salems kommun skattesatsen med 23 öre till 19:90 kr vilken var oförändrad under år 2007.

Skattesats till kommun

Mål:

Kommunens låneskuld per invånare får i ett långsiktigt perspektiv inte överstiga 20 000 kronor per invånare.

Målet uppnått. Målet har under den senaste femårsperioden uppnåtts alla år. För 2007 är låneskulden 11 408 kr/invånare.

Mål:

Det ekonomiska resultatet i kommunens budget, plan och bokslut uppgår till minst 2 procent av skatter och bidrag

Målet ej uppnått. De senaste fem åren har kommunen haft ett resultat som i snitt varit 1,6 % av skatter och bidrag. För år 2007 är utfallet 0,7 %.

Mål:

Vattenkvaliteten i Uttran förbättras genom att utbyggnaden av kommunalt vatten och avlopp i Rönninge fullföljs. Dammar för rening av dagvatten till Flaten och Uttran anläggs 2007-2010.

Målet uppnått. Utbyggnaden av kommunalt vatten och avlopp pågår enligt planen. Under 2006 färdigställdes dagvattendammen i Herrängsparken vid Flaten och under 2007 i Soldalen. En förstudie inför byggandet av den största dagvattendammen vid Mosshagen har just avslutats.

Mål:

Kommunens arbete skall sträva efter en miljö i ekologisk balans. Människor och natur skall skyddas mot skador och olägenheter.

Målet uppnått. Under 2007 har en dagvattendamm färdigställts i Soldalen. Det nya naturreservatet Garnudden är ute på samråd.

Som första kommun i länet påbörjar Salem ett omfattande miljöförbättrande energibesparingsprojekt, klart 2008.

Kommunen har de två senaste åren genomfört nio olika risk- och sårbarhetsanalyser. En utbildning i brandskydd och säkerhetsarbete genomfördes 2007. Kommunens "fixarservice" ska förebygga olyckor och skador hos äldre. Under 2007 sänktes åldersgränsen från 75 till 70 år och det utfördes ett 60-tal uppdrag.

Viktiga händelser

Några viktiga händelser i kommunen under 2007 var:

Pysslingen Förskolor och Skolor AB bygger och kommer att bedriva förskole-/skolverksamhet i nya Rosenlundsskolan.

Parkskolan i Söderby Park invigs. Den drivs också av Pysslingen.

Gymnasieelevernas enkät resulterar i att Rönninge gymnasium blev årets gymnasieskola på Södertörn.

Rönninge gymnasium startar ett nytt nationellt utbildningsprogram, Barn- och fritidsprogrammet.

Den nya näridrottsplatsen Pärlan invigs vid Skogsängsskolan.

En omfattande utbildningsåtgärder för personliga assistenter avslutas 2007.

Öppenvårdsavtal tecknas med Södertälje för socialjour, kvinnofrid och brottsoffer.

Ett energibesparingsprojekt påbörjades, se ovan under miljömålen.

Ny konstgräsplan vid Berga bollplan påbörjades.

Dagvattendammen i Soldalen blir klar.

Salem går med i Nyföretagarcentrum Södertälje, Nykvarn och Salem.

Kommunen uppvakter justitieministern om decemberdemonstrationen.

Salem går med i Unescos projekt "Städer mot rasism".

Salem passerar 15 000 invånare.

Balanskravet och god ekonomisk hushållning

Salem har som mål att "Det ekonomiska resultatet i kommunens budget, plan och

bokslut uppgår till minst 2 procent av skatter och bidrag". För 2007 var utfallet 0,7 % eller +4 Mnkr. Målet uppnåddes inte.

Utfallet på de finansiella och verksamhetsmässiga målen visar i stort sett på en god ekonomisk hushållning.

Eftersom realisationsvinsterna (5,0 Mnkr) ska dras av från kommunens resultat på 4,0 Mnkr vid avstämning mot balanskravet blir det justerade resultatet -1,0 Mnkr. Därmed klarar inte kommunen balanskravet.

I bokslut 2006 var kommunens resultat 19,5 Mnkr och när resultatet justerats för realisationsvinster (0,4 Mnkr) blev kommunens resultat 19,1 Mnkr.

Drift- och investeringsredovisning

Driftredovisning

Nämnd	Budget	Bokslut	Diff
Kommunstyrelse	36,2	35,0	1,2
Service	0,2	0,2	0,0
Miljö- o Samhällsbyggnad	46,2	48,0	-1,9
Exploatering, tomtförs	-3,0	-6,4	3,4
VA-verksamhet	1,3	0,4	0,9
Bygg- o Miljö	0,3	0,3	0,0
Revision	0,5	0,5	0,0
Överförmyndare	0,5	0,7	-0,2
Kultur- o Fritid	11,3	11,2	0,1
Barn- o Utbildning	308,0	315,0	-7,0
Social	139,9	147,3	-7,4

Social visade ett underskott på -7,4 Mnkr på grund av institutionsplaceringar av barn, och fler brukare inom personlig assistans. Även Barn- och Utbildning visade underskott: -7,0 Mnkr. Orsaken var bland annat fler förskolebarn och gymnasieelever än budgeterat. Övriga nämnder visade i stort sett positivt resultat.

Investeringsredovisning

Nämnd	Budget	Bokslut	Diff
Kommunstyrelse	2,6	1,3	1,3
Service	0,1	0,2	-0,1
Miljö- o Samhällsbygg	75,7	23,9	51,7

Energioptimeringsproj	0,0	24,1	-24,1
Exploatering Gata/Park	5,2	0,0	5,2
VA-verksamhet	12,8	11,2	1,6
Kultur- o Fritid	0,2	0,2	0,0
Barn- o Utbildning	0,9	0,8	0,1
Social	0,7	0,4	0,3

Investeringarna budgeterades till 98,1 Mnkr och investeringsutfallet blev 37,9 Mnkr. Avvikelsen på +51,7 Mnkr inom Miljö- och Samhällsbyggnad beror i huvudsak på att Rosenlunds skola och Hus 01 i Söderby park har sålts till extern fastighetsägare, vilket inneburit att investeringsbehovet minskat.

Finansiell analys

Vilken balans kommunen haft mellan sina intäkter och kostnader, under året och över tiden, samt kommunens kapacitet att möta ekonomiska svårigheter på kort och lång sikt är viktigt att studera. Hur resultatet uppstått och hur tendenser och obalanser påverkar kapaciteten är också väsentligt.

Vilka risker kan påverka kommunens resultat och kapacitet samt vilken kontroll har kommunen över den ekonomiska utvecklingen? Låneskuld, borgens- och pensionsåtaganden är intressanta. Ett tecken på god kontroll är att upprättade planer och budgetar följs.

Siffrorna för åren 2008-2009 är osäkra och bygger på faktorer som var kända vid budgettillfället.

Kostnader och intäkter

Verksamhetens kostnader och intäkter bör följas åt. När kostnaderna ökar snabbare än intäkterna försämras resultatet.

(Mnkr)	2006	2007	2006-2007 % utveckl	2002-2007 % utveckl
Intäkter	124,0	120,7	-2,7	37,8
Jämför. störande		7,0		
Kostnader	-622,4	-683,0	9,7	40,3
Avskrivningar	-29,5	-30,7	3,9	15,9
Nettokostnader	-527,9	-586,1	11,0	37,7
Skatter, bidrag	555,5	597,1	7,5	37,0
Finansnetto	-8,2	-7,0	-14,5	5,7

Verksamhetens intäkter exklusive skatter och bidrag minskade under året med -2,7 %. Det beror bland annat på höga bidrag för plusjobb och personlig assistans under 2006. Sedan år 2002 har verksamhetens kostnader ökat snabbare än intäkterna.

År 2007 ökade verksamhetens kostnader med 9,7 % medan verksamhetens nettokostnader ökade med 11,0 %. Verksamhetens nettokostnader var -16,7 Mnkr högre än budget, där nämnderna överskred budget med -10,7 Mnkr. Centralt redovisade nettokostnader drog över med -6,0 Mnkr pga pensioner och semesterlöneskuld.

Skatteintäkter, statsbidrag och utjämning ökade med 7,5 % mot föregående år. Skatteintäkterna blev 2,2 Mnkr lägre än budget, främst beroende på negativ slutavräkning för 2006. Den kommunal-ekonomiska utjämningen blev däremot 9,1 Mnkr högre än budget tack vare fler invånare än budgeterat.

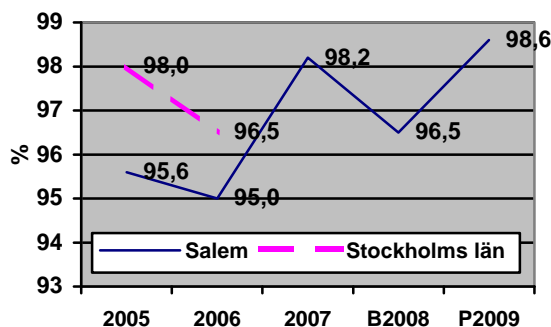
Slutavräkningen för 2007 års skatteintäkter blev positiv, +8,3 Mnkr medan slutavräkningen för 2006 blev negativ, -1,6 Mnkr. Totalt redovisades alltså +6,7 Mnkr i slutavräkningar i bokslutet. Motsvarande belopp för 2006 var +6,1 Mnkr.

Nettokostnadsutvecklingen

Nettokostnadernas andel av skatteintäkter och utjämning visar hur stor del av intäkterna som går till den löpande verksamheten. En rimlig nivå är 96-98 %, eftersom

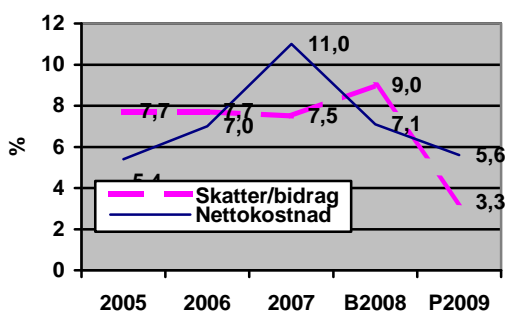
räntekostnader och delar av investeringarna skall finansieras med skatteintäkterna.

Nettokostnadsandelen låg mellan 97 och 98 % under åren 2003-2004. Perioden 2005-2006 förbättrades den till 95-96 %. År 2007 försämrades talet till 98 %, främst p.g.a. ökade nettokostnader inom social- och skolverksamheterna. Framöver är balansen hygglig, cirka 96-98 %, men med förbehåll för osäkerheten vad gäller t ex institutionsplaceringar.

Skatter/bidrags- och nettokostnadsutveckling

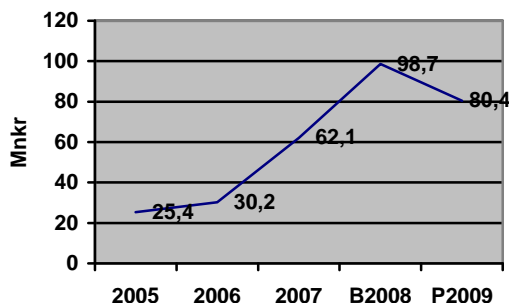
I en sund ekonomi finns en följsamhet mellan hur nettokostnader och skatter/ bidrag utvecklas.

Mellan 2006 och 2007 har nettokostnaderna ökat med 11,0 % och skatter/bidrag med 7,5 %. Kostnadsökningarna beror som sagt på social- och skolverksamheterna, men även höga löneavtal. Sedan år 2002 har nettokostnaderna ökat med 37,7 % och skatter/bidrag med 37,0 %, alltså en negativ avvikelse. Det svaga talet 2009 beror på att kommunen inte räknar med kompensation för snabbväxt det året.

Investeringar

Kommunens investeringsverksamhet bör präglas av god planering och framförhållning.

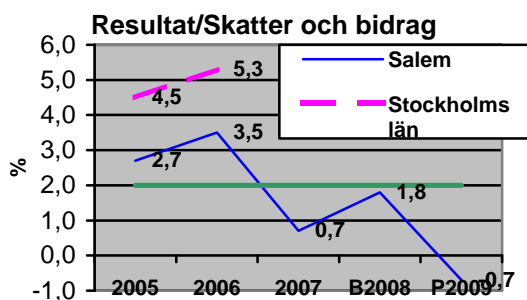
Kommunen investerade för sammanlagt 62,1 Mnkr år 2007. En viktig investering var första delen av ett energibesparings-/fastighetsutvecklingsprojekt, som uppgick till 24,1 Mnkr. Projektet är självfinansierande över tiden.

Genomsnittligt var investeringarna under de senaste fem åren 44,3 Mnkr per år. Kommunen finansierar investeringarna genom egna medel som består av överskott i resultaträkningen och avskrivningar, eller genom externa lån. Under 2007 finansierades investeringarna till 49 % (98 % 2006) av avskrivningar.

Resultat och avskrivningar under perioden 2003-2007 var tillsammans 189 Mnkr medan investeringarna var 222 Mnkr. Självfinansieringsgraden 2003-2007 var 85 % (63 % 2002-2006). Talet försämrades de närmaste åren om budgeten följs. Enligt treårsplanen toppar investeringarna 2008 pga energiprojektet, för att därefter trappa av till en normalare nivå.

Årets resultat

Målet är att resultatet ska vara minst 2 % av skatter och bidrag.

Årets resultat 2007 var 4,0 Mnkr, 2006 var resultatet 19,5 Mnkr. Budgeterat resultat för 2007 var 11,8 Mnkr.

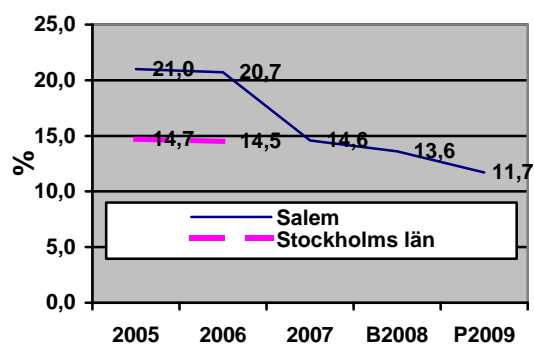
Att resultatet försämrades med -15,5 Mnkr mellan 2006 och 2007 förklaras av att:

- nettokostnaderna ökade med -16,7 Mnkr mer än skatter och bidrag
- finansnettot förbättrades med 1,2 Mnkr beroende på amortering av lån.

De senaste årens positiva resultattrend bröts under året. Anledningen till det svaga resultatet kommande år är höga löneavtal samt volymökningar inom skolan och det sociala området.

Soliditetsutvecklingen

Soliditeten inklusive pensionsförpliktelser är det viktigaste måttet på kommunens ekonomiska styrka på lång sikt. Det anger hur stor del av de totala tillgångarna som kommunen själv finansierat. De faktorer som påverkar soliditeten är resultatutvecklingen och tillgångarnas förändring.

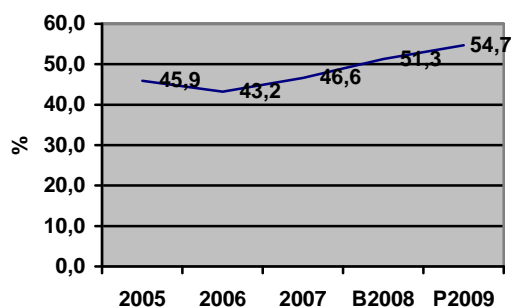

Soliditeten har legat stadigt runt 20-21 % de senaste fyra åren men minskade kraftigt 2007 med 6,1 procentenheter. Anledningen

är framför allt pensionsförpliktelsens kraftiga tillväxt under året. Anledningen till sjunkande tal kommande år är främst skuldsättning för att täcka investeringar.

Skuldsättningsgrad

Den del av kommunens tillgångar som finansieras med främmande kapital benämns skuldsättningsgrad.

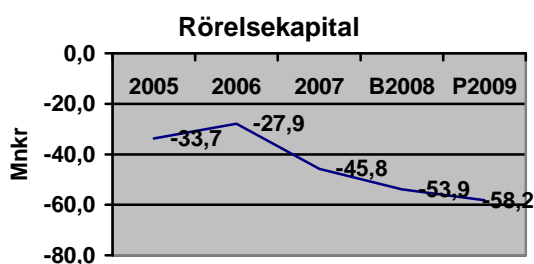
Skuldsättningsgraden ökade fram till och med 2004, främst beroende på upptagande av nya lån. 2005-2006 minskade åter skuldsättningsgraden men ökade 2007, bland annat på grund av högre leverantörsskulder. Stigningen kommande år beror även här på investeringarna.

Mnkr	2006	2007
Avsättningar	16,4	23,1
Långfristiga skulder	162,4	171,9
Kortfristiga skulder	104,2	132,5
Totalt	283,0	327,5

Betalningsförmåga på kort sikt

Ett sätt att mäta kommunens betalningsförmåga på kort sikt är rörelsekapitalets storlek: skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Betalningsberedskapen kan ligga under noll med hänsyn tagen till att semesterlöneskulden inte utbetalas med kort varsel. Den var vid årets slut 24,1 Mnkr (2006 21,7 Mnkr).

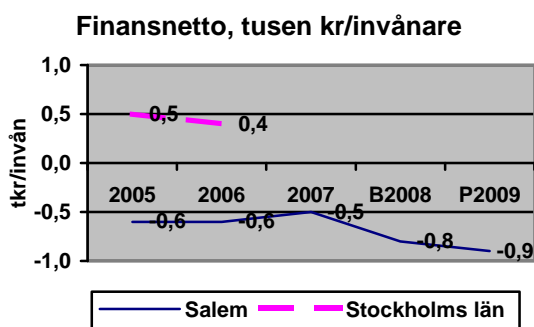

Kommunens rörelsekapital har varit negativt under hela perioden 2003-2007. En ökning av rörelsekapitalet har skett 2004-2006. Under året försämrades dock talet kraftigt, främst beroende på stora leverantörsfakturor i energiprojektet vid årsskiftet.

Ränterisk - finansnetto

Finansnettot anger skillnaden mellan finansiella intäkter och finansiella kostnader. Ett negativt finansnetto minskar utrymmet för kommunens verksamheter. Kommunens riskexponering för ränteförändringar blir större vid hög upplåning.

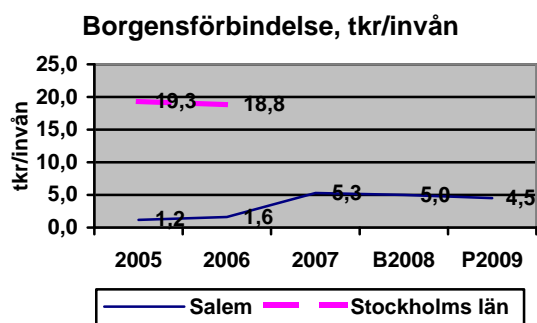

Finansnettot har varit negativt hela perioden 2003-2007. Sedan 2004 har det dock förbättrats, främst tack vare amortering av lån samt lägre ränta på omsatt lån. Finansnettot var 1,2 Mnkr bättre än föregående år. Anledningen till försämringen kommande år är upplåning för att täcka investeringar.

Borgensförbindelser

Borgensförbindelser innebär ett risktagande. År 2007 var dessa 79,8 Mnkr (2006 22,9 Mnkr) inklusive tecknade hyresavtal för inhyrda lokaler/fastigheter. Den krafti-

ga ökningen beror på nytt borgensåtagande för Pysslingen Förskolor och Skolor AB som bygger och bedriver förskole-/skolverksamhet i Parkskolan.

Pensionsåtaganden

Avsättning till pensioner avser förmånsbestämd ålderspension, PA-KL-pension och efterlevandepensioner. Avsättningen ökade 2007 med 6,6 Mnkr.

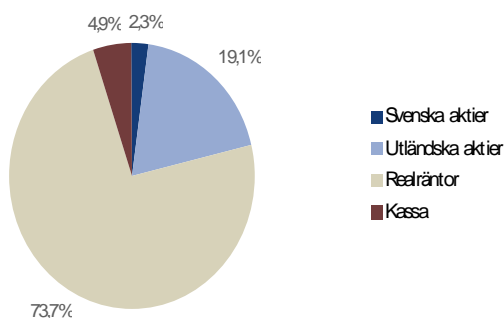
Ansvarsförbindelsen inom linjen, som avser pensionsrätt intjänad t o m 1997, ökade under 2007 med 36,6 Mnkr till 272 Mnkr. Prognosen för 2008-2010 visar en ökning med cirka 5,5 Mnkr per år inklusive löneskatt.

Långsiktigt innebär pensionsåtaganden en stor risk, men med det beslutade trygghandet av del av ansvarsförbindelsen genom långsiktig kapitalförvaltning, reduceras de kostnader för pensioner som skjuts på framtidens skattebetalare.

Medel för framtida pensioner

Risksituationen i december 2007 var att konsolideringen var 95,9 % vilket ska jämföras med säkerhetsgolvet på 90 %.

Procentuell fördelning olika tillgångar

Under 2007 har pensionsfonden rört sig uppåt med 1,2 % vilket är ca 1,3 % sämre än ett sammansatt jämförelseindex. Detta beror bland annat på att fonderna placerar utifrån ett etik- och miljöperspektiv, och ett flertal bolag inte återfinns i fonderna men i jämförelseindexen..

Under 2007 har pensionsfonden successivt byggts upp. Till de initiala fem Mnkr har årets avsättning om 10 Mnkr gjorts. Utöver detta har ytterligare 3 Mnkr avsatts. Fokus har legat på att infasa den räntebärande basen. Den turbulenta marknaden gjorde att ett flertal nedviktningar fick göras, vilket innebär att den aktuella aktieandelen är liten. Pensionsfonden har rört sig väldigt lite. Drygt 18 Mnkr har placerats vilket ska jämföras med pensionsfondens aktuella värde, ca 18,1 Mnkr.

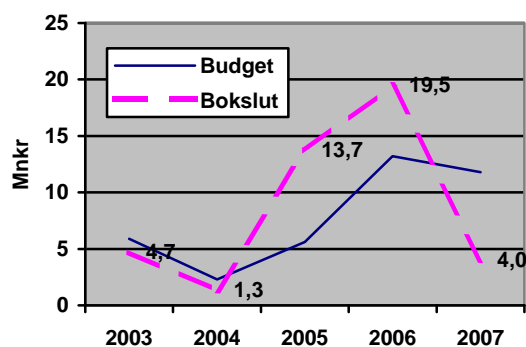
Det övergripande förvaltningsmålet ligger kvar tills vidare, men kommer att uppdateras under året med ny skulldata från KPA.

Båda de passiva fonderna har presterat något sämre än index. Fonderna placerar utifrån ett etik- och miljöperspektiv. Detta får till följd att en viss indexavvikelse uppstår på grund av att ett flertal bolag inte återfinns i fonderna, men i jämförelseindexen. Den interna förvaltningen består i att inköpa skuldmatchande realräntor och att tillse att säkerhetsgolvet på 90 % aldrig riskeras. Realräntorna har nu en duration som matchar målskuldens, vilket bör ligga på 100 %. Vid årsskiftet låg konsolidering-

en på ca 96 % beroende på den turbulenta marknadsutvecklingen.

Redogörelse enligt Rådet för kommunal redovisning rekommendation nr 7	2006	2007
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	16,4	23,1
Ansvarsförbindelser	235,7	272,3
Fin placering – ing bokfört värde	5,7	5,8
Totala förpliktelser/finansiella placeringar (bokfört värde)	246,3	289,6
Finansiella placeringar marknadsvärde	6,1	18,1
Marknadsvärde – bokfört värde	0,4	12,3
Summa realisationsvinster/realisationsförluster	-0,1	-0,1
Realiserad/orealiserad vinst/förlust, %	3,5%	0,6%

Budgetredovisning och prognossäkerhet

Under den senaste femårsperioden har årets resultat varit lägre än budgeterat åren 2003-2004, men detta vändes till en positiv avvikelse åren 2005-2006. År 2003 underskred skatteintäkterna prognosen, så även nämndernas kostnader tack vare slutredovisning av exploateringar, men nettot blev negativt. Även år 2004 underskred skatteintäkterna budget, vilket förklarar avvikelsen. År 2005 bytte vi redovisningsprincip för exploateringar vilket gav en positiv avvikelse. Skatteintäkterna förklarar den positiva avvikelsen år 2006.

Huvudförklaringar till budgetavvikelsen är kraftigt ökande kostnader för institutionsplaceringar samt betydligt fler barn/elever än budgeterat.

Under året har två helårsprognoser tagits fram. Den första prognosen visade ett budgetunderskott på -6,7 Mnkr, varav -6,3 Mnkr var nämndernas förväntade underskott. Den andra prognosen visade ett underskott mot budget på -12,0 Mnkr, varav nämnderna bedömde -14,5 Mnkr. Utfallet blev ett budgetunderskott på -7,8 Mnkr, där nämnderna stod för -10,7 Mnkr.

Alltså en hygglig prognossäkerhet, förutom den andra prognosen som blev för negativ. Anledningen var en överdrivet försiktig bedömning av antal nytillkommande barn.

Framtidsbedömning

Kommunsektorn och Salem står inför flera utmaningar i framtiden.

- Sjukfrånvaron ökade 0,4 procentenheter under året och ligger på 7,9 %. Arbetet med att bibehålla den låga nivån fortsätter.
- Lönekostnaderna kommer att öka betydligt de närmaste åren.
- Befolkningen ökar fram till 2015. Störst är ökningen bland äldre invånare och gymnasieelever.
- Efter 2015 tar pensionsutbetalningarna fart. Det är viktigt att planen för att möta utbetalningarna följs de närmaste fem åren, dvs att kommunen sätter av 10 Mnkr per år.
- Salems kommun växer och det är viktigt att tillväxten och planeringen sker i samklang med tillgängliga resurser och att vi har en god handlingsberedskap för att möta växande behov.

Eva Sandgren
Tf kommundirektör

Slutsatser

Sedan år 2002 har verksamhetens kostnader ökat snabbare än intäkterna och trenden verkar hålla i sig framöver. Det svaga resultatet 2007-2009 beror på höga löneavtal samt volymökningar inom skolan och det sociala området.

Kommunen gör en kraftfull investerings-satsning 2007-2009 vilket frestar på ett antal nyckeltal. Samtidigt får Salem ett miljövänligare, energioptimerat fastighetsbestånd, där stora delar av investeringarna ska resultera i mindre driftkostnader.

Soliditeten minskade betydligt 2007 och fortsätter minska beroende på pensionsförpliktelsens kraftiga tillväxt. Beredskapen för kommande pensionskostnader är god så här långt. Den kortsiktiga betalningsförmågan har försämrats under året.

Finansnettot kommer att fortsätta att vara negativt då kommunen framöver har omfattande investeringar.

Prognossäkerheten kan utvecklas.

Om målet med oförändrad eller sänkt skattesats ska kunna uppnås blir det nödvändigt att prioritera kommunens åtaganden inom såväl löpande verksamhet som kommande investeringar. I ramarbetet bör en bedömning av kostnadsutvecklingen inom individ- och familjeomsorgen samt LSS och LASS vägas in.

Jan Lorichs
Ekonomichef

EKONOMISKA NYCKELTAL

	2003	2004	2005	2006	2007
Utveckling verksamhetens nettokostnader % *	2,4	7,3	5,4	7,0	11,0
Utveckling kommunens skatter/bidrag netto %	3,4	6,3	7,7	7,7	7,5
Verksamhetens bruttokostn exkl VA, andel av skatter/bidrag, % *	117,9	116,8	110,9	112,0	112,0
Verksamhetens intäkter exkl VA, andel av skatter/bidrag, %	20,0	18,4	20,8	19,8	19,0
Nettokostnadernas andel av skatter/bidrag, % *	96,8	97,7	95,6	95,0	98,2
Finansnettots andel av skatter/bidrag, %	-2,2	-2,0	-1,7	-1,5	-1,2
Resultat / skatt o bidrag %	1,0	0,3	2,7	3,5	0,7
Soliditet (exkl pens.förpl.)	53,6	53,5	54,1	56,7	53,4
Soliditet (inkl pens.förpl.)	20,7	20,2	21,0	20,7	14,6
Rörelsekapital, tkr	-45 177	-53 469	-46 645	-38 238	-66 363
Eget kapital (inkl pensionsavsättning) Mnkr	347,0	351,8	366,3	387,5	398,1
Kronor per invånare	24 745	24 919	25 643	26 334	26 424
Investeringarnas andel av avskrivn. och förändr. pensionsavsättn.	244,3	97,7	78,4	96,8	166,3
Låneskuld, Mnkr	198,4	186,4	174,4	162,4	171,9
Kronor per invånare	14 148	13 202	12 208	11 036	11 408
Skuldsättningsgrad % (inkl pensionsavsättning)	46,4	46,5	45,9	43,3	46,6
Betalningsberedskap %	-7,7	-8,8	-7,8	-6,2	-9,8
Betalningsberedskap dagar	0	0	0	0	0
Nettoinvesteringar, Mnkr	72,0	31,9	25,4	30,2	62,1
Kronor per invånare	5 134	2 262	1 777	2 052	4 120
* inkl. pensionskostnader och avskrivningar					

Invånarantal:	14 023	14 119	14 286	14 715	15 065
---------------	--------	--------	--------	--------	--------

KONCERNÖVERSIKT ÅR 2007

Årsredovisningen skall omfatta verksamhet som bedrivs i företagsform. Kommunens åtaganden och ekonomiska ställning speglas då på ett bättre sätt. En koncernredovisning skall upprättas om kommunen har ett väsentligt inflytande i företaget. Den tumregel som brukar användas säger att om ägarandelen uppgår till ungefär 20% skall koncernredovisning upprättas. Avvikelse kan förekomma. En kommun kan inte vara moderbolag i aktiebolagslagens mening och således inte heller koncern i lagens bemärkelse.

I Salems kommun anses en komplett koncernredovisning kunna ersättas av en koncernöversikt som i stort beskriver de bolag som kommunen har intressen i samt bolagens resultat.

Kommunen har ägarandelar i tre aktiebolag, nämligen:

- SYVAB (16,67 %)
- SRV Återvinning AB (2,75 %)
- AB Vårlyjus (3,1 %)

Sydvästra Stockholmsregionens VA-verksaktiebolag (SYVAB)

Kommunerna Botkyrka, Huddinge, Nykvarn, Salem, Stockholm och Södertälje äger och driver gemensamt Himmerfjärdsverket med tillhörande tunnel- och ledningssystem samt pumpstationer, som direkt eller indirekt aktieägare.

Salems ansvar för borgensåtagande är ca 4 %. För bolagets pensionsutfästelser ska anslutningskommunerna solidariskt ingå borgen och ansvara i proportion till sitt aktieinnehav. Under 2006 tog styrelsen beslut om att lösa ut pensionsåtaganden genom att teckna pensionsförsäkring med KPA, alltså återstår ingen borgen för pensioner.

Himmerfjärdsverket är ett avancerat avloppsreningsverk med fosfor- och kväverening. Ungefär 265 000 personer boende i kommunerna är anslutna.

Årets verksamhet

Verksamheten under 2007 har bedrivits enligt plan med en fortsatt hög grad av förändringsarbete för såväl personal som anläggning. Investeringstakten har varit över normal nivå, och följer den 5-årsplan som fastställts av styrelsen. Investeringstakten beror på att anläggningen nu är över 30 år och en hel del reinvesteringar är nödvändiga.

Sedan januari 2007 har Himmerfjärdsverkets kväverenningsprocess, efter beslut hos Naturvårdsverket, stängts av. Försöket skall pågå under 2007 och 2008 med noggrann uppföljning av recipienten.

Under året togs beslut om framställande av fordonsgas tillsammans med samarbetspartnern Scandinavian Biogas Fuels AB. Projektering och planering pågår för fullt och första gasleverans beräknas ske i oktober 2008. Under 2007 har försök med provrötning av externt material för ökad biogasproduktion startats.

Den 1 april startades en ny biologisk process för behandling av rejektivatten. Processen renar kväve med minskad energianvändning och utan kolkälla vilket används vid traditionell kväverening.

Ekonomiskt utfall

Anslutningskommunernas avgifter 2007 uppgick till 105,5 Mnkr (93,5 Mnkr år 2006). Övriga intäkter var 3,4 (3,2) miljoner. Verksamhetens preliminära resultat för 2007 uppvisar ett nollresultat (16 tkr år 2006). Driftkostnaderna var 81,9 Mnkr (71,5 Mnkr år 2006).

Balansomslutningen uppgår till ca 278 Mnkr, varav anläggningstillgångar 237,8 Mnkr. Kortfristiga tillgångar uppgår till 40,5 Mnkr. De långfristiga skulderna har ökat till 190 Mnkr och kortfristiga skulder till 78,5 Mnkr. Det egna kapitalet uppgår till 9,9 Mnkr (7,5 Mnkr år 2006).

Framtidsperspektiv

Energieffektivitet prioriteras i fortsättningen då energi utgör 20% av företagets kostnader. Optimering av biogasproduktionen fortsätter. Under 2008 planeras för att överskottet av biogas skall tas tillvara som fordonsbränsle. Arbetet med nya substrat för ökad biogasproduktion skall fortsätta.

Recipientuppföljning i samband med kväveförsöket kommer att dra resurser även under 2008 och sannolikt till och med 2011.

SRV Återvinning AB

Bolaget är verksamt på Södertörn och har sitt säte i Huddinge och ägs gemensamt av Huddinge, Haninge, Botkyrka, Salem och Nynäshamns kommuner. Salems ägarandel är 2,75 procent. Verksamheten är inriktad på att samla in, transportera och behandla avfall från hushåll och företag, samt att informera och utbilda så att återvinningen ökar och andelen avfall som måste deponeras minskar och blir renare.

Årets verksamhet

Avfallsmängderna till Sofielund från handels- och industriverksamhet har minskat med cirka 3 procent under 2007 jämfört med året innan, men mängderna är fortfarande förhållandevis höga. Bristande förbränningskapacitet vid värmeverken gör att än högre avfallsmängder skulle ha resulterat i avsättningssvårigheter för utsorterat bränsle.

Vid halvårsskiftet 2006 infördes skatt på förbränning av hushållsavfall utan att skattekostnaden fördes vidare till kund under 2006. Från 2007 har sophämtningstaxan förändrats med cirka 10 procent på grund av den ändrade beskattningen.

Sedan januari 2007 saknas möjlighet att deponera aska vid Sofielund, då tidigare askdeponi blivit helt utfylld. Ett avtal med Fortum garanterar att aska från SRV:s förbränning omhändertas på annan plats till dess

förutsättningar finns för SRV att åter ta hand om askan i egen regi.

Ekonomiskt utfall

Årets intäkter för koncernen uppgick till 358,5 Mnkr och för moderbolaget till 359,9 Mnkr. Intäkterna är cirka 4 procent lägre än året innan, men i stort sett i paritet med årets budget. En orsak till intäktsminskningen jämfört med 2006 är att insamling av tidningar från regionens återvinningsstationer övertagits av annan entreprenör från april 2007. Vidare avslutades behandling vid Sofielund av grovavfall från Stockholm under första kvartalet. En tredje betydande orsak till intäktsminskningen är att behandling av aska från Högdalenverket från och med 2007 upphört vid Sofielundsanläggningen.

Moderbolagets vinst efter finansiella poster blev 14,3 Mnkr. Vinsten är 3,3 Mnkr lägre än föregående år men 0,8 Mnkr bättre än årets budget. Koncernens vinst uppgick till 12,9 Mnkr.

Balansomslutningen i koncernen uppgick till 400,1 Mnkr och i moderbolaget till 397,6 Mnkr. Ett koncernbidrag på 2,6 Mnkr har lämnats till dotterbolaget Ecoferm under 2007. Kassalikviditeten på balansdagen i moderbolaget var 144,3 procent (150) och soliditeten förbättrades till 26,7 procent (24,9).

Totalt investerades under 2007 för 49 Mnkr. Av investeringarna hänför sig 12 Mnkr till fordon och 7 Mnkr till containrar och komprimatorer. Övriga investeringar innefattar ny återvinningscentral i Jordbro 2,9 Mnkr, väg vid anläggningen för farligt avfall 3,7 Mnkr, anläggningar vid Sofielund 12,4 Mnkr samt diverse utrustning och anläggningar 11 Mnkr.

Framtidsperspektiv

Sofielundsanläggningen är en av landets modernaste anläggningar för avfallsbehandling och deponering och kommer att vara mycket betydelsefull i regionen från 2009, då många äldre deponier inte klarar de striktare krav som gäller från denna tidpunkt. Arbete pågår med att förnya och förbättra gällande tillstånd för verksamheten. Med dessa förutsättningar bedöms SRV kunna vidareutvecklas och stärka sin ekonomiska ställning under de närmaste åren.

Bristen på förbränningskapacitet är en osäkerhetsfaktor när det gäller avsättning för det bränsle som tillverkas. Osäkerheten förstärks av att avfallsbränsle från utlandet konkurrerar med inhemskt bränsle vid förbränningsanläggningarna, vilket under 2008 kommer att försämra ekonomin vid framställning av avfallsbränsle.

De ytor som färdigställts på nuvarande deponi beräknas vara tillräckliga för att bedriva verksamhet fram till och med 2011. Under 2010 behöver därför ytterligare bottenarbeten genomföras för cirka tre hektar cellindelad deponiyta. Samtidigt kommer frågan om lakvattenhantering att behöva lösas, varför diskussioner pågår med Stockholm Vatten om gemensam ledningsdragning till Saltsjön.

För att vara delaktig i de nationella målen för insamling och behandling av matavfall skall SRV under 2008 utreda möjligheten att påbörja insamling av utsorterat matavfall från hushåll. Det långsiktiga målet är att samtliga villakunder inom SRV:s ägarkommuner skall vara integrerade i matavfallsinsamlingen inom några år.

AB Vårlyjus

AB Vårlyjus är ett bolag som har till syfte att utveckla och saluföra vård-, behandlings- och rådgivningsinsatser för barn och unga. Bolaget bildades 1994 för att kommunerna skulle ha fortsatt tillgång till kvalificerad barn- och ungdomsvård när landstingets skyldighet att tillhandahålla sådan vård upphörde genom en lagändring. Kommunerna i Stockholms län utom Stockholm valde att organisera sitt samarbete i aktiebolagsform. Bolagets aktiekapital skall uppgå till lägst 5 miljoner kronor och högst 20 miljoner kronor. Salems kommuns andel är 3,1 %, vilket motsvarar 1 565 aktier av totalt 50 000.

Årets verksamhet och ekonomiskt utfall

2007 är resultatmässigt AB Vårlyjus i särklass bästa år. Under hela den tid AB Vårlyjus har funnits, har beläggningen skiftat och bolaget har kontinuerligt arbetat för att anpassa verksamheten till en varierande efterfrågan. År 2005 sjönk beläggningen mycket snabbt till den lägsta nivån sedan bolagets start med åtföljande stora förluster. I februari 2006 beslutade en extra bolagsstämma tillskjuta ett villkorat aktieägartillskott om 5 Mkr för att avhjälpa den akuta likviditetsbristen och eventuellt konkurshot. Salem kommuns andel av ägartillskottet var 155 tkr.

Styrelsen har vidtagit ett antal åtgärder för att komma till rätta med problemen. Flera verksamheter har avvecklats. Dessutom har bolagets overheadkostnader kraftigt reducerats. Först under 2007 har åtgärderna gett påtagliga positiva effekter på det ekonomiska resultatet.

Dessutom har bolaget sedan senhösten 2006 tillskapat boendeverksamheter för ensamkommande flyktingungdomar. Dessa verksamheter har påtagligt ökat omsättningen och markant förbättrat resultatet.

Resultatet för 2007 efter bokslutsdispositioner och vinstskatt uppgick till 14,6 Mnkr.

Med hänsyn till det mycket positiva ekonomiska resultatet är det därför möjligt att återbetala 2006 års aktieägartillskott redan nu.

Framtidsperspektiv

Det är styrelsens och VD:s bedömning att utsikterna är goda för att AB Vårlyjus skall göra ett positivt ekonomiskt resultat, om än på en lägre nivå, även år 2008.

REDOVISNINGSPRINCIPER

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas tillgångar för stadigvarande bruk. Anläggningstillgångarnas anskaffningsvärde upptas i balansräkningen till belopp motsvarande utgifterna för tillgångens förvärv eller tillverkning, efter avdrag för planenliga avskrivningar.

Anslagsbindningsnivå

Anslag fastställs för vissa bestämda ändamål. Anslag kan fastställas/bindas på olika nivåer. Anslagsbindningsnivån inom driftbudgeten är nämndnivå. Inom investeringsbudgeten är anslagsbindningen på projekt/objekt. Under löpande budgetår kan nämnderna omprioritera resurser inom driftbudgeten. Kommunfullmäktiges beslut om verksamhetens inriktning är dock styrande.

Avskrivningar

Regler för avskrivningar av anläggningstillgångar finns i den kommunala redovisningslagen från 1998. Salems Kommun följer lagen och rekommendationerna från Svenska Kommunförbundet över avskrivningstider. Avskrivningar påbörjas efter färdigställande på byggnader och tekniska anläggningar.

Exploateringsverksamhet

Nya anvisningar för redovisning av kommunal markexploatering har fastställts av kommunfullmäktige i februari 2005, §2. Uppdraget och anvisningar finns redovisat i § 6 till kommunstyrelsen, jan 2005.

Fr.o.m. 2005 resultatförs intäkter för tomtförsäljning direkt i driftredovisningen och inte som tidigare först vid slutredovisning av området. Gatukostnader och gatukostnadsersättningar redovisas som investeringsutgifter och -inkomster.

I bokslutet för 2007 finns 5 mnkr redovisade för Hus 05 och utökade byggrätter i

Söderby Park. Denna intäkt återfinns i resultaträkningen under jämförelsestörande post. Övrigt har redovisats mot resultaträkning och investeringsredovisning.

Inventarier

Riktlinjerna för inventarieanskaffning innebär att inventarier med en ekonomisk livslängd på minst tre år och ett anskaffningsvärde på minst ett prisbasbelopp betraktas som avsedda för stadigvarande bruk eller innehav och ska således aktiveras enligt rekommenderad tidsplan. Övriga inventarier ska kostnadsredovisas på driftbudgeten.

Vid utrustning av ny arbetsplats, ny barnstuga eller utrustning av större omfattning aktiveras (avskrivs enligt rekommenderad plan) samtliga inventarier även om några inventariers anskaffningsvärde understiger ett prisbasbelopp och den ekonomiska livslängden är mindre än tre år.

Kapitalkostnader

Kapitalkostnader är den samlade benämningen på intern ränta och avskrivningar. Internräntan 2007 uppgår till 4,5 %. Kapitalkostnaderna har förutom till VA-verksamheten och serviceavdelningen inte fördelats ut på respektive verksamhet.

Kodplan

En kodplan är en systematisk förteckning över de konton som används i den ekonomiska redovisningen och åskådliggör hur dessa konton samarbetar i löpande bokföring och bokslut.

Baskonto

Fr o m 1996-01-01 använder Salems kommun KOMMUN-BAS 95, som följer strukturen och grundbegreppen i BAS 90. Kontoplanen omfattar 9 kontoklasser.

Kontoklass 1	Tillgångar
Kontoklass 2	Skulder o Eget kapital
Kontoklass 3	Intäkter/Inkomster
Kontoklass 4	Kostnader/Utgifter Inköp av anläggningstillg. o -material Entreprenader o konsulttjänster Bidrag o transfereeringar
Kontoklass 5	Kostnader för arbetskraft
Kontoklass 6-7	Övriga verksamhetskostnader
Kontoklass 8	Resultaträkningens övriga intäkter och kostnader
Kontoklass 9	Interna intäkter och kostnader

Verksamhetskod

Kommunens verksamheter beskrivs med en fyrsiffrig koddel.

Kundfordringar

Kundfordringar som avser verksamhetsåret har fordringsförts.

Leverantörsskulder

Fakturor inkomna efter årsskiftet men avseende verksamhetsåret har skuldförts.

Pensionsskuld och särskild löneskatt

Från 1998 års bokslut redovisas pensionsskulden enligt blandmodellen. Intjänad pension från 1998 har i balansräkningen redovisats som avsättning och pension intjänad tom 1997 redovisas bland ansvarsförbindelser.

Den särskilda löneskatten på pensionskostnader periodiseras och visas i notsystemet. Not avsättningar till pension

har utformats enligt rekommendation 17 från bokslut 2007.

Kommunfullmäktige beslutade år 2000, § 44, och år 2001, § 19, att kommunen tillsvidare överlåter till de anställda att själva förvalta hela pensionsavgiften.

Den del av nyintjänad pension, som inte utbetalats utan redovisas som avsättning är förmånsbestämd ålderspension, pension till efterlevande och PA-KL pension.

Utbetalning av avgiftsbestämd ålderspension för 2007 sker i mars 2008 och redovisas i bokslutet som kortfristig skuld. Även den särskilda löneskatten på denna ålderspension är redovisad som kortfristig skuld.

KPA beräknar pensionsskuld till delårsrapport och bokslut.

Pensionsavsättningar och pensionsförpliktelse i ansvarsförbindelser räknas årligen upp med genomsnittlig statslåneränta. Räntekostnaden för avsättningar redovisas som finansiell kostnad för pensioner.

Periodisering

Kostnader och intäkter har periodiserats. Detta gäller även kostnads- och intäktsräntor.

Privata medel

Likvida medel tillhörande omsorgstagar inom äldre- och handikappomsorgen redovisas som ansvarsförbindelse i balansräkningen.

Semesterlöneskuld

Semesterlöneskulden redovisas som kortfristig skuld.

Skatteintäkter

Redovisas enligt Rådet för kommunal redovisning, rekommendation nr 4.2.

Redovisad skatteintäkt återfinns i not 4 Skatteintäkter i resultaträkningen och i not 15 Kortfristiga fordringar i balansräkningen.

I bokslut 2006 har Ekonomistyrningsverkets decemberprognos används, men en övergång till SKL:s skatteunderlagsprognos har skett i bokslut 2007.

VA-anslutningsavgifter

Anslutningsavgifter inom och utom exploateringsområden redovisas som intäkt i driftsredovisningen på VA-verksamhet.

Till bokslutet 2007 har en egen balansräkning för VA-verksamheten tagits fram, enligt den nya lagstiftningen från 2007-01-01. Ändring av redovisningsprincip kommer att ske, enligt särskilt ärende, och påverkar ingående balans 2008-01-01. Eget kapital minskas med 22.328 tkr som förs till långfristiga skulder, förutbetalda anslutningsavgifter.

ORD OCH UTTRYCK

Anläggningsskapitalet är skillnaden mellan anläggningstillgångar och långfristiga skulder samt avsättningar.

Balansräkningen visar vilka tillgångar och skulder kommunen har på bokslutsdagen. Skillnaden mellan tillgångar och skulder utgör det egna kapitalet.

Finansieringsanalysen redovisar betalningsflödena uppdelat på sektorerna löpande verksamhet, investeringar och finansiering. Resultatet visar förändringen av likvida medel.

Resultaträkningen visar årets finansiella resultat och hur det uppkommit. Resultaträkningen visar även förändringen av eget kapital, något som också

kan utläsas genom att jämföra balansräkningen de två senaste åren.

Rörelsekapitalet är skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder.

Skulder är dels kortfristiga (betalas inom ett år) och dels långfristiga.

Soliditet är andelen eget kapital i förhållande till totala tillgångar. Soliditeten visar hur stor del av tillgångarna som finansierats med egna medel. I ekonomiska nyckeltal visas soliditeten exkl. och inkl. pensionsförpliktelser.

Tillgångar är dels anläggningstillgångar och dels omsättningstillgångar. Anläggningstillgångar är avsedda för stadigvarande bruk eller innehav, som t.ex. fastigheter, maskiner, inventarier, aktier och långfristiga fordringar. Omsättningstillgångar är tillgångar som beräknas omsättas inom ett år som t.ex. likvida medel och kortfristiga fordringar.

RESULTATRÄKNING	Bokslut	Bokslut	Budget	Avvikelse
Tkr	2006	2007	2007	2007
Verksamhetens intäkter, not 1	0	117 024	105 405	11 619
Jämförelsestörande post, exploateringsintäkter i not 1	0	7 013	3 000	4 013
Verksamhetens kostnader, not 2	0	224 260	-647 276	871 536
Jämförelsestörande post, exploateringskostnader i not 2	0	-39	0	-39
Avskrivningar, not 3	0	-622 384	-30 500	-591 884
Verksamhetens nettokostnader	0	-274 126	-569 371	295 245
Skatteintäkter, not 4	0	0	521 700	-521 700
Generella statsbidrag och utjämn., not 5	0	24 200	68 448	-44 248
Finansiella intäkter, not 6	0	0	700	-700
Finansiella kostnader, not 7	0	0	-9 673	9 673
Resultat före extraordinära poster	0	-249 926	11 804	-261 730
Extraordinära intäkter	0	0	0	0
Extraordinära kostnader	0	0	0	0
Årets resultat, not 8	0	-249 926	11 804	-261 730
Årets resultat exkl.VA	19 156	-249 541	13 139	-262 680

Noter	Tkr	Bokslut	Bokslut
NOT 1 Verksamhetens intäkter		2007	2006
Bidrag		46 185	55 260
Taxor o avgifter		42 650	39 033
Försäljn av verksamheter		23 445	18 694
Ersättningar		1 094	6 093
Hyror & arrenden		6 013	5 093
Övrigt inkl periodiseringar		8 305	-136
Summa externa intäkter		127 692	124 037
Verksamhetens intäkter enl driftredovisning		355 854	339 486
Verksamhetens intäkter, centralt		8 262	8 869
Interna poster mellan förvaltningar		-236 424	-224 318
Verksamhetens intäkter		127 692	124 037
NOT 2 Verksamhetens kostnader			
Kostnader för arbetskraft		-385 616	-355 191
Entreprenader o köp av verksamhet		-207 367	-180 550
Förbrukningsinventarier & förbrukningsmaterial		-22 840	-19 929
Bränsle, energi, vatten		-15 880	-16 285
Bidrag o transfereringar		-15 101	-13 399
Hyror och fastighetservice		-11 096	-11 604
Transporter & resor		-5 231	-5 469
Konsulttjänster		-4 087	-3 197
Underhållsmaterial		-2 529	-3 019
Övrigt inkl periodiseringar		-13 327	-13 741
Summa externa kostnader		-683 074	-622 384
Verksamhetens kostnader enl driftredovisning		-908 037	-842 688
Verksamhetens kostnader, centralt		-7 261	-219
Interna poster mellan förvaltningar		236 377	224 221
Interna poster investeringsredovisning		73	97
Utbetalda pensioner		-6 440	-5 571
Justering avskrivningar		2 191	1 761
Dröjsmålsränta mm		23	15
Verksamhetens kostnader		-683 074	-622 384
NOT 3 Avskrivningar			
Avskrivningar fastigheter		-23 706	-22 243
Avskrivningar inventarier		-6 962	-7 271
Summa avskrivningar		-30 668	-29 514
NOT 4 Skatteintäkter			
Prel skatteintäkter under året		512 805	492 424
Prognos för slutavräkning innevarande år		8 310	3 100
Justeringspost året efter inkomståret		-1 631	2 956
Summa skatteintäkter		519 484	498 480
NOT 5 Generella statsbidrag och utjämning			
Kostnadsutjämning		30 629	24 200
Inkomstutjämning		36 198	24 301
Regleringsbidrag/-avgift		13 383	-252
Utjämningsavgift/-bidrag LSS		-2 638	2 000
Generellt sysselsättningsstöd		0	6 813
Summa generella statsbidrag och utjämning		77 572	57 062

Noter	Tkr	Bokslut 2007	Bokslut 2006
NOT 6 Finansiella intäkter			
Ränteintäkter likvida medel		959	604
Ränteintäkter likvida medel, depå, pension		83	
Ränteintäkter kundfordringar		54	32
Intäkter pensionsplacering		187	
Aktieutdelning		83	314
Övriga finansiella intäkter, avyttring av Nordeafonder		237	0
Summa finansiella intäkter		1 603	950
NOT 7 Finansiella kostnader			
Räntekostnader		-7 069	-8 584
Räntekostnader, TAC energioptimering		-320	0
Finansiella kostnader pension		-675	-471
Värdeminskning pensionsplaceringar i värdepapper		-342	-53
Konsultkostnader pensionsplacering		-162	0
Övrigt		-74	-70
Summa finansiella kostnader		-8 642	-9 178
NOT 8 Årets resultat			
Årets resultat enligt resultaträkningen		3 967	19 453
- Avgår: samtliga realisationsvinster		-4 974	-385
- Tillägg: ianspråktagande av sparande		13 298	
Justerat resultat		12 291	19 068
KF-beslut: Avsättning till pensionsskuld		-7 000	-10 000
KF§ 63 Projektering av hus 01, Söderby Park		0	-2 522
Konstgräsplan Berga, utökad investeringsram		0	-3 400
Rönninge Gymnasium kök o matsal, utökad investeringsram		0	-2 070
Disponibelt resultat		5 291	1 076
Justerat resultat avsätts för att täcka framtida kostnadsökningar eller intäktsminskningar			

FINANSIERINGSANALYS	Bokslut	Bokslut
Tkr	2007	2006
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		
Årets resultat, not 8	3 967	19 453
Justering för av- och nedskrivningar, not 3	30 668	29 514
Justering för gjorda avsättningar, not 19	6 646	1 673
Justering för ianspråktaga avsättningar	0	0
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster, not 9	0	0
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster, not 7	0	53
Justering av förändring av eget kapital, not 18	0	0
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>	<i>41 281</i>	<i>50 693</i>
Ökning/minskning kortfristiga fordringar, not 15	-11 582	-7 895
Ökning/minskning exploatering, not 13	-30	29
Ökning investering i kortfristig placering, not 6	5 840	-221
Ökning/minskning kortfristiga skulder, not 21	28 285	-4 533
<i>Kassaflöde från den löpande verksamheten</i>	<i>63 794</i>	<i>38 073</i>
INVESTERINGSVERKSAMHETEN		
Investering i immateriella anläggningstillgångar	0	0
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar	0	0
Investering i materiella anläggningstillgångar, not 9 o 10	-65 664	-33 300
Försäljning av materiella anläggningstillgångar, not 9 o 10	3 598	3 105
Försäljning av bostadsrätter, not 14	63	140
Investering i finansiella anläggningstillgångar	-16 841	0
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	0	0
<i>Kassaflöde från investeringsverksamheten</i>	<i>-78 844</i>	<i>-30 055</i>
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN		
Nyupptagna lån, not 20	23 000	0
Amortering av skuld, not 20	-13 533	-12 000
Ökning långfristiga fordringar, not 11	0	-73
Minskning av långfristiga fordringar, not 11	34	0
<i>Kassaflöde från finansieringsverksamheten</i>	<i>9 501</i>	<i>-12 073</i>
Årets kassaflöde	-5 549	-4 055
Likvida medel vid årets början	34 797	38 852
Likvida medel vid årets slut	29 248	34 797

BALANSRÄKNING	Bokslut	Bokslut
Tkr	2007	2006
TILLGÅNGAR		
Anläggningstillgångar		
Materiella anläggningstillgångar		
Mark, byggnader och tekniska anlägg., not 9	599 138	564 432
Maskiner och inventarier, not 10	18 510	21 818
Summa materiella anläggningstillgångar	617 648	586 250
Finansiella anläggningstillgångar		
Långfristiga fordringar, not 11	90	124
Värdepapper, andelar och bostadsrätter, not 12	18 572	1 731
Summa finansiella anläggningstillgångar	18 662	1 855
Summa anläggningstillgångar	636 310	588 105
Omsättningstillgångar		
Exploateringsverksamhet, not 13	1	-29
Försäljning Bostadsrätter/Anlägg., not 14	21	84
Kortfristiga fordringar, not 15	36 844	25 262
Placeringar i värdepapper, not 16	0	5 840
Kassa och bank, not 17	29 248	34 797
Summa omsättningstillgångar	66 114	65 954
SUMMA TILLGÅNGAR	702 424	654 059
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		
Eget kapital, not 18	-375 012	-371 045
därav årets vinst	-3 967	-19 453
Avsättningar		
Pensionsavsättningar inkl löneskatt, not 19	-23 068	-16 422
Skulder		
Långfristiga skulder, not 20	-171 867	-162 400
Kortfristiga skulder, not 21	-132 477	-104 192
Summa skulder	-304 344	-266 592
SUMMA SKULDER, AVSÄTTNINGAR OCH EGET KAPITAL	-702 424	-654 059
Panter och ansvarsförbindelser		
Pensionsförpliktelser, not 22	-272 323	-235 745
Övriga ansvarsförbindelser		
Borgens- och övriga ansvarsförbindelser, not 23	-79 793	-22 920

Noter

Tkr	Anskaff- värdet	Ackum avskriv tom 2006	Invest 2007	Avskrivn 2007	Utg värde 31-12 -07
NOT 9 Mark, byggnader och tekn anlägg					
Markreserv	2 800	-249	0	0	2 551
Verksamhetsfastigheter	641 549	-203 289	9 250	-19 739	427 771
Fastigheter för affärsverksamhet (Vattenverk)	103 987	-21 342	8 582	-2 455	88 772
Publika fastigheter (Gator, vägar, parker)	51 911	-13 625	3 503	-1 474	40 315
Fastigheter annan verksam. (Hyres- o industrifast)	3 657	-967	0	-38	2 652
Summa mark, bygg o tekn anlägg	803 904	-239 472	21 335	-23 706	562 061
Pågående Ny/Ombyggnationer			37 077		37 077
			58 412	-23 706	599 138
NOT 10 Maskiner och inventarier					
Maskiner och inventarier	100 957	-79 139	3 654	-6 962	18 510
Summa maskiner och inventarier	100 957	-79 139	3 654	-6 962	18 510
Summa not 9 och 10	904 861	-318 611	62 066	-30 668	617 648

Bokslut 2006	Anskaff- värdet	Ackum avskriv tom 2005	Invest 2006	Avskrivn 2006	Utg värde 31-12 -06
NOT 9 Mark, byggnader och tekn anlägg					
Markreserv*	2 800	-249	0	0	2 551
Verksamhetsfastigheter	633 640	-184 339	7 909	-18 950	438 260
Fastigheter för affärsverksamhet (Vattenverk)	94 211	-19 385	9 776	-1 957	82 645
Publika fastigheter (Gator, vägar, parker)	45 381	-12 326	6 530	-1 298	38 286
Fastigheter annan verksam. (Hyres- o industrifast)	3 657	-929	0	-38	2 690
Summa mark, bygg o tekn anlägg	779 689	-217 228	24 215	-22 243	564 432
NOT 10 Maskiner och inventarier					
Maskiner och inventarier**	94 977	-71 868	5 980	-7 271	21 818
Summa maskiner och inventarier	94 977	-71 868	5 980	-7 271	21 818
* Fiskarudden 1 -12 Bergshyddan 5 -11 Bergshyddan 6 -11					
** Utrangerad inventarier -52					
Summa	874 666	-289 096	30 195	-29 514	586 250

	Bokslut 2007	Bokslut 2006
NOT 11 Långfristiga fordringar		
Lån anslutningsavgift	46	51
Lån gatukostnadsersättning	44	73
Summa långfristiga fordringar	90	124

Noter

Tkr

NOT 12 Värdepapper, andelar och bostadsrätter

	Bokf. värde per 31/12	Värdem. bokf.31/12	Anskaffn värde	Marknadsv per 31/12
Placeringar i värdepapper				
Fond - SHB Sverige Index Etisk	413	63	476	413
Fond - SPP Aktieindex Global sustainability	2 076	84	2 160	2 076
Obligationer	14 353	224	14 577	14 353
Summa placeringar i värdepapper	16 842	371	17 213	16 842
Övrigt	363		363	
Bostadsrätter	1 367		1 367	
Summa värdepapper, andelar och bost.rätt	18 572	371	18 943	16 842

NOT 13 Exploateringsverksamhet

	1-1-07 IB	Kostn	Intäkter	31-12 -07 UB
Balanskonto Exploateringsområde				
1585 Uttringe Hage	0	0	0	0
1588 Lustigknopp	20	0	-20	0
1590 Söderby Park	-50	50	0	0
1592 Soldalen	1	0	0	1
Summa exploateringsverksamhet	-29	50	-20	1

NOT 14 Försäljning bostadsrätter/anlägg

	Bokslut 2007	Bokslut 2006
Bokfört värde Fiskarudden 1, Bergshyddan 5 o 6	21	34
Bokfört värde för 2 bostadsrätter	0	0
Bokfört värde för Jasminen 3	0	50
	21	84

NOT 15 Kortfristiga fordringar

Kundfordringar	11 080	6 952
Interimsfordringar	2 316	2 163
Fordringar hos staten	864	1 026
Statsbidragsfordringar	36	69
Skattefordringar, slutavräkning *	9 779	3 100
Moms	8 538	5 304
Bergen Energi	4 142	6 586
Övrigt	89	62
Summa kortfristiga fordringar	36 844	25 262

* Skatteintäkter

Prel skatteintäkter under året	512 805	492 424
Prognos för slutavräkning innevarande år	8 310	3 100
Justeringspost året efter inkomståret	-1 631	2 949

Noter

Tkr

Bokslut 2007

Not 16 Placeringar i värdepapper

	Bokf. värde per 31/12	Värdem. bokf.31/12	Anskaffn värde	Marknadsv per 31/12
Fonder Nordea: Aktiefond, utländska	0	0	0	0
Räntefond, kort	0	0	0	0
Räntefond, lång	0	0	0	0
Aktiefond, svenska	0	0	0	0
Aktielikvidkonto Nordea, avslutat 2007	0	0	0	0
Summa placeringar i värdepapper	0	0	0	0

Bokslut 2006

Not 16 Placeringar i värdepapper

	Bokf. värde per 31/12	Värdem. bokf.31/12	Anskaffn värde	Marknadsv per 31/12
Nordea: Aktiefond, utländska	605	175	780	605
Räntefond, kort	1 174	48	1 222	1 174
Räntefond, lång	2 640	22	2 662	2 640
Aktiefond, svenska	1 420	0	1 420	1 676
Aktielikvidkonto	1	0	1	1
Summa placeringar i värdepapper	5 840	245	6 085	6 096

NOT 17 Kassa och bank

	Bokslut 2007	Bokslut 2006
Handkassa	80	77
Bankmedel	29 168	34 548
Postgiro	0	172
Summa kassa och bank	29 248	34 797

NOT 18 Eget kapital

Anläggningsskapital (anl.tillg - avsättn.- lfr. skuld)	-441 375	-409 283
Rörelsekapital (omsättn.tillg - kortfr. skuld)	66 363	38 238
Utgående eget kapital	-375 012	-371 045

Not 19 Avsättningar till pensioner

Ingående avsättning	-16 422	-11 870
Pensionsutbetalningar	441	277
Nyintjänad pension	-5 114	-1 236
Ränte- och basbeloppsuppräknningar	-675	-471
Förändring av löneskatt	-1 298	0
Övrigt	0	84
Utgående avsättning	-23 068	-13 216
Löneskatt 24,26 %		-3 206
Avsättning inkl löneskatt		-16 422

Noter

Tkr

Not 20 Långfristiga skulder

	Bokslut 2007	Bokslut 2006
Anläggningsslån	-150 400	-162 400
Anläggningsslån, energioptimering	-21 467	0
Summa långfristiga skulder	-171 867	-162 400

NOT 21 Kortfristiga skulder

Leverantörsskulder	-47 834	-29 382
Upplupna löner	-3 022	-2 762
Semesterlöneskuld	-24 118	-21 734
Upplupen löneskatt, pension	-3 104	-2 634
Upplupna pensionskostnader, individuell del	-10 343	-8 931
Interimsskulder	-22 317	-18 214
Flyktingmottagning	-4 714	-3 672
Kortfristig del av långfristig skuld	-13 533	-12 000
Civiltjänst	-2 672	-2 543
Skulder till staten	0	-1 842
Övrigt	-820	-478
Summa kortfristiga skulder	-132 477	-104 192

NOT 22 Pensionsförpliktelser

Intjänade pensioner	-219 156	-189 719
Löneskatt 24,26%	-53 167	-46 026
	-272 323	-235 745
NOT 23 Övriga ansvarsförbindelser		
Borgen o förpliktelser gentemot delägda företag	-10 526	-9 488
Kommunalt borgens- o förlustansvar, egna hem	-1 186	-1 305
Förpliktelser mot kontrakterade entreprenörer	-52 400	0
Övriga förpliktelser	-5 102	-5 158
Leasingavtal	-5 192	-2 174
Inhyrda lokaler/fastigheter	-5 332	-4 747
Privata medel	-55	-48
Summa	-79 793	-22 920

DRIFTRIEDOVISNING	Budget	Bokslut	Bokslut
Tkr	2007	2007	2006
KOMMUNSTYRELSE			
Intäkter	757	1 585	1 671
Kostnader	-36 934	-36 544	-35 127
Nettokostnader	-36 177	-34 959	-33 456
SERVICEAVDELNING			
Intäkter	8 615	8 437	8 530
Kostnader	-8 871	-8 655	-8 489
Nettokostnader	-256	-218	41
MILJÖ- O SAMHÄLLSBYGGN.FÖRVALTN.			
Intäkter	9 542	11 689	13 740
Kostnader	-55 728	-59 730	-61 685
Nettokostnader	-46 186	-48 041	-47 945
TOMTFÖRSÄLJNING: EXPL.OMR OCH ÖVRIGA			
Intäkter	3 000	6 445	158
Kostnader	0	-27	-132
Nettointäkter	3 000	6 418	26
VA-VERKSAMHET			
Intäkter	13 595	14 173	13 965
Kostnader	-14 930	-14 558	-13 668
Nettokostnader	-1 335	-385	297
BYGG- OCH MILJÖNÄMND			
Intäkter	0	0	0
Kostnader	-262	-284	-237
Nettokostnader	-262	-284	-237
REVISORSNÄMND			
Intäkter	0	0	0
Kostnader	-535	-534	-498
Nettokostnader	-535	-534	-498
ÖVERFÖRMYNDARNÄMND			
Intäkter	0	0	0
Kostnader	-513	-685	-443
Nettokostnader	-513	-685	-443
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMND			
Intäkter	450	504	760
Kostnader	-11 709	-11 692	-11 190
Nettokostnader	-11 259	-11 188	-10 430
BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMND			
Intäkter	256 530	268 043	259 805
Kostnader	-564 569	-583 086	-541 797
Nettokostnader	-308 039	-315 043	-281 992
SOCIALNÄMND			
Intäkter	39 500	44 978	40 857
Kostnader	-179 388	-192 242	-169 422
Nettokostnader	-139 888	-147 264	-128 565
TOTALA INTÄKTER	331 989	355 854	339 486
TOTALA KOSTNADER	-873 439	-908 037	-842 688
NETTOKOSTNADER	-541 450	-552 183	-503 202

INVESTERINGSREDOVISNING	Budget	Bokslut	Bokslut
Tkr	2007	2007	2006
KOMMUNSTYRELSE			
Inkomster	0	0	0
Utgifter	-2 599	-1 300	-1 306
Nettoutgifter	-2 599	-1 300	-1 306
SERVICEAVDELNING			
Inkomster	0	0	0
Utgifter	-60	-177	-98
Nettoutgifter	-60	-177	-98
MILJÖ- O SAMHÄLLSBYGGN.FÖRVALTN.			
Inkomster	4 000	3 272	3 105
Utgifter	-79 662	-27 209	-19 595
Nettoutgifter	-75 662	-23 937	-16 490
Energioptimeringsprojekt			
Inkomster	0	0	0
Utgifter	0	-24 127	0
Nettoutgifter	0	-24 127	0
EXPLOATERINGAR Gata/Park			
Inkomster	0	111	0
Utgifter	-5 190	-122	-116
Nettoutgifter	-5 190	-11	-116
VA-VERKSAMHET inkl. VA-exploateringar			
Inkomster	0	211	0
Utgifter	-12 844	-11 406	-9 821
Nettoutgifter	-12 844	-11 195	-9 821
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMND			
Inkomster	0	0	0
Utgifter	-189	-177	-140
Nettoutgifter	-189	-177	-140
BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMND			
Inkomster	0	0	0
Utgifter	-850	-769	-1 866
Nettoutgifter	-850	-769	-1 866
SOCIALNÄMND			
Inkomster	0	0	0
Utgifter	-665	-374	-358
Nettoutgifter	-665	-374	-358
TOTALA INKOMSTER	4 000	3 594	3 105
TOTALA UTGIFTER	-102 059	-65 661	-33 300
NETTOUTGIFTER	-98 059	-62 067	-30 195

Nämnd: Kommunfullmäktige/kommunstyrelsen

Ordförande: Olle Glimvik/Lennart Kalderén

Enhet: Kommunledning

	Bokslut 2006	Budget 2007	Bokslut 2007	Avvikelse 2007
Drift Tkr				
Intäkter	-1	0	0	0
Kostnader	3 057	3 458	3 507	-49
Netto	3 056	3 458	3 507	-49

ÅRETS RESULTAT

Resultatet för kommunledningen är minus 49 tkr. Underskottet förklaras främst av installationen av projektorn i Stora Murgrönan som inte var budgeterad.

År 2007 är det första året av den nya mandatperioden 2007 – 2010. Att det är en ny mandatperiod förklarar också att kostnaderna för kommunledningen har ökat med 451 tkr eller 15 procent mellan 2006 och 2007 – helt i enlighet med budget. En rad utbildningsinsatser har genomförts och de förtroendevaldas månadsarvoden, årsarvoden respektive sammanträdesarvoden har höjts.

VERKSAMHET

Enheten ”Kommunledning” omfattar kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och parti-stödet.

INTERNKONTROLL

Kommundirektören och kommunsekreteraren har kontrollerat analyslistorna med de förtroendevaldas arvoden varje månad.

Nämnd: Kommunfullmäktige

Ordförande: Olle Glimvik

Enhet: Kommunfullmäktiges anslag till förfogande

	Bokslut 2006	Budget 2007	Bokslut 2007	Avvikelse 2007
Drift Tkr				
Intäkter	0	0	0	0
Kostnader	0	0	0	0
Netto	0	0	0	0

ÅRETS RESULTAT

I fullmäktiges driftbudget för år 2007 fanns vid årets början 1 000 tkr avsatt under fullmäktiges anslag till förfogande.

Samtliga dessa medel har fördelats och till följande ändamål:

<u>Ändamål</u>	<u>kronor</u>
Överskott från 2006 som förv. begärt få överfört till 2007	499 000
Sponsring Salems golfklubb	16 000
Skötselplan Garnudden	55 000
Nyckelskåp, Soc	122 000
Kulturarrangemang m m, KoF	130 000
Elkostn. ishallen, nytt avtal, MSB	178 000
SUMMA	1 000 000

Nämnd: Kommunstyrelsen

Ordförande: Lennart Kalderén

Enhet: Kommunstyrelsens anslag till förfogande

	Bokslut 2006	Budget 2007	Bokslut 2007	Avvikelse 2007
Drift				
Tkr				
Intäkter	0	0	0	0
Kostnader	0	0	0	0
Netto	0	0	0	0
Investeringar				
Inkomster	0	0	0	0
Utgifter	0	1 000	0	1 000
Netto	0	1 000	0	1 000

ÅRETS RESULTAT

I fullmäktiges driftbudget för 2007 fanns 3 819 tkr avsatt under kommunstyrelsens anslag till förfogande. Samtliga dessa medel har fördelats till följande ändamål under året:

Ändamål	kronor
Ungdomars feriearb., pers.kont.	185 000
Media(energi)kostnader, Msb	1 500 000
Gata/parkunderhåll, Msb	380 000
KPI komp till verksamheterna	1 754 000
SUMMA	3 819 000

I investeringsbudgeten fanns 3 miljon kronor avsatt. Under året har två miljoner använts till Nytorpsskolan och Säby sport- och simhall medan en miljon återstår vid bokslutet.

Objekt	kronor
Nytorpsskolan	1 400 000
Säby sim- och sporthall	600 000
SUMMA	2 000 000

Nämnd: Kommunstyrelsen

Ordförande: Lennart Kalderén

Enhet: Gemensam verksamhet

	Bokslut 2006	Budget 2007	Bokslut 2007	Avvikelse 2007
Drift				
Tkr				
Intäkter	-1 259	-600	-510	-90
Kostnader	10 406	10 602	9 848	754
Netto	9 147	10 002	9 338	664

ÅRETS RESULTAT

Årets resultat för *Gemensam verksamhet* visar ett överskott på 664 tkr. Den största delen, 480 tkr, förklaras av SL:s servicelinje. 240 tkr avser budgeterade kostnader år 2007 och 240 tkr är fonderade medel från tidigare års överskott från servicelinjen som nu återförts. Förvaltningen bedömer att ingen faktura kommer på servicelinjen.

Återstående ”överskott” på 184 tkr förklaras av mindre budgetbelopp som blivit över på konton för konsulttjänster, förenings- och andra bidrag, medlemsavgifter m m.

VERKSAMHET

Under ”Gemensam verksamhet” ryms kommunövergripande kostnader (verksamheter 1101-1240) för brandförsvaret, beredskap, information, konsulttjänster, utredningar, enkätundersökningar, försäkringar, bidrag, medlemsavgifter och vaktmästeritjänster.

INTERNKONTROLL

I samband med första budgetuppföljningen i april och vid delårsrapporten i augusti har ekonom på ekonomikontoret tillsammans med stabens controller kontrollerat att rättvisande periodiseringar gjorts.

Nämnd: Kommunstyrelsen

Ordförande: Lennart Kalderén

Enhet: Kommunstyrelsens stab

	Bokslut 2006	Budget 2007	Bokslut 2007	Avvikelse 2007
Drift				
Tkr				
Intäkter	-3	0	-160	160
Kostnader	4 678	4 509	4 464	45
Netto	4 675	4 509	4 304	205
Investeringar				
Inkomster	0	0	0	0
Utgifter	108	153	21	132
Netto	108	153	21	132

ÅRETS RESULTAT

”Överskottet” på kommunstyrelsens stab förklaras av ett senkommet statsbidrag avseende Ung i Salem. Bidraget avser kostnader som Ung i Salem hade inom olika verksamheter 2006 som finansierades med kommunens budgeterade medel samma år.

I övrigt återstår endast 45 tkr som är medel budgeterade under ”övriga personalkostnader” och som inte utnyttjats.

De investeringsmedel som inte utnyttjats avser IT-projektet Salem24. Dessa medel vill kommunstyrelsens stab ha överförda till år 2008. Främst för att användas till den nya skolportalen som planeras påbörjas under andra halvåret 2008 inom ramen för projektet Salem24.

INTERNKONTROLL

Kommundirektören och kontrollern har kontrollerat analyslistorna med lönerna till stabs medarbetare varje månad.

Nämnd: Kommunstyrelsen

Ordförande: Lennart Kalderén

Ekonomikontoret inklusive IT-enheten

	Bokslut 2006	Budget 2007	Bokslut 2007	Avvikelse 2007
Drift				
Tkr				
Intäkter	-163	-157	-186	29
Kostnader	10 003	10 768	10 519	249
Netto	9 840	10 611	10 333	278
Investeringar				
Inkomster	0	0	0	0
Utgifter	1 198	1 246	1 077	169
Netto	1 198	1 246	1 077	169

ÅRETS RESULTAT

Driftbudget

Driftbudgeten gav ett nettoöverskott på 278 tkr. Överskottet återfinns både under ekonomikontoret och IT-enheten, och beror bland annat på att ekonomikontoret varit underbemannat p g a sjukdom/vakanser. Därför tillträdde under året två nya medarbetare på ekonomikontoret.

I delårsrapporten prognostiserades noll i avvikelse vid årets slut, alltså en positiv avvikelse mot prognos på 278 tkr. Nettokostnaderna var 493 tkr högre än föregående år, förklaring, se nedan.

Ekonomikontoret

Drift: Visar ett nettoöverskott på 151 tkr, mot delårsprognos noll. 28 tkr av överskottet härör från inkassoverksamhet. Personalkostnader står för största avvikelsen. Jämfört med föregående år har nettokostnaderna ökat med 574 tkr. Förklaras bland annat av att ekonomitjänsten för MSB var vakant nio månader 2006.

Investeringar: Budgeten består av Agresso Elev 64 tkr och Uppgradering Agresso 228 tkr. Helårsbudgeten överskreds med 5 tkr, mot

delårsprognos noll. Uppgradering Agresso slutfördes under året.

IT-enheten

Drift: Visar ett nettoöverskott på 127 tkr, mot delårsprognos noll.

Överskottet beror på VAB, deltidsledighet och att planerad kompetenshöjning inte kunde genomföras pga senarelagda projekt, dessa kommer att ske år 2008. Jämfört med föregående år har nettokostnaderna minskat med – 81 tkr, vilket beror på efterdebitering av telefonkostnader under föregående år.

Investeringar: Budgeten består av IT-återanskaffning 455 tkr och Nyinvesteringar IT 499 tkr. Helårsbudgeten underskreds med 174 tkr, mot delårsprognos noll. Återstående Nyinvesteringar 185 tkr begärs överförda till år 2008 pga att vi ej hunnit utföra projekten.

VERKSAMHET

Ekonomikontoret har under året fokuserat följande förbättringsområden:

• Versionsuppgradering Agresso
• Anläggningsregister i Agresso
• Ekonomiutbildning av ickechefer

• Förtätad månadsuppföljning
• Renodling av mjukvara inom skolan
• Kvalitetssäkring av servicedeskens incidenthantering enligt ITIL-standard
• Utrullning av Citrix (tunna klienter)

Omvärldsförändringar

Nya metoder/rutiner, som till exempel införandet av elektronisk leverantörsfakturahandling, har förändrat arbetet inom redovisningsenheten i riktning mot mer kvalificerade arbetsuppgifter/mindre rutingörsmål.

Även budgetenhetens roll förändras i takt med att kraven från förvaltningarna gällande stöd har ökat, vilket medför behov av system-/rutinutveckling samt kompetensutveckling.

Kraven på IT-enheten intensifieras i takt med den tekniska utvecklingen. Salems kommun ska visserligen inte ligga i framkant på utveckling och förändring av våra IT-system, men vi ska följa utvecklingen och se till att vi uppfyller t ex förändrade licensregler. IT kommer att bli en ännu större del av en organisations verksamhet. Salem bör därför vara en kommun som ser till att verksamheter effektiviserar med hjälp av IT som verktyg.

Verksamhetsbeskrivning

Målgrupper

Kommunstyrelsen, nämnder, förvaltningar, kommuninvånare, myndigheter, leverantörer, kreditgivare m.fl.

Insatser

Budget, uppföljning, utredningar, finansiering, bokföring, betalning av leverantörsfakturer, fakturering av kommunala tjänster, IT-drift och -utveckling, stöd till förvaltningarna.

Antal årsarbetare

Inom Ekonomikontoret/IT-enheten finns 17,5 helårstjänster varav 7 inom IT-enheten.

NYCKELTAL

Antal kundfakturer

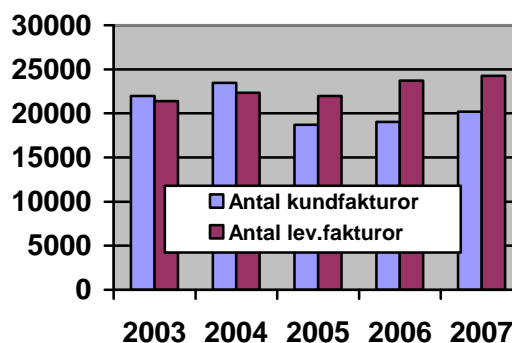
2003	2004	2005	2006	2007	2007
Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut
21 979	23 475	18 711	19 035	19 400	20 209

Kundfakturorna har under året ökat med 6 % beroende på ökat antal bygglov mm.

Antal leverantörsfakturer

2003	2004	2005	2006	2007	2007
Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut
21 376	22 351	21 962	23 719	21 800	24 250
Varav scannade		602	16 001		19 294

Leverantörsfakturorna har ökat med 2 % i år beroende på kommunens utbyggnad.

ORGANISATIONSFÖRÄNDRINGAR/ANPASSNING

Inga nämnvärda förändringar har genomförts under året.

FRAMTIDSPERSPEKTIV

Under 2008 kommer ekonomikontoret att fokusera följande:

• Elektronisk leverantörsfakturahandling, delprojekten e-faktura, internfakturer och orderlösa fakturer
• Elektronisk kundfakturering
• Intrimning uppgradering Agresso

Under 2008 kommer IT-enheten att fokusera följande:

• Ta fram strategier för lagring, inven-

tering och hantering av data och hårdvara
• Plattform för Salem24
• Ny IT-miljö med virtualisering och applikationsbubblor
• Effektivisering med hjälp av ITIL

Antalet användare av IT ökar ständigt i Salems kommun. IT-enheten med hjälp av IT-pedagoger stödjer idag ca 4500 användare med elever inräknade. IT's systemresurser är inte riktigt byggda för detta, därför står kommunen inför en del större investeringar i system för att klara av ett högre tryck.

INTERNKONTROLL

Vi har genomfört följande enligt beslutad internkontrollplan:

Kontrollmoment	Kontrollmetod	Resultat
Ekonomikontoret:		
Ändamålsenliga utdataproduktioner	Enkät alt intervju	Nästa år
Rensningsrutiner. Inga fakturor äldre än 45 dagar	Utdata rapport Lev	Ok
Översyn av rapporter för momsredovisning Deklarationsgranskning	Stickprov	Ok
Granskning representations- och fordonsleasingfakturor	Stickprov	Vissa avvikelser
Kontroll av inkassobetalningar mot kundkrediteringar Kontroll av saldolista mot inkassolista och bevakningslista	Stickprov	Ok
Kontroll att kontering är rätt Kontroll att lönen är rimlig Kontroll att rätt personer fått lön	Kontroll att uppgifter stämmer	Ok
Investeringar. Kontroll att beloppsgräns och övriga regler följs	Stickprov	Vissa avvikelser
Attestförteckning. Kontroll att uppdateringar har gjorts	Kontroll av samtliga nya verksamheter	
Kontroll av handkassa och checkblock - Nyttjandefrekvens	Stickprov	Ok
IT-enheten:		
Backup tagits samt att det går att återställa	Stickprov	Ok
Tillse funktion av Exchange-server och lagringsfunktioner och tillgänglighet	Ständig	Ok
Tillse Backup/Restore och driftsäkerhet	Stickprov och Ständig	Ok

Nämnd: Kommunstyrelsekontoret

Ordförande: Lennart Kalderén

Enhet: Personalkontoret

	Bokslut 2006	Budget 2007	Bokslut 2007	Avvikelse 2007
Drift				
Tkr				
Intäkter	-247	0	-729	729
Kostnader	6 982	7 597	8 204	-607
Netto	6 735	7 597	7 475	122
Investeringar				
Inkomster	0	0	0	0
Utgifter	0	200	202	-2
Netto	0	200	202	-2

ÅRETS RESULTAT

Överförmyndarnämndens resultat finns beskrivet i eget dokument.

Driftbudget

Redovisade intäkter avser Hem-Pc som dras på lönen. Facklig förtroendeman med regionalt uppdrag har fått lön via kommunen och för detta har vi fakturerat Kommunal centralt.

Personalkontoret redovisar ett överskott på 122 tkr. Av dessa utgör 40 tkr ersättning för minnesgåvor som kommer att delas ut i februari 2008. Begäran om att få dessa medel ombudgeterade till 2008 kommer att ske.

Budgetmedel för personalutveckling ger ett överskott på 27 tkr.

Ersättningen för feriearbeten ger ett överskott på 31 tkr. Det beror på att skolungdomar hoppat av sent och att flera ungdomar inte arbetat fullt antal timmar.

Investeringsbudgeten

Ett webbaserat verktyg för självrapportering av avvikelser till lönesystemet beviljades i investeringsbudgeten. Ett överskridande på 2 tkr redovisas.

VERKSAMHET

Under året har överförmyndarhandläggare, lönechef och en hälso- och personalutvecklare nyrekryterats pga vakanser. En löneadministratör har varit långtidssjukskriven.

Alla verksamheter är nu anslutna till växeln.

FAS 05 (Förnyelse Arbetsmiljö Samverkan) är ett kollektivavtal som slutits mellan de centrala parterna. Det är en utveckling av tidigare samverkansavtal där hälso- och arbetsmiljöaspekterna fått ett tydligare fokus. De lokala parterna skall ta vid och teckna lokala avtal. Processen påbörjades under 2007 och ett förslag till avtal har utarbetats i samverkan inom kommunen.

Utveckling och driftsättning av intranätet - Fisknätet, har skett under året. Personalkontoret har arbetat med information, processbeskrivningar, länkar och blanketter som verktyg till chefer i personalarbetet.

”Min lön” är en webbaserad programvara för källrapportering. 17 arbetsplatser har introducerats i detta system och personalen kan själva rapportera avvikelser som senare skall hanteras i lönesystemet.

Projekt har drivits på Förrådet och Skyttorpsskolan för att öka frisknärvaron och skapa delaktighet.

Utbildningar i chefsutvecklingsprogrammet genomförs årligen.

November 2006 startades ett utvecklingsprogram- ledarskap. Sex adepter från olika verksamheter har fått varsin mentor och de ska ges förutsättningar för personlig och yrkesmässig utveckling. Tanken är att alla adepter ska få förutsättningar att kunna söka chefsbefattningar. De får genomgå kommunens chefsprogram.

Kommunen blev inför 2007 medlem i Starck & Partner som är Sveriges största arbetsgivar-ring. Detta är ett komplement till företagshälsovården.

86 % svarade på årets medarbetarenkät och resultaten analyseras nu i verksamheterna.

Det har under året skett förändringar i Lagen om anställningsskydd och Arbetstidslagen som krävt informationsinsatser och nya rutiner. Försäkringskassan har också skapat nya förutsättningar för rehabiliteringsprocessen och gjort stora organisationsförändringar som påverkat arbetsgivaren.

NYCKELTAL

I personalredovisningen finns nyckeltal presenterade. Inom Södertörn finns även ett arbete kring nyckeltal inom personalområdet som redovisas årligen.

ORGANISATIONSFÖRÄNDRINGAR/ ANPASSNING

För att trygga den framtida personalförsörjningen arbetar Personalkontoret aktivt med att fokusera på delaktighet, hälsa och arbetsmiljö. Det handlar om att inspirera personalen till livsstilsförändringar som påverkar hälsa och välbefinnande, medverka till att skapa hälsofrämjande arbetsplatser, samordna och utveckla det systematiska arbetsmiljöarbetet samt att utveckla rehabiliteringsinsatser. För att möta detta har Personalkontoret utökats med 0,25 tjänst och därvid kunnat anställa en personal- och hälsoutvecklare på heltid då en vakans uppstod.

Handläggningen av ferieungdom har överförs till personalkontoret från AME.

FRAMTIDSPERSPEKTIV

Sjukfrånvaron redovisad enligt den obligatoriska redovisningen är 7,9 % och har ökat med 0,4 % jämfört med året innan. Från Personalkontorets sida krävs mer uppsökande och stödjande insatser avseende arbetsmiljö, hälsa och rehabilitering.

Samverkansavtal skall tecknas och sjösättas i verksamheterna.

Via ett nytt webbverktyg, Report Net, kommer chefer att få tillgång till aktuella utdata-produkter och få en överblick över aktuella personalhändelser. Detta skall installeras under 2008.

INTERNKONTROLL

Fakturor är granskade och inköp har skett hos avtalsleverantör där sådan finns.

Den tekniska miljön avseende prestanda för Pa- och lönesystemet har kontrollerats mot WM-datas krav och uppfylls. Backup- och säkerhetsrutiner i Pa- och lönesystemet fungerar. Kontroll har skett av datalager i systemet.

Ändamålsenliga utdataprojekter kommer att ses över då det nya rapportverktyget installeras. Dokumenthanteringsplanen om arkivering följs. Analyslistan har kontrollerats och justeringar gjorts.

I löneunderlagen finns några brister som exempel framgår inte namnet på vikarien och underskrifter på visstidsavtalen kan saknas.

Nämnd: Kommunstyrelsen

Ordförande: Lennart Kalderén

Enhet: Serviceavdelningen

	Bokslut 2006	Budget 2007	Bokslut 2007	Avvikelse 2007
Drift				
Tkr				
Intäkter	-8 530	-8 615	-8 437	-178
Kostnader	8 489	8 871	8 655	216
Netto	-41	256	218	38
Investeringar				
Inkomster	0	0	0	0
Utgifter	98	60	177	-117
Netto	98	60	177	-117

ÅRETS RESULTAT

Serviceavdelningens driftsresultat för 2007 blev 38 tkr bättre än budget.

Både intäkter och kostnader blev något lägre än budgeterat.

Investeringarna under året har klart överstigit budget. Bland annat beroende på att inga inventarier var budgeterade vid ombyggnaden av Lilla Murgrönan. Utrustning för 60 tkr har köpts via Serviceavdelningens budget. Vidare har en havererad tvättmaskin vid Nytorps-skolans städ bytts ut, kostnad 22 tkr. En trasig skurmaskin har också bytts ut, till en kostnad av 27 tkr.

VERKSAMHET

Årets verksamhet har i stort följt tidigare år. Mattransporter har ökat, dagvården minskade under hösten, konferensservice, kaffe, smörgåsar, frukt mm har ökat med ca 30 %. Under semesterperioden utfördes matkörning till pensionärer, vilket annars sköts av Arbetscentrum. Städvolymen har under året varit något högre än tidigare. Bl.a. beroende på Parkskolan. Pysslingen AB valde efter att de

tagit över verksamheten att köpa städ från Serviceavdelningen. (tom jan – 08)

Under våren genomfördes ytterligare två omgångar utbildning för städpersonal. (startade – 2006).

Fixarjobben har funnits kvar under året och ca 50 jobb har utförts. Under slutet av året beslutade om en sänkning av åldern för dessa jobb till 70 år.

NYCKELTAL

År	Mattr.	Elevtr.	Dagvtr.	Konf Kaffe
2002	2140	5492		4020
2003	1850	4660		4460
2004	1787	4600	837	5528
2005	2318	2323	934	4350
2006	2740	-	926	4050
2007	2924	-	834	5230

ORGANISATIONSFÖRÄNDRINGAR/ANPASSNING

Inga organisationsförändringar på avdelningen är förestående.

Däremot sker ständigt förändringar i verksamheten på grund av ändrad efterfrågan nya verksamheter osv.

För att kunna motsvara kundernas önskemål och behov krävs en ständig flexibilitet.

FRAMTIDSPERSPEKTIV

Vi ser från Serviceavdelningen fram mot fortsatt god efterfrågan av våra tjänster samt ett gott samarbete med våra kunder.

Under början av år 2008 kommer en översyn av städverksamheten inom samtliga lokaler i kommunen att starta och beräknas pågå under större delen av första halvåret.

INTERNKONTROLL

Internkontrollen har under året i första hand inriktats mot kontroll av lönelistor samt uppdatering av inventarielistor avseende städmaskiner

Kommunstyrelse

Ordförande: Lennart Kalderén

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen, exkl. VA-verksamheten

	Bokslut 2006	Budget 2007	Bokslut 2007	Avvikelse 2007
Drift Tkr				
Intäkter	-13 740	-9 543	-11 688	2 145
Kostnader	61 686	55 729	59 726	-3 997
Netto	47 946	46 186	48 038	-1 852
Verksamhet 2109 exploatering: slutredovisning, gatukostn.ers i slutred omr samt markförsäljn				
Intäkter	-158	-3 000	-6 445	3 445
Kostnader	132	0	27	-27
Netto	-26	-3 000	-6 418	3 418
Drift totalt, inkl exploatering slutredovisn. mm				
Intäkter	-13 898	-12 543	-18 133	5 590
Kostnader	61 818	55 729	59 753	-4 024
Netto	47 920	43 186	41 620	1 566
Investeringar				
Inkomster	-3 105	-5 400	-3 275	-2 125
Utgifter	19 595	81 062	27 213	53 849
Netto	16 490	75 662	23 938	51 724
Gatuinvesteringar i exploateringsområden				
Inkomster	0	0	-111	111
Utgifter	116	5 190	122	5 068
Netto	116	5 190	11	5 179
Investeringar totalt, inkl gatuinvesteringar i exploateringsområden				
Inkomster	-3 105	-5 400	-3 386	-2 014
Utgifter	19 711	86 252	27 335	58 917
Netto	16 606	80 852	23 949	56 903

ÅRETS RESULTAT

Drift - 1 852 tkr

Miljö och samhällsbyggnadsförvaltningen redovisar år 2007 ett underskott på driftsbudgeten med 1 852 tkr. Detta underskott beror främst på:

1. Skadegörelse, som överskrider budgeten med drygt 950 tkr.

2. Larm och bevakning 335 tkr samt brand-skydd och elrevision med 280 tkr.

3. vinterväghållning 190 tkr.

4. Konsultkostnader plan- och exploatering 600 tkr.

5. Periodiskt underhåll 1 100 tkr bostadsanpassning, försäkringskostnader och övriga kostnader inom fastighetsadministration netto ca 500 tkr.

Exploateringar + 3 418 tkr
(slutredovisning, gatukostnader, och markförsäljning)

På detta konto redovisas bidrag för Hus 05 i Söderby Park på 3 000 tkr, utökade bygggrätter i Söderby Park på 2 000 tkr samt försäljning av Berghyddan 6, vilket gav 1 200 tkr.

Bygg- och miljö + 461 tkr
Framförallt ökade intäkter från bygglov och tillsyn bidrar till det positiva resultatet.

Plan- och exploatering + 78 tkr
Planavgifter och övriga intäkter förbättrar resultatet med drygt 800 tkr. Kostnader för konsulter har överskridit budget med 600 tkr.

Fastighetsadministration - 1 165 tkr
De största kostnadsöverdragen finns inom bostadsanpassning 400 tkr, försäkringsskador 300 tkr samt periodiskt underhåll ca 1 100 tkr.

Gatuadministration + 128 tkr
Felparkeringsintäkter förbättrar resultatet med ca 100 tkr.

Drift gata - 722 tkr
Gatudriftens underskott härrör framförallt från vinterväghållning, klottersanering och vandalisering samt gatubelysningsunderhåll.

Drift park + 743 tkr
Överskott på grund av besparingar samt budgetförstärkning avseende en parktjänst som ej har tillsats.

Central administration - 373 tkr
Kostnader för rekrytering och övriga personalkostnader överstiger budget.

Investeringar, exkl.VA + 56 903 tkr

Investeringar som utförts inom energioptimeringsprojektet, vilka uppgår till 24 127 tkr, är inte inkluderad i redovisade siffror för MSB.

Gatuinvesteringar + 5 179 tkr
inom exploateringsområden

Överskottet är till övervägande del föranlett av att vissa detaljplaner ej kunnat påbörjas.

Fastighetsadministration + 39 688 tkr

Överskottet beror framförallt på att investeringsmedel för två stora projekt ej har ianspråktagits eftersom de har sålts och köparen skall stå för investeringarna.

Gata/parkenheten + 11 781 tkr

I budget finns medel avsatta för ett antal projekt som förutsätter statsbidrag. Beviljas ej detta finns medlen kvar och bidrar därmed till ett överskott. Konstgräsplanen på Berga bollplan har förskjutits i tid.

Central administration + 255 tkr

Överskottet beror på att ett projekt (avseende digitalt ritningsarkiv) ej kunnat slutföras.

VERKSAMHET

Förvaltningen ansvarar för den fysiska översikts- och detaljplaneringen, handlägger bygglovsansökningar, utövar tillsyn avseende miljö- och hälsoskydd, samt förvaltar kommunens fastigheter, gator, vägar, vatten och avloppsnät samt övriga kommunala anläggningar.

Fastighetsenheten har under året genomfört ett stort antal utredningsuppdrag och projekteringsarbeten samt mindre och större underhållsinsatser, bl a upprustningen av Murgrönan. Inga nybyggnadsprojekt har genomförts under året. Under året fattades slutligt politiskt beslut kring ett omfattande energibesparingsprojekt inom kommunens fastighetsbestånd. Stora ombyggnadsåtgärder inom ramen för detta projekt kommer att beröra ett flertal fastigheter och pågå under hela 2008. Under året har även en underhållsplan presenterats.

Drift fastighet har även under detta år fått arbeta med stora insatser för att åtgärda löpande skadegörelse och vandalisering, vilket i Salems kommun ligger på en oroväckande hög nivå sedan ett par år tillbaka. Stora insatser har även gjorts då det gäller brandskyddsåtgärder och åtgärdande av elrevisionsbesiktningar i kom-

munens skolor, förskolor och äldreboenden. Ett antal akutsatser bl a på grund av upptäckta fuktskador, har även det krävt stora resurser personellt och ekonomiskt.

För gatuenheten har slutförandet av ombyggnadsprojektet på Dånviksvägen samt renoveringen av övergångsstället vid Salems Centrum utgjort de större investeringsprojekten under året. Även en multisportanläggning vid Skogsängsskolan har anlagts.

NYCKELTAL

Nettodriftskostnader i kr per inv. (15 100 år 2007)

2003	2004	2005	2006	2007
Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut
2 816	2 632	2 482	3 261	3 181

ORGANISATIONSFÖRÄNDRINGAR/ ANPASSNING

Arbetet med att uppnå en än mer effektiv organisation är ett ständigt pågående arbete, med en fokusering i dagsläget på driftsenheterna för VA, gata/park och fastighet.

FRAMTIDSPERSPEKTIV

Arbetet med att åstadkomma ökad effektivitet och arbetsmotivation är en ständigt pågående process inom förvaltningen. Förvaltningen avser att bl a försöka ta hjälp av resultaten från de senast genomförda personalenkäterna, för att identifiera olika områden för förbättringar.

Förvaltningen har drabbats av flera personalavgångar och ett omfattande rekryteringsarbete kräver stora resurser, samt att tekniska förvaltningar i Stor-Stockholm har betydande svårigheter att locka till sig kvalificerad personal.

Ökade krav samt en befarad fortsatt hög skadegörelse parallellt med stora underhållsbehov och en ökad nybyggnation gör att behovet av förvaltningens driftsinsatser kommer att öka framöver.

Den antagna översiktsplanen kommer att innebära att detaljplanearbetet i SV Rönninge är i full gång. Utbyggnaden av Söderby Park kräver och kommer fortsatt att kräva betydande insatser från förvaltningens samtliga enheter.

Mediakostnaderna förbrukar en relativt stor andel av de totala driftskostnaderna för kommunens fastigheter, och förväntas generellt utgöra en allt större del av de löpande fastighetskostnaderna i framtiden. De stora investeringsmedel som förvaltningen erhållit för energibesparingsprojektet i Salem syftar dock till att åstadkomma besparingar avseende mediaförbrukningen samtidigt som det kommer att gagna miljön.

En kraftig ökning av administrativt arbete på i första hand chefer, ökar risken för att verksamhetsåtgärder och ledarskapet blir lidande. Detta kommer på sikt medföra ökade kostnader på olika områden.

INTERNKONTROLL

Periodisering är gjord efter genomgång av kon-ton. Löpande kontrolleras fakturaunderlagen avseende kund och leverantörsfakturor. Upphandling har följt fastställda regler. Övriga punkter har bedrivits enligt internkontrollplanen. Handkassan är avstämd.

Bygg- och miljö

	Bokslut 2006	Budget 2007	Bokslut 2007	Avvikelse 2007
Drift				
Tkr				
Intäkter	-1 603	-1 381	-2 006	625
Kostnader	2 091	2 195	2 359	-164
Netto	488	814	353	461
<i>varav interna</i>				
Intäkter	-95	-121	-131	10
Kostnader	11	0	1	-1
Netto	-84	-121	-130	9
Investeringar				
Inkomster	0	0	0	0
Utgifter	0	0	0	0
Netto	0	0	0	0

ÅRETS RESULTAT + 461 tkr

Årets överskott på 461 tkr är i huvudsak föranlett av ökade tillsyns- och bygglovsintäkter.

VERKSAMHET

Bygg- och miljönämnden är en fristående myndighet som på kommunfullmäktiges uppdrag ska fullgöra kommunens skyldigheter enligt plan- och bygglagen samt inom miljöbalken, livsmedelslagen och djurskyddslagen med tillhörande förordningar/föreskrifter.

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens bygg- och miljöenhet är i sin tillstånds- och tillsynsroll direkt underställd bygg- och miljönämnden.

Nämnden har i tillstånds-/tillsynsrollen följande tjänstemän till sitt förfogande: en bygg- och miljöchef (vars tjänst innefattar 50 % ekolog), en bygglovshandläggare och två miljö- och hälsoskyddsinspektörer.

Bygg- och miljöenhetens myndighetsarbete inom miljö- och hälsoskyddsområdet har un-

der året arbetat igenom ca 95 % av hela verksamhetsplanen (VHP) för 2007.

De områden som enligt planering inte blivit helt genomarbetade är omgodkännande av livsmedelsverksamheter, detta delvis på grund av en fördröjning av livsmedelstaxans beslut. Den planerade djurskyddstillsynen är inte heller utförd enligt 2007 års VHP, detta på grund av att klagomålsärenden inom djurskydd tog tre gånger så mycket tid i anspråk som planerat.

Bygglovshandläggningen hamnade på en normal handläggningstid, ca 1 200 tim/år, exklusive OH-tid. Dock bör tilläggas att bygglovshandläggaren innehar många flex- och komptimmar, vilket är en tydlig indikation på överbelastning.

Bygg- och miljöenheten har under 2007 handlagt 803 ärenden. Av dessa 803 har 610 beslut fattats på delegation för bygg- och miljönämnden.

Ett ur personalsynpunkt sett mycket stabilt år har bidragit till att enheten har kunnat arbeta igenom näst intill hela VHP:n. Enheten har inlett arbetet med omgodkännande och registre-

ring av livsmedelsverksamheter samt fortskridit avloppsinventeringen av landsbygden. Samtliga tätortsnära enskilda avlopp med bristfälliga lösningar har fått krav om åtgärd.

Bygg- och miljöenheten har deltagit i tre stycken samverkansprojekt som initierats av miljösamverkan Stockholms län i samarbete med länets kommuner 2007:

- Handläggningsrutiner vid vedeldningsklagomål
- Rapport hygienlokaler – stickande och skärande
- Tillsyn på hästar, stall och hagar.

Under 2007 har enheten tagit fram reservatsföreskrifter samt skötselplan för inrättande av naturreservat i Garnudden. Under 2008 återstår att anta förslag till beslut om bildande av naturreservat i Garnudden i Kommunfullmäktige.

NYCKELTAL

Nettokostnader i kr per inv. (15 100 år 2007)

	2003	2004	2005	2006	2007
	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut
	18	16	17	16	19
			2005	2006	2007
Ant. nämndbeslut BoM			192	154	193
Ant. inkomna bygglov, varav antal lägenheter			259	243	229
Ant. inkomna miljöärenden			84	0	88
			209	477	517

ORGANISATIONSFÖRÄNDRINGAR/ ANPASSNING

Bygg- och miljöenhetens assistent har sedan oktober 2007 övertagit rollen som nämndsekreterare i bygg- och miljönämnden, samt upp-

draget som systemansvarig över Byggreda och Miljöreda.

FRAMTIDSPERSPEKTIV

Den 1 januari 2008 träder den nya plan- och bygglagen i kraft. Ytterligare en stor lagförändring som träder i kraft samma tidpunkt är den nya förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. För Salems kommuns del innebär det att vissa anmälningspliktiga C-verksamheter kommer att övergå till ej anmälningspliktiga, men tillsynspliktiga, U-verksamheter.

Bygg- och miljöenheten har liksom för Garnudden ansökt om statliga medel (50 %) för att ta fram reservatsföreskrifter och skötselplaner för Nedre Söderby år 2008 och för Ersboda 2009.

Enheten kommer sannolikt att behöva revidera VHP:n under 2008, då bygg- och miljöchefen avslutar sin anställning i kommunen den 25 januari 2008. Vid samma tidpunkt har ännu ingen efterträdare anställts, och högst troligt kan tjänsten komma att bli vakant några månader. Tillsynsdelen inom ekologitjänsten kommer att fördelas på de två miljö- och hälsoskyddsinspektörerna vilket kommer att innebära nedprioritering av andra områden. Vilka områden detta kommer att bli är ännu oklart, då vi är relativt händelsestyrda inom den löpande ärendegången.

INTERNKONTROLL

Internkontrollen är reviderad för 2007/2008 och kontrollen utförs i enlighet med fastställd internkontroll.

Plan- och exploatering

	Bokslut 2006	Budget 2007	Bokslut 2007	Avvikelse 2007
Drift				
Tkr				
Intäkter	-1 224	-1 100	-1 928	828
Kostnader	3 811	3 939	4 689	-750
Netto	2 587	2 839	2 761	78
<i>varav interna</i>				
Intäkter	-71	-74	-74	0
Kostnader	11	4	2	2
Netto	-60	-70	-72	2
Investeringar				
Inkomster	-2	0	-3	3
Utgifter	534	0	0	0
Netto	532	0	-3	3

ÅRETS RESULTAT

Drift **+78 tkr**

Ett överskott på intäkterna med 828 tkr varav planavgifter +654 tkr, mbk-avgifter +23, mbk-avtal +6 tkr och försäljningsintäkter +145 tkr samt ett underskott på kostnaderna med -750 tkr varav ökade konsultkostnader -610 tkr, ökade personalkostnader -131 tkr och div kostnader -9 tkr ger ett överskott på +78 tkr.

VERKSAMHET

Under kommunstyrelsen svarar enheten för exploateringsverksamheten i kommunen och under bygg- och miljönämnden för BAS-MBK, fysisk planering, myndighetsuppgifter och uppdragsverksamhet inom enhetens kompetensområde

Enheten har fortsatt arbetet med att upprätta en digital ledningskarta över kommuns allmänna VA-nät. Kvarstår arbetet med att färdigställa arbetet med ett ledningsregister som har koppling till kartan.

Det pågår fortfarande 3 st mål vid Fastighetsdomstolen angående debitering av gatukostnader inom området Uttringe hage och ett mål

vid nämnda domstol angående värdering av kommunal mark för en "masttomt".

Den GPS-teknik som är ansluten till Mälardalens RTK-nät för enhetens mät- och kartverksamhet har under året kompletterats med GLONASS, vilket har medfört att användningsområdet för denna teknik har utökats.

Enheten har under året utfört merparten av arbetet med att ta fram belägenhetsadresser för Salems landsbygd. Alla adressnamn är klara, men det återstår en del adressbeslut (nr/namn) på hus som innehåller bostadslägenhet.

Enheten har också under året utfört bl.a. följande:

- handlagt 3 namnären den
- utfört 15 adressbeslut
- upprättat 19 nybyggnads/projekteringskartor
- utfört 27 primärkarteuppdrag
- utfört 43 husutsättningar och lägeskontroller
- utfört 10 interna mätningssuppdrag
- utfört 8 externa mätningssuppdrag
- 4 GIS-projekt har slutförts
- 7 GIS-projekt under uppbyggnad
- 6 detaljplaner har vunnit laga kraft
- 7 detaljplaner har påbörjats

- 13 pågående detaljplaner
- handlagt 33 förköpsärenden
- 9 delegationsbeslut om ändring av detaljplaner
- 2 delegationsbeslut om remiss och samråd av detaljplaner
- 2 delegationsbeslut om nedsättning av säkerhet
- 25 st delegationsbeslut om fastighetsbildningsåtgärder
- 2 st anställningsbeslut

NYCKELTAL

Nettokostnader i kr per inv. (15 100 år 2007).

2003	2004	2005	2006	2007
Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut
113	142	125	176	183

ORGANISATIONSFÖRÄNDRINGAR/ ANPASSNING

Den planarkitekt som varit projektanställd på enheten sen 2006-04-01 är sedan 2008-01-01 tillsvidare anställd.

FRAMTIDSPERSPEKTIV

En ny lag om upprättande av lägenhetsregister tvingar alla kommuner, att ta ansvar för belägenhetsadresserna inom sina respektive kommuner och att å-jourföra förändringar i det rikstäckande lägenhetsregister som

lantmäteriet just nu håller på att bygga upp. Å-jourföringen i Salems kommun beräknas påbörjas först år 2011.

I juni 2006 blev kommunens nya översiktsplan klar, vilket medför ett intensivt detaljplanearbetet i SV Rönninge, 12 st områden, varav 3 st är påbörjade, vilket kräver omfattande konsultinsatser och dessutom ska arbetet slutföras med 15 st. detaljplaner, varav 6 st är klara i kommundelen Salem för att underlätta bygglovshandläggningen.

Exploateringen av Söderby park pågår för fullt, vilket kommer att kräva omfattande resurser från enheten.

Under år 2008 kommer enhetens nuvarande filbaserade kart- och beräkningssystem bytas ut mot ett databas-baserat system. För närvarande pågår en utredning inom Södertörns-samverkan om en kommungemensam digital kartdatabas.

Enhetschefen och kommunens GIS-samordnare närmar sig pensionsåldern, vilket bör beaktas vid den långsiktiga planeringen av enhetens verksamhet.

INTERNKONTROLL

Enheten återrapporterar delegationsbeslut till kommunstyrelsen och bygg- och miljönämnden. I övrigt bedrivs internkontrollen enligt upprättad internkontrollplan.

Fastighetsadministration

	Bokslut 2006	Budget 2007	Bokslut 2007	Avvikelse 2007
Drift Tkr				
Intäkter	-8 520	-5 777	-6 218	441
Kostnader	17 669	15 531	17 137	-1 606
Netto	9 149	9 754	10 919	-1 165
<i>varav interna</i>				
Intäkter	-444	-374	-563	189
Kostnader	31	30	28	2
Netto	-413	-344	-535	191
Investeringar				
Inkomster	-750	-3 000	-2 900	-100
Utgifter	10 292	60 551	20 763	39 788
Netto	9 542	57 551	17 863	39 688

ÅRETS RESULTAT

Drift - 1 165 tkr

Ett sammanlagt underskott på 1 165 tkr redovisas för fastighetsadministrationen.

Underskottet består framförallt av kostnader avseende periodiskt underhåll på ca 1 100 tkr, en ishallsfaktura från föregående år och rekrytering tillsammans 370 tkr, ökade kostnader för bostadsanpassning 400 tkr, hyror 100 tkr, slutkostnad brand Rönninge gymnasium 150 tkr och utgående försäkringsersättning Skogsängsskolan 150 tkr.

Intäkterna inkluderar två fastighetsförsäljningar på totalt 885 tkr.

Jämfört med år 2006 redovisas periodiskt underhåll i år under fastighetsadministration, istället för under enheten fastighetsdrift.

Investeringar + 39 688 tkr

Överskottet beror i huvudsak på ändrade förutsättningar för Hus 01 +9 539 tkr och Rosenlund +23 091 tkr. Avseende Salarp +2 185 tkr och Säby Sim & Sporthall +5 072 tkr pågår projektering och projekten löper över årsskiftena.

Därutöver redovisas ett antal investeringsprojekt med omväxlande mindre över- eller underskott i förhållande till ursprunglig projektbudget samt i vissa fall förskjutna i tid.

VERKSAMHET

Inför budgetåret 2006 ökade anslaget för planerat underhåll med 2 000 tkr. Från 712 tkr 2005 (ca 10 kr/m²) till 2 712 tkr 2006 (ca 37 kr/m²). Budgetnivån har varit densamma under 2007.

Trots budgetutökningen för det planerade underhållet 2006 så ligger underhållet fortfarande på låg nivå. Kommunen har ett stort uppdämt underhållsbehov som förvaltningen bedömer uppgår till minst 70 mkr. Ett medelvärde för jämförbara kommuner är ca 60 kr/m². Detta förutsätter att nivån ligger kvar under lång tid.

Inga nybyggnadsprojekt har genomförts under året.

Bland det löpande arbetet, med mindre och medelstora investeringsprojekt, kan nämnas underhåll av Söderby friskola, Murgrönas upprustning, fasadrenovering Sysslågården, fasad- och fönsterrenovering på Förrådet, Skyttorps skolans köksventilation, digitala TV anpassning samt Rönninge skola parkeringsplatsen.

För att minska skadegörelsen har åtgärder i form av bl a kameraövervakning och förstärkt belysning vidtagits. Bevakningskameror har monterats på Säbyskolan men ej tagits i drift i väntan på Länsstyrelsens beslut. Kommunen har inlämnat ett överklagande till Länsstyrelsen rörande tillstånden. Upphandling av kameraövervakning är påbörjad.

Vidare har ett fastighetsutvecklingsprojekt (energibesparing) påbörjas över hela fastighetsbeståndet. Dessutom utreds tillagningskapacitet för kök bl a med hänsyn till den nya svenska livsmedelslagen.

Enheten hyr in lägenheter som hyrs ut i andra hand till personer med särskilda behov och till flyktingfamiljer. Under 2007 har 53 st lägenheter hyrts in. Utöver detta hyr vi även in lokaler och ett antal parkeringsplatser.

Bostadsanpassning har framgångsrikt genomförts, med 106 st anpassningar av varierande omfattning.

Beredskapen har utretts och en extern entreprenör är anlita d fr o m sensommaren 2008.

NYCKELTAL

Nettodriftskostnader i kr per inv. (15 100 år 2007)

2003	2004	2005	2006	2007
Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut
48	375	428	622	723

ORGANISATIONSFÖRÄNDRINGAR/ ANPASSNING

En teknisk förvaltare samt fastighetschefen har under året sagt upp sig. Ny personal har ännu ej kunnat tillsättas. Rekryteringsprocessen pågår.

FRAMTIDSPERSPEKTIV

Större investeringsprojekt under 2008 rör bland annat slutprojektering och upphandling för Salarps äldreboende och ny matsal, Säby Sim & Sporthall och Söderby friskola.

Fastighetsutvecklingsprojektet (energibesparing) slutförs under året. Energibesparingen inledningsvis kommer ej att bli lika stor som planerat, detta främst pga att stor hänsyn har tagits till verksamheternas önskemål om att bl a planerade åtgärdsarbeten i första hand utförs under lov. På grund av att de nödvändiga politiska besluten tog längre tid än planerat, kommer 2008 års driftbesparing ej bli så stor som det först prognostiserades. Besparingen för 2009 ligger enligt plan.

Utöver detta så genomförs ett stort antal underhållsprojekt och mindre investeringsprojekt.

Stort arbete läggs ner inom enheten för att förbättra rutiner, ta fram långsiktiga planer såsom t ex underhållsplan, drifrutiner och gränsdragningslistor mellan verksamheten och fastighetsägaren mm.

En utredning angående tillagningskapacitet för kök slutfördes under 2007, bl a med hänsyn till den nya svenska livsmedelslagen. Ärendet planeras att under 2008 beredas för beslut.

Fortsatta insatser genomförs för att försöka minska skadegörelsen, bland annat utökad bevakning av kommunens fastigheter.

INTERNKONTROLL

Internkontrollen har bedrivits i enlighet med upprättad internkontrollplan.

Drift fastighet

	Bokslut 2006	Budget 2007	Bokslut 2007	Avvikelse 2007
Drift Tkr				
Intäkter	-180	-163	-250	87
Kostnader	26 194	22 625	23 714	-1 089
Netto	26 014	22 462	23 464	-1 002
<i>varav interna</i>				
Intäkter	-180	-163	-195	32
Kostnader	1 314	1 313	1 344	-31
Netto	1 134	1 150	1 149	1
Investeringar				
Inkomster	0	0	0	0
Utgifter	0	0	0	0
Netto	0	0	0	0

ÅRETS RESULTAT - 1 002 tkr

Under 2007 överskreds budgeten för skadegörelse med drygt 600 tkr. Ett led i att begränsa skadegörelsen var att tillsätta extra bevakning vid specifika tillfällen.

Kostnaden för brandskydds- och elrevisionsbesiktningar översteg budget med 280 tkr och larm och bevakning 335 tkr.

Kostnaden för el, olja och fjärrvärme underskred budget med 280 tkr.

Jämfört med föregående år redovisas verkstaden på förrådet under drift fastighet, medan kostnaden för planerat underhåll nu redovisas under fastighetsadministration.

VERKSAMHET

Verksamheten svarar för tillsyn och reparationer i kommunens fastigheter. På grund av underbemanning har verksamheten fått inrikta sig på akuta åtgärder i stället för förebyggande åtgärder.

NYCKELTAL

Kostnad fastighetsdrift exkl mediakostn. i kr/m².

2003 2004 2005 2006 2007

Bokslut Bokslut Bokslut Bokslut Bokslut
93 101 121 123 117

ORGANISATIONSFÖRÄNDRINGAR/ ANPASSNING

Tack vare ett bra samarbete med andra driftenheter samt inköp av tjänster från entreprenörer har verksamheten fungerat tillfredställande.

Under 2007 har en fastighetstekniker anställts, istället för en snickare som slutat. Ny arbetstidslag från 2007-01-01 innebär att nya arbetstider har antagits från årsskiftet.

Verkstaden och ansvaret för beredskapen har under 2007 förts över till fastighetsdrift.

Analys och utredning har under årets gjorts för funktionen felanmälan. Planerade förbättringar kommer att igångsättas under 2008. Vidare har resurser och stöd satts in för att öka driftpersonalens IT-kunskaper och användningen av datorer i arbetet.

FRAMTIDSPERSPEKTIV

Vi verkar för att skadegörelsen skall uppvisa en vändande trend och minska till en lägre nivå. Olika projekt pågår för att förebygga skadegörelsen i kommunen. Förbättrad funktion avseende felanmälan driftsätts under 2008.

INTERNKONTROLL

Internkontrollen har bedrivits i enlighet med upprättad internkontrollplan.

Gatuadministration

	Bokslut 2006	Budget 2007	Bokslut 2007	Avvikelse 2007
Drift Tkr				
Intäkter	-49	-30	-142	112
Kostnader	537	594	578	16
Netto	488	564	436	128
<i>varav interna</i>				
Intäkter	0	0	0	0
Kostnader	6	0	0	0
Netto	6	0	0	0
Investeringar, exkl investeringar i exploateringsområden				
Inkomster	-2 325	-2 400	-375	-2 025
Utgifter	8 625	20 256	6 450	13 806
Netto	6 300	17 856	6 075	11 781
Gatuinvesteringar i exploateringsområden				
Inkomster	0	0	-111	111
Utgifter	116	5 190	122	5 068
Netto	116	5 190	11	5 179
Investeringar totalt, inkl investeringar i exploateringsområden				
Inkomster	-2 325	-2 400	-486	-1 914
Utgifter	8 741	25 446	6 572	18 874
Netto	6 416	23 046	6 086	16 960

ÅRETS RESULTAT

Drift + 128 tkr

Intäkten av felparkeringsavgifterna överstiger budgeten med ca 100 tkr.

I budgeten förutsågs en uppgradering av IT-program för gatuadministrationen. Denna uppgradering är framflyttad ett år.

I utfallet ligger kostnader för personalrekrytering, vilka inte var budgeterade.

Investeringar + 16 960 tkr

Som framgår av ovanstående uppställning är 5 179 tkr hänförlig till projekt inom exploateringsområden, medan 11 781 tkr avser övriga investeringar inom gata/parkverksamheten.

De projekt som avslutades under året är en ny multisportanläggning vid Skogsängsskolan, Dånviksvägens ombyggnad, ombyggnad av övergångsstället vid Salems centrum och ny

toppbeläggning, samt förbättrad trafikmiljö vid Skyttorpsskolan. Dessa projekt gav ett överskott mot årets budget med 313 tkr.

Övrigt överskott hänför sig till utbyggnad av Tallsätravägen, Uttringe Gårds väg samt cirkulationsplats och trevägskorsning, vilka projekt, förutom viss projektering, ej har påbörjats.

Ny konstgräsplan på Berga bollplan har blivit fördröjd, och av den totala budgeten på 8 300 tkr, har endast 813 tkr hittills förbrukats.

Någon verksamhet inom kommunens pågående exploateringsområden har inte skett under året.

VERKSAMHET

Verksamheten består i huvudsak av:

- Planering för gator och vägar
- Utredningar

- Ärendebereidning och framtagande av tjänsteskrivelser till kommunstyrelsens tekniska utskott.
- Framtagande av projekteringsunderlag
- Konsult- och entreprenadupphandling
- Projektledning
- Parkeringsövervakning
- Lokala trafikföreskrifter
- Trafiksäkerhetsarbete
- Underlag till gatukostnadsutredningar
- Utfärdande av tillstånd för rörelsehindrade
- Utveckling
- Kontakter med Vägverket och andra myndigheter
- Kontakter med Kommunförbundet, andra kommuner, förvaltningar och boende i Salems kommun

Viktigare händelser under året

En tillgänglighetsutredning har gjorts som har syftat till att inventera de lokala gångstråken i centrala delarna av Salemstaden samt Rönninge centrum.

Framtagande av en tillgänglighetsplan för rörelsehindrade kring Salems centrum och Rönninge centrum har också tagits fram. Planen innehåller även förslag på en åtgärdsplan.

NYCKELTAL

Nettodriftskostnader i kr per inv.(15 100 år 2007)

	2003	2004	2005	2006	2007
Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut
	39	41	42	33	29

ORGANISATIONSFÖRÄNDRINGAR/

ANPASSNING

Förvaltningschefen har under året även upprätthållit tjänsten som enhetschef över gata /park.

Antal årsarbetare inom blocket är 0,65 stycken.

FRAMTIDSPERSPEKTIV

Fortsatt utbyggnad av gatunätet i samband med genomförande av detaljplaner i delar av Rönninge.

Fortsatt utbyggnad av GC-utbyggnaden (gång- och cykelbanor) enligt kommunens antagna översiktsplan och utifrån kommunens trafiksäkerhetsplan.

Fortsatt planering för det regionala cykelstråket, för att koppla ihop Salems cykelstråk med omgivande kommuner. (Kommunen har sökt statliga bidrag)

Öka trafiksäkerheten i vägnätet, i synnerhet för de oskyddade trafikanterna, enligt åtgärder i trafiksäkerhetsprogrammet.

Förbättrad tillgänglighet för rörelsehindrade i Salem och Rönninge

INTERNKONTROLL

De relevanta avsnitten av internkontrollen har utförts. Bland annat har underlag för periodiseringar tagits fram, och kontroll av fakturaunderlag och konteringar har skett.

Drift gata

	Bokslut 2006	Budget 2007	Bokslut 2007	Avvikelse 2007
Drift Tkr				
Intäkter	-2 034	-1 017	-1 052	35
Kostnader	8 592	5 835	6 592	-757
Netto	6 558	4 818	5 540	-722
<i>varav interna</i>				
Intäkter	-321	-250	-290	40
Kostnader	17	10	20	-10
Netto	-304	-240	-270	30
Investeringar				
Inkomster	0	0	0	0
Utgifter	0	0	0	0
Netto	0	0	0	0

ÅRETS RESULTAT – 722 tkr

Av årets underskott har gatubelysningen kostat ca 250 tkr mer än budgeterat. Detta främst pga höga reparations- och underhållskostnader. Kostnaden för klotter och vandalisering har uppgått till ca 320 tkr utöver budget. Åskade medel för detta inför 2007 har inte beviljats. Vinterväghållningen har blivit 190 tkr dyrare än budgeterat. Av detta underskott är ca 70 tkr kostnader för två extra externa maskinenheter som handlats upp för att klara vinterväghållningen på beredskapstid. Beredskapskostnad på 92 tkr, som avsåg år 2006, redovisades under år 2007.

Under år 2006 redovisades kostnaden för förrådsverkstaden under drift gata, en kostnad som då uppgick till 575 tkr.

VERKSAMHET

Verksamheten har under året i huvudsak bestått av löpande underhåll och drift av gator, anläggningar och allmänna lekplatser.

Periodiskt underhåll på vägarna i form av ny asfaltsbeläggning har utförts för 261 tkr. Det objekt som utförts är Säbytorgsvägen, där beläggningsarbeten utfördes i samband med att övergångstället i Salem centrum byggdes om.

Sanering av klotter på allmänna anläggningar har givits hög prioritet och utförts delvis av entreprenör, men också i egen regi.

Förutom underhållet av kommunens egna anläggningar sköter enheten också, på avtalsbasis, renhållningen av vissa centrala ytor vid Rönninge station och Salem centrum.

NYCKELTAL

Nettodriftskostnader i kr per inv. (15 100 år 2007)

2003	2004	2005	2006	2007
Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut
415	405	483	446	367

ORGANISATIONSFÖRÄNDRINGAR/ ANPASSNING

Under 2007 har en organisationsförändring skett i och med att parkenheten och gata sammanfördes till en enhet. VA har därmed skiljts från gatuenheten och lagts i egen organisation. Detta har medfört viss personell reducering på arbetsledarsidan för park/gatuenheten.

Kommunens beredskapsfunktion har under året organiserats om, varvid den operativa delen lagts ut på entreprenad.

Drift park

	Bokslut 2006	Budget 2007	Bokslut 2007	Avvikelse 2007
Drift				
Tkr				
Intäkter	-127	-75	-93	18
Kostnader	2 363	3 153	2 428	725
Netto	2 236	3 078	2 335	743
<i>varav interna</i>				
Intäkter	0	-30	-41	11
Kostnader	6	5	26	-21
Netto	6	-25	-15	-10
Investeringar				
Inkomster	0	0	0	0
Utgifter	0	0	0	0
Netto	0	0	0	0

ÅRETS RESULTAT + 743 tkr

Intäkterna har under året varit ca 20 tkr större än budgeterat. En stor del av årets överskott härrör från en budgetförstärkning avseende en heltidstjänst på parkenheten. Denna tjänst har dock inte fått tillsättas, varvid medlen inte använts. Detta belopp uppgår till ca 400 tkr. Anläggnings- och växtmaterial har köpts in i mindre utsträckning än budgeterat.

VERKSAMHET

Verksamheten har under året i huvudsak bestått av löpande underhåll och drift av parker, offentliga grönytor, grönytor på kommunala fastigheter och skogsområden. Förutom drift och underhåll av kommunens egna anläggningar utför också enheten en del arbeten åt fastighetsägarna i Salem centrum och Rönninge station.

NYCKELTAL

Nettodriftskostnader i kr per inv. (15 100 år 2007)

2003	2004	2005	2006	2007
Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut
172	169	160	152	155

Kostnad i kr/m² parkmark (exkl. pers.kost.)

2003	2004	2005	2006	2007
Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut
0,55	0,55	0,65	0,68	0,71

ORGANISATIONSFÖRÄNDRINGAR/ ANPASSNING

Under 2007 har en organisationsförändring skett i och med att parkenheten och gata sammanfördes till en enhet. VA har därmed skiljts från gatuenheten och lagts i egen organisation. Detta har medfört viss personell reducering på arbetsledarsidan för park/gatuenheten.

Parkavdelningens behov av anpassning av organisationen består i att få resurser inom ram till säsongsförstärkning under sommarhalvåret. Utbyggnaden och den fortsatta expansionen inom kommunen, framförallt Söderby park, innebär ett alltmer utvidgat skötselansvar för organisation.

Skötselarealer och skötselplaner har tagits fram under 2007.

FRAMTIDSPERSPEKTIV

Kommunen kommer att fortsätta expandera vilket medför volymökningar även inom park-enhetens ansvarsområde.

Detta kommer på sikt att kräva större resurser för att klara av arbetsuppgifterna om vi skall kunna bibehålla nuvarande standard inom verksamhetsområdet. Under sommarhalvåret krävs än mer personella resurser. Parkavdelningen är i dag underbemannad och är i behov av ytterligare en heltidstjänst.

INTERNKONTROLL

Internkontroll har under året utförts enligt beslutad internkontrollplan.

Central administration

	Bokslut 2006	Budget 2007	Bokslut 2007	Avvikelse 2007
Drift Tkr				
Intäkter	-3	0	0	0
Kostnader	429	1 857	2 230	-373
Netto	426	1 857	2 230	-373
<i>varav interna</i>				
Intäkter	0	0	0	0
Kostnader	111	119	119	0
Netto	111	119	119	0
Investeringar				
Inkomster	0	0	0	0
Utgifter	115	255	0	255
Netto	115	255	0	255

ÅRETS RESULTAT

Drift - 373 tkr

Underskottet beror i huvudsak på uppkomna underskott avseende personalkostnader i olika avseenden. Dels uppstod en period med dubbla löneutbetalningar i samband med nyanställning av två förvaltningsassistenter med tillhörande pensionsavgångar. Dels har enheten haft en del icke budgeterade kostnader som uppstått i samband med vissa personalbefrämjande åtgärder på Förrådet, tillsammans med företagshälsan och personallkontoret.

Investeringar + 255 tkr

Blocket redovisar endast ett investeringsprojekt, vilket det aktuella överskottet hänför sig till. Avser utredning och införande av ett framtida digitalt ritningsarkiv.

VERKSAMHET

Verksamheten består av övergripande administrativa tjänster för hela Msb-förvaltningen, såsom t ex;

- Posthantering
- Arkiv- och diarieföring

- Nämndadministration
- Ekonomiadministration
- Faktureringar
- Myndighetsexpediering
- Information till allmänheten

ORGANISATIONSFÖRÄNDRINGAR/ ANPASSNING

Antal årsarbetare inom blocket är 2,85 stycken.

FRAMTIDSPERSPEKTIV

Under 2007 har två förvaltningsassistenter nyanställts i samband med två pensionsavgångar. En tredje förvaltningsassistent (som tillika ansvarar för VA-faktureringen) avgår med pension under våren 2008.

INTERNKONTROLL

Samtliga leasing- och serviceavtal inom den administrativa enheten har setts över under 2007, inklusive uppdaterat avtalsdokumentation. Några relativt dyra leasingavtal har sagts upp, för att upphandlas på nytt.

Exploatering och markförsäljning (verksamhet 2109, 2110)
slutredovisning, gatukostnadsersättningar i slutredovisade områden samt markförsäljning

	Bokslut 2006	Budget 2007	Bokslut 2007	Avvikelse 2007
Drift Tkr				
Intäkter	-158	-3 000	-6 445	3 445
Kostnader	132	0	27	-27
Netto	-26	-3 000	-6 418	3 418
<i>varav interna</i>				
Intäkter	0	0	0	0
Kostnader	0	0	0	0
Netto	0	0	0	0
Investeringar				
Inkomster	0	0	0	0
Utgifter	0	0	0	0
Netto	0	0	0	0

ÅRETS RESULTAT

Drift + 3 418 tkr

Driftintäkterna består av ett investeringsbidrag på 3 000 tkr för Hus 05 inom Söderby Park.

Inom samma exploateringsområde har utökade byggrätter inbringat 2000 tkr från NCC.

Fastigheten Berghyddan är under året såld till ett pris av 1 200 tkr.

Övriga intäkter består av gatukostnadsersättningar.

Gatuinvesteringar inom exploateringsområden är redovisade under enheten för gatuadministration.

Kommunstyrelsen

Ordförande: Lennart Kalderén

VA-verket, TOTALT

	Bokslut 2006	Budget 2007	Bokslut 2007	Avvikelse 2007
Drift				
Intäkter	-13 965	-13 595	-14 173	578
Kostnader	13 668	14 930	14 558	372
Netto	-297	1 335	385	950
Investeringar				
Inkomster	0	0	-211	211
Utgifter	9 821	12 844	11 406	1 438
Netto	9 821	12 844	11 195	1 649

ÅRETS RESULTAT

Drift + 950 tkr

Överskottet beror i huvudsak på ökade intäkter för anslutningsavgifter.

Investeringar (inkl. VA- expl.) + 1 649 tkr

Överskottet beror i huvudsak på att vissa investeringsprojekt inom exploateringsområdena ännu inte har kommit igång.

VERKSAMHET

VA-verkets huvudsakliga arbetsinsatser består av;

- Skötsel av VA-verkets ledningar och anläggningar
- VA-tekniska utredningar
- Projekteringsarbete & projektledning
- Konsult- och entreprenadupphandling
- VA-taxefrågor
- Ärendeberedning och framtagande av tjänsteskrivelser till kommunstyrelsens tekniska utskott
- Anvisning av förbindelsepunkter för VA på nybyggnadskartor
- Upprättande av fakturaunderlag för anslutningsavgifter
- Debitering av brukningsavgifter
- Receptkontroll
- Reinvesteringar i VA-nätet

- Kontakter med SYVAB, Stockholm Vatten, Svenskt Vatten, Länsstyrelsen, kommuninvånare samt de som avser att bygga hus i kommunen

Antal årsarbetare totalt i VA-verket är;

- Planering, adm, invest. 4,25 st.
- Drift, löpande UH 4,00 st

VIKTIGA HÄNDELSER UNDER ÅRET

- En ny dagvattendamm inom Soldalens detaljplaneområde har färdigställts under året, endast en efterbesiktning återstår. Det är kommunens tredje dagvattendamm.
- VA-ombyggnaden inom kv Fiskarudden har färdigställts, innebärande att 8 fastigheter fått anslutning till kommunalt vatten & avlopp.
- Den omfattande VA-entreprenaden längs Dånviksvägen och Flatenvägen har avslutats, vilken har utförts samtidigt som ombyggnaden av Dånviksvägen.
- Upprättande av skriftliga drift- och incidentinstruktioner har tagits fram under året, för de anläggningar som VA-verket ansvarar för (vattentorn, pumpstationer, tryckstegringsstationer samt vattenmätarkammare .)

- Efter sommaren slöts ett avtal med en extern driftentreprenör (YIT) för att mottaga och hantera larmer på icke ordinarie arbetstid.
- Totalt 32 nya VA-abonnenter har tillkommit under året, framförallt pga utbyggnaden inom Söderby Park.

NYCKELTAL

m³-pris för vatten exkl. fasta avgifter inkl. moms

2003	2004	2005	2006	2007
14:38	14:38	14:38	14:38	14:38

Brukningsavgift för småhus inkl. moms kr/år, inkl. fasta avgifter och 200 m³ vatten

2003	2004	2005	2006	2007
3 450	3 450	3 450	3 450	3 450

Inköpt och försålt vatten

	2002	2003	2004
Inköpt	1 007 705	990 041	1 018 000
Försålt	866 049	859 115	876 200
Skillnad	141 656	130 926	141 800
Förlust (%)	14,0	13,2	13,9

	2005	2006	2007
Inköpt	1 001 090	1 030 000	1 046 000
Försålt	854 558	888 000	884 743
Skillnad	146 532	142 000	161 257
Förlust (%)	14,6	13,8	15,4

Avbördat spillvatten till SYVAB m³/år

	2002	2003	2004
begynnande mätfel	949 365	884 000	1 099 000
		mätfel	
	2005	2006	2007
	1 140 260	1 096 100	992 000

ORGANISATIONSFÖRÄNDRINGAR/ ANPASSNING

En vikarierande VA-driftschef har tillsatts under början av året. Tjänsten avses att tillsvidarebesättas under 2008.

FRAMTIDSPERSPEKTIV

Fortsatt utbyggnad av VA-ledningar i södra Rönninge enligt fastlagda mål i samband med nya detaljplaneområden.

En planering för nödvändiga åtgärder för att minska riskerna för breddningar och översvämningar avseende framförallt avloppsledningsnätet genom Rönninge centrum.

Successivt utveckla rutiner och kvalitetssäkra VA-verkets verksamhet generellt, bl a med hjälp av skriftligt upprättad skötselplan respektive verksamhetsplan samt framtagande av rutinbeskrivningar.

En översyn av VA-taxan pågår, bl a med hänsyn till nya redovisningsregler. Ambitionen är att bibehålla en låg och jämn taxeutveckling.

Även fortsättningsvis sträva efter att inläckaget i avloppsledningarna skall vara begränsade.

INTERNKONTROLL

Internkontrollen har under året bedrivits enligt upprättad internkontrollplan.

FÖRSLAG TILL HANTERING AV VA- VERKETS UNDERSKOTT

VA-verkets totala resultatunderskott om 385 tkr föreslås överföras i ny räkning.

Bygg- och miljönämnden

Ordförande: Yvonne Berglund

	Bokslut 2006	Budget 2007	Bokslut 2007	Avvikelse 2007
Drift				
Tkr				
Intäkter	0	0	0	0
Kostnader	237	262	284	-22
Netto	237	262	284	-22

ÅRETS RESULTAT - 22 tkr

Årets underskott på 22 tkr är föranlett av sammanträdesarvoden.

VERKSAMHET

Bygg- och miljönämnden är en fristående myndighet som på kommunfullmäktiges uppdrag ska fullgöra kommunens skyldigheter enligt plan- och bygglagen samt inom miljöbalken, livsmedelslagen och djurskyddslagen med tillhörande förordningar/föreskrifter.

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens bygg- och miljöenhet är i sin tillstånds- och tillsynsroll direkt underställd bygg- och miljönämnden.

Nämnden har i tillstånds-/tillsynsrollen följande tjänstemän till sitt förfogande: en bygg- och miljöchef (vars tjänst innefattar 50 % ekolog), en bygglovshandläggare och två miljö- och hälsoskyddsinspektörer.

Bygg- och miljöenhetens myndighetsarbete inom miljö- och hälsoskyddsområdet har under året fyllt ca 95 % av verksamhetsplanen (VHP) för 2007.

De områden som enligt planering inte blivit helt genomarbetade är omgodkännande av livsmedelsverksamheter, detta delvis på grund av en fördröjning av livsmedelstaxans beslut. Den planerade djurskyddstillsynen är inte heller utförd enligt 2007 års VHP, detta på grund

av att klagomålsärenden inom djurskydd tog tre gånger så mycket tid i anspråk som planerat.

Bygglovshandläggningen hamnade på en normal handläggningstid, ca 1 200 tim/år, exklusive OH-tid. Dock bör tilläggas att bygglovshandläggaren innehar många flex- och komptimmar, vilket är en tydlig indikation på överbelastning.

Bygg- och miljöenheten har under 2007 handlagt 803 ärenden. Av dessa 803 har 610 beslut fattats på delegation för bygg- och miljönämnden.

Ett ur personalsynpunkt sett mycket stabilt år har bidragit till att enheten har kunnat arbeta igenom näst intill hela VHP:n. Enheten har inlett arbetet med att omgodkännande och registrering av livsmedelsverksamheter samt fortskridit avloppsinventeringen av landsbygden. Samtliga tätortsnära enskilda avlopp med bristfälliga lösningar har fått krav om åtgärd.

Bygg- och miljöenheten har deltagit i tre stycken samverkansprojekt som initierats av miljösamverkan Stockholms län i samarbete med länets kommuner 2007:

- Handläggningsrutiner vid vedeldningsklagomål
- Rapport hygienlokaler – stickande och skärande
- Tillsyn på hästar, stall och hagar

NYCKELTAL

Nettokostnader i kr per inv. (15 100 år 2007)

	2003	2004	2005	2006	2007
	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut
	18	16	17	16	19
			2005	2006	2007
Ant. nämndbeslut BoM			192	154	193
Ant. inkomna bygglov, varav antal lägenheter			259 84	243 0	229 88
Ant. inkomna miljöärenden			209	477	517

ORGANISATIONSFÖRÄNDRINGAR/ ANPASSNING

Bygg- och miljöenhetens assistent har sedan oktober 2007 övertagit rollen som nämndsekreterare i bygg- och miljönämnden, samt uppdraget som systemansvarig över Byggreda och Miljöreda.

FRAMTIDSPERSPEKTIV

Enheten kommer sannolikt att behöva revidera VHP:n under 2008, då bygg- och miljöchefen avslutar sin anställning i kommunen den 25 januari 2008. Vid samma tidpunkt har ännu ingen efterträdare anställts, vilket innebär att tjänsten kan komma att bli vakant några måna-

der. Tillsynsdelen inom ekologitjänsten kommer att fördelas på de två miljö- och hälsoskyddsinspektörerna vilket kommer att innebära nedprioritering av andra områden. Vilka områden detta kommer att bli är ännu oklart, då vi är relativt händelsestyrda inom den löpande ärendegången.

2006 INTERNKONTROLL

Internkontrollen är reviderad för 2007/2008 och kontrollen utförs i enlighet med fastställd internkontrollplan.

Kommunens revisorer

Ordförande: Carl Danielsson

	Bokslut 2006	Budget 2007	Bokslut 2007	Avvikelse 2007
Drift				
Tkr				
Intäkter	0	0	0	0
Kostnader	498	535	534	1
Netto	498	535	534	1

ÅRETS RESULTAT

En positiv budgetavvikelse på 1 tkr finns att redovisa för 2007.

VERKSAMHET

Kommunfullmäktige har valt sju ordinarie revisorer. De förtroendevalda revisorerna anlitar revisionsbiträde från Komrev inom Öhrlings PwC.

Kommunens revisorer ska enligt kommunallagen årligen granska all verksamhet inom nämndernas verksamhetsområden. De ska pröva om verksamheten har utövats på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt (förvaltningsrevision). Vidare ska revisorerna granska om räkenskaperna är rättvisande och om den kontroll som görs inom nämnderna är tillräcklig (redovisningsrevision).

Övergripande ambition är att genomföra revision i enlighet med vad som stadgas i kommunallag, revisionsreglemente och god revisionsred. Vidare har en revisionsstrategi fastställts som mer i detalj reglerar revisionens ”interna arbete”.

Målsättningen är att genom revision främja ändamålsenlighet, effektivitet, rättvisande räkenskaper och god intern kontroll.

Utifrån övergripande målsättning samt genomförd väsentlighets- och riskanalys

utarbetas en årlig revisionsplan som innehåller olika projekt.

Verksamheten under året har genomfört i enlighet med fastställd revisionsplan, som upprättats i samråd med kommunfullmäktiges presidium.

Under året har följande granskningar genomförts:

- Årsredovisning inkl delårsrapport
- Ansvarutövande
- Utskrivningsklara patienter
- Måltidsverksamhet
- Fastighetsunderhåll
- Ekonomiskt bistånd
- Intern kontroll

Vidare har uppföljningar av tidigare granskningar genomförts.

NYCKELTAL

	2003	2004	2005	2006	2007	2007
	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut
Antal granskningar	7	7	7	7	7	7
-därav förvaltningsrevision (FR)	4	4	4	4	4	4
-därav redovisningsrevision (RR)	3	3	3	3	3	3

Genomförda granskningar ligger i kostnadsintervallet 30 – 70 tkr.

ORGANISATIONSFÖRÄNDRINGAR/ ANPASSNING

Inga förändringar och anpassning av organisationen har skett under året.

FRAMTIDSPERSPEKTIV

En statlig utredning lämnade i oktober 2004 ett betänkande kring ansvarsprövning, rekrytering av förtroendevalda revisorer och samverkan. I proposition 2005/06:55, om stärkt revision och ansvarsprövning, i kommuner och landsting, förändringar i bl a former för ansvarsprövning, utvidgade valbarhetshinder och minsta antalet revisorer.

Förslagen innebar ändringar i kommunallagen som gäller fr o m 2006-01-01. Vissa av förändringarna gäller dock inte förrän inför den nya mandatperioden, dvs fr o m 2007-01-01 (t ex valbarhetshinder och minsta antalet revisorer).

Regeringen har 2006-12-07 gett Statskontoret i uppdrag att genomföra en utredning om den kommunala revisionens oberoende. Utredningen ska vara färdig under första kvartalet 2008. Beroende på utredningsresultatet kan förändringar i kommunallagen bli aktuella.

INTERNKONTROLL

Det är nämnderna som, enligt kommunallagen, har ansvar för den interna kontrollen. Revisionens uppgift är att årligen pröva om den interna kontrollen är tillräcklig, dvs om det finns ett fungerande system för detta.

Revisionen genomför även årliga stickprovsmässiga granskningar av intern kontroll. Detta för att identifiera eventuella svagheter i tillämpade rutiner samt att följa upp hur olika nämnder/förvaltningar arbetar med sina planer för intern kontroll.

Nämnd: Överförmyndarnämnden

Ordförande: Ankie Bosander

Enhet: Överförmyndarenheten

	Bokslut 2006	Budget 2007	Bokslut 2007	Avvikelse 2007
Drift Tkr				
Intäkter	0	0	0	0
Kostnader	443	513	685	-172
Netto	443	513	685	-172

ÅRETS RESULTAT

Driftbudgetens resultat blev ett underskott på 172 tkr. Inga investeringar var aktuella under året.

Driftbudgetens underskott beror på att arvoden för både uppdragstagare och nämndledamöter har överskridits. Även posten för omkostnadsersättningar till ställföreträdare har överskridits.

Antalet personer som behöver hjälp med skuldsanering, lägenhetsavveckling, försäljning av fastighet och andra extraordinära insatser ökar alltjämt, vilket medför högre arvode samt att arvodet per timme ökat från 150 kronor till 200 kronor vilket var nödvändigt för att följa med i praxis bland andra kommuner.

Sammanfattningsvis så har antalet ärenden ökat under året och det har varit stor aktivitet med många nya ärenden, byten av ställföreträdare och avslutade ärenden vilket också medfört ökade kostnader.

En annan omständighet är att gränsdragningen för vem som ska betala arvodet har ändrats. Det har medfört att kommunen kommit att få ta ett allt större betalningsansvar för ställföreträdarna på grund av ny lag i föräldrabalken som gäller från den 1 juli 2006. Det innebär att gränsen för vid vilken inkomst den enskilde som har en förordnad ställföreträdare, själv ska betala dennes arvode är i och med lagändringen nu mer förmånlig för den

enskilde. Det belopp som den enskilde får förbehålla sig innan han eller hon måste bidra till företrädarens arvode höjs till 2,65 gånger prisbasbelopp, tidigare var det 2 gånger prisbasbelopp.

Till sist ska också påpekas att nämnden har ett ärende som är unikt och som har orsakat betydande kostnader under året.

VERKSAMHET

I varje kommun ska det finnas en överförmyndare. I stället för en ensam överförmyndare kan kommunen inrätta en överförmyndarnämnd. Så är fallet i Salems kommun. Nämnden ska under länsstyrelsens tillsyn, utöva kontroll över förmyndares, gode mäns och förvaltares förvaltning. Denna tillsyn avser att ge en garanti mot rättsförluster för personer som själva inte kan tillvarata sin rätt, förvalta sin egendom eller sörja för sin person med andra ord gamla, sjuka, psykiskt sjuka, missbrukare, handikappade och underåriga.

Under året har 142 ärenden varit aktuella, 85 godmanskap, 19 förvaltare, 18 förmynderskap, 5 särskilt förordnad förmyndare, 3 medförmyndare och tolv under utredning.

Det har hänt mycket under året i ärendebehandlingen. 37 nya ärenden har inkommit, 12 inskrivna ärenden har varit under utredning, 19 ärenden har bytt ställföreträdare, 13 ärenden är avslutade varav 10 huvudmän har avlidit och 3 är överflyttade till annan kommun.

NYCKELTAL

Kostnad per ärende i kr

2003	2004	2005	2006	2007	2007
Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut
3041	3074	3637	3601	3613	4824

Två utbildningskvällar har anordnats under året, där ombudet för personer med psykiska funktionshinder, presenterade sitt arbete i Salem och informerade om regeringens psykiatriutredning. Den andra utbildningskvällen som anordnades för gode män och förvaltare kom två informatörer från de stora bankerna och informerade om deras verksamhet, lite nyheter och vad de kunde erbjuda för att underlätta för ställföreträdarna. Ordinarie ledamöter och överförmyndarhandläggare deltog i en tredagars konferens i Åre som anordnades av Föreningen för Sveriges Överförmyndare.

Samarbetet med övriga Södertörnskommuner fortsätter med ökad intensitet och fler kommuner har anslutit sig till samarbetet. Även samarbetet med socialförvaltningen har varit mycket bra vilket har underlättat arbetet kring ansökningsförfarandet till tingsrätten.

ORGANISATIONSFÖRÄNDRINGAR/ ANPASSNING

Inga organisationsförändringar har ägt rum under året. En översyn av den administrativa handläggningen har skett.

FRAMTIDSPERSPEKTIV

Utbildning av gode män och förvaltare kommer även fortsättningsvis att ske. Minst en utbildningskväll varje år med föreläsare och undervisning för varje nytillträdd god man och förvaltare enskilt eller i mindre grupp planeras.

Samtliga nytillträdda gode män och förvaltare har erhållit en handbok "God man eller förvaltare" skriven av Kerstin Fälldin som har lång erfarenhet av överförmyndarfrågor.

Ett samarbete med närliggande kommuner avseende fortbildning av ställföreträdare finns idag genom den fristående godmansföreningen som verkar både i Botkyrka och Salem.

INTERNKONTROLL

Ordförande, handläggare och tjänsteman från personalkontoret har gemensamt kontrollerat och attesterat samtliga fakturor. När det gäller beslut om arvodets storlek till ställföreträdarna har det beslutats gemensamt av ordförande och handläggare.

EXTERN KONTROLL

Länsstyrelsen är överförmyndarnämndens tillsynsmyndighet. Inspektion enligt 20 § förmyndarskapsförordningen har inte skett under 2007. En inspektion gjordes under januari 2008 där länsstyrelsen inte hade några anmärkningar mot skötseln av verksamheten.

Länsstyrelsen påpekade dock att nämnden fattat felaktiga beslut i ett ärende avseende arvode sedan 2005. Nämnden bör göra en självriktig enligt förvaltningslagen. En allmän synpunkt från Länsstyrelsen var att det saknades generellt tjänsteanteckningar i akterna sedan 2005. Handläggaren påpekade att det finns tjänsteanteckningar i dagboken i datorn det senaste året som i dagsläget inte går att skriva ut och detta har påpekats till leverantören av dataprogrammet.

Kultur- och fritidsnämnden

Ordförande: Anders Forsberg (m)

Kultur- och fritidsnämnden - Totalt

	Bokslut 2006	Budget 2007	Bokslut 2007	Avvikelse 2007
Drift				
Tkr				
Intäkter	-760	-450	-504	54
Kostnader	11 190	11 709	11 692	17
Netto	10 430	11 259	11 188	71
Investeringar				
Inkomster	0	0	0	0
Utgifter	139	189	177	12
Netto	139	189	177	12

ÅRETS RESULTAT

Överskottet 2007 för kultur- & fritidsnämnden är 71 tkr. Anledning till avvikelsen är bl a vakanser inom fritidsgårdsverksamheten.

Kultur- och fritidsenheten uppvisar ett överskott på 110 tkr och biblioteket ett underskott på 40 tkr.

Avvikelserna i intern budget kommer av intäkter samt tillhörande kostnader för samlarbetsprojekt med Ung i Salem om barn- och ungdomskulturfestivalen 532 och bidrag från Statens Kulturråd för inköp av barnböcker till biblioteket.

Investeringsbudget visar överskott på 12 tkr.

VERKSAMHET

- En ny näridrottsplats invigdes 2 okt vid Skogsängsskolan, namntävlingen i skolan gav namnet "Pärlean".
- Arbetet med att etablera en konstgräsplan med värme vid Berga bollplan påbörjades efter att ha överklagats av närboende.
- Säby Sim- och sporthall fick nytt golv i idrottshallen.
- Lilla Murgrönan renoverades och fick ny entré.
- Besöken på Säby sim och sporthall ökade med ca 32 000 st (ca 60 %) under 2007 som en följd av entreprenö-

ren Medleys byte av gymmaskiner och renovering och utökning av gymmet.

- Ca 17000 st ungdomar besökte fritidsgårdarna.
- 24 okt genomfördes ett firande av FN-dagen i Skogsängshallen. En kvällskoncert och två elevkonserter för årk 7-9, dessutom internationell mat och besök av Friends i en skola.
- Fritidsfältorganisationen har arbetat med att bygga kontakter med ungdomar på skola och fritid. Fältande har under hela året (utom juli) genomförts (157 tillfällen) fred-lörd kväll samt en vardagskväll/vecka. Dessutom har fyra st läger genomförts samt ett antal pojkk- och flickgrupper startats.
- Under fältandet har man haft ca 7200 st aktiva kontakter med ungdomar.
- Ett nytt driftsavtal har påbörjats 2007-08-24 med Rönninge Salem Fotboll om driften av kommunens bollplaner.
- Samtliga basketkorgar i kommunens idrottsanläggningar har säkrats med kedja enl EU-norm.
- Nya skåp har inköpts till Säbys sim- och sporthall. Medley har byggt ett nytt gym i den gamla personal- och spa avdelningen i Säby simhall.
- 2007 års idrottsstipendiat: Annika Nyström, Rönninge Salem fotboll och 2007 års kulturstipendiat: Rasmus Vamus Fecher, gitarrist.

- Barn- och ungdomskulturfestivalen UNG 532 genomfördes den 12 maj.
- Ett nytt avtal med Studieförbundet Vuxenskolan om www.plaskis.se inleddes, ca 25 000 st besöka/månad.
- 29 st skolbioföreställningar genomfördes. Salem fick 2007 Stockholms läns högsta andel besökare per innevånare vad gäller skolbio, 9:e plats i landet, dessutom visades 8 st förskole och lovfilmerna på Murgrönan för barn och ungdom.
- Ca 14000 st, främst barn och unga, besökte kulturarrangemangen 2007.
- Salemsdagen i Skönviksparken genomfördes 25/8 med ca 3000 besök.
- Kultur- och fritidsenheten har deltagit i arbetet med att etablera projektet "Idrottslyftet" i kommunen. Under året har fem st idrottsföreningar arbetat med Nytorpsskolan. Idrottslyftet är Riksidrottsförbundets satsning på att utveckla idrotten.
- En dator inköptes och installerades på Rönninge Ungdomscafé.
- Fritidsgården Huset höll stängd p g a skadegörelse två veckor i november.
- Kommunens andra ungdomsting genomfördes i 25 april på murgrönan för ca 80 st ungdomar i årk 6-9.
- Bibliotekets entré, bibliotekshall och personalentry har renoverats.
- En plan för att utveckla kommunens biblioteksverksamhet har utarbetats
- Tre projekt med bidrag från Statens kulturråd har genomförts, inköp av talböcker samt i samarbete med Skogsängsskolan inköp av böcker på utländska språk och litteratur till bokcirklar för lärare.
- Nytt projekt med bidrag från Statens kulturråd har startats i samarbete med skolorna: inköp av gruppuppsättningar av barn- och ungdomsböcker för att stimulera till läsandets år
- Med Saltsjöbadens bibliotek har ett tvinningprojekt påbörjats för att marknadsföra skönlitteraturen i biblioteksrummet och på webben.
- Samarbete har inletts med Nykvarn, Ny-näshamn och Södertälje om gemensam server för bibliotekens datasystem.

- Astrid Lindgrens 100-årsdag firades i samarbete med bl a Kulturskolan med högläsning, teater, föredrag musik samt en utställning
- Bibliotekets mediebestånd har förnyats med 7,1 %
- Antalet fysiska besök har minskat med 5% till 92 909 medan antalet besök på webben ökat med 2,2 % till 37 687.
- Antalet utlån har ökat med 1,2 % till 111 237.

NYCKELTAL

Andel nyförvärv i % av mediebeståndet, inkl bidrag från Statens kulturråd

2003	2004	2005	2006	2007	2007
Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut
9,4	8,5	8,3	7,6	7,6	7,1

Besök/inv, exkl virtuella besök

2003	2004	2005	2006	2007	2007
Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut
7,1	7,1	6,9	6,7	6,9	6,2

Utlån/inv

2003	2004	2005	2006	2007	2007
Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut
7,2	7,5	7,5	7,5	7,4	7,4

Allmän kulturverksamhet

Antalet besök/innevånare

2003	2004	2005	2006	2007	2007
Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut
0.98	1.05	1.02	1.11	1.01	0.93

Övrigt jämförelsetal – antal arrangemang

2003	2004	2005	2006	2007	2007
Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut
203	208	203	226	200	200

Föreningsstöd

Antal aktiviteter/innevånare

2003	2004	2005	2006	2007	2007
Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut
5.3	6.8*	6.8	6.6	6.3	5.8

*Förändrade redovisningsregler 2 månader extra

Antal medlemmar/innevånare

2003	2004	2005	2006	2007	2007
Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut
0.16	0.18	0.17	0.16	0.15	0.16

Säby Sim och sporthall

Antal besök/innevånare

2003	2004	2005	2006	2007	2007
Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut
3.76	4.27	4.35	3.7*	4.3	5.6

*Saknas full redovisning för okt p g a byte av kassa-register vid entreprenörsväxling.

Fritidsgårdverksamhet

Besök/innevånare

2003	2004	2005	2006	2007	2007
Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut
0.92	1.05	0.98	1.3	1.07	1.15

Besök Rönninge ungdomscafé /innevånare

2003	2004	2005	2006	2007	2007
Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut
0.099	0.086	0.083*	0.04**	0.13	0.07

*Stängt sex veckor p g a vattenskada

** Stängt sex månader p g a vattenskada

Besök Huset/Innevånare

2003	2004	2005	2006	2007	2007
Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut
0.91	0.97	1.02	1.28	0.93	1.08

Fritidsfältande

Antal ungdomar man mött på fältet/innev

2003	2004	2005	2006	2007	2007
Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut
-	-	-	0.34	0.33	0.48

Antal fälttillfällen

2003	2004	2005	2006	2006	2007
Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut
-	-	-	131	130	157

Antal vuxna kontakter på fältet

2003	2004	2005	2006	2007	2007
Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut
-	-	-	0.015	0.014	0.024

Övriga jämförelsetal

Idrottsanläggningar uthyrda tim st/innev.

2003	2004	2005	2006	2007	2007
Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut
0.60	0.60	0.61	0.57	0.53	0.56

Varav flickor/innevånare

2003	2004	2005	2006	2007	2007
------	------	------	------	------	------

Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut
-	0.19	0.18	0.20	0.20	0.20

FRAMTIDSPERSPEKTIV

Antalet barn och ungdomar beräknas öka vilket medför att fritidsgårdarnas tjänster, föreningarnas verksamhet och behovet av idrottsanläggningar kommer öka.

Söderby Parkområdet kommer att byggas ut och efterfrågan på kultur- och fritidsaktiviteter kommer att öka från boende i området.

Antalet aktiva inom föreningslivet kommer öka genom inflyttning samtidigt som intresset för föreningsaktiviteter går ner i landet. De som är aktiva är mer aktiva än tidigare.

Etablerandet av en konstgräsplan med värme vid Berga bollplan samt nya näridrottsplatser gör att främst fotbollsverksamheten kan öka sin attraktionskraft och kvalitet genom att få möjlighet till att spela året runt.

I drogvanundersökningar visas att totalt sett för alla unga minskar användandet av både alkohol och droger. Men en trend visar dock att fler unga högkonsumenter av alkohol ökar.

- fullfölja intentionerna i biblioteksplanen
- fortsätta och utveckla samarbetet med Nykvarn, Nynäshamn och Södertälje
- i tvinningprojektet tillsammans med Saltsjöbadens bibliotek marknadsföra skönlitteraturen
- satsa i enlighet med de krav staten ställer på handikappanpassning av verksamhet inför 2010

INTERNKONTROLL

Kontroll av handkassa har utförts. Protokoll finns på Ekonomikontoret. Veckovis kontroll av kontrollremsa från kassaregistret mot inbetalt belopp till Ekonomikontoret har gjorts. Kontrollremsan arkiveras i 2 år. Dubbla backup-rutiner har genomförts för biblioteksdatasystemet av It-enheten. Attestförteckning

togs i nämnden i jan 2007. Inga ändringar har skett under året. Inventarieredovisning inlämnas till Ekonomikontoret i samband med bokslut 2007. Personalens lönerapportering har attesteras av enhetschef kontinuerligt. Rapportering av åtgärdade punkter som ingår i planen för det systematiska arbetsmiljöarbetet har gjorts till personalkontoret. Ny plan är upprättad för 2008.

Kontroll av fem st föreningars underlag för bidrag har genomförts och kontroll av antalet anmälda lag för lokalbokning har genomförts. Det har ej funnits anledning till särskilda åtgärder.

Nämnd: Barn- och utbildningsnämnden

Ordförande: Anna-Carin Bylund

Barn- och utbildningsförvaltningen

	Bokslut 2006	Budget 2007	Bokslut 2007	Avvikelse 2007
Drift				
Tkr				
Intäkter	-259 805	-256 530	-268 042	11 512
Kostnader	541 797	564 569	583 086	-18 517
Netto	281 992	308 039	315 044	-7 005
Investeringar				
Inkomster	0	0	0	0
Utgifter	1 866	850	769	81
Netto	1 866	850	769	81

ÅRETS RESULTAT

Barn- och utbildningsförvaltningen redovisar ett underskott på 7.005 tkr, vilket är en avvikelse på 2 % i förhållande till det budgeterade beloppet.

Investeringsbudgeten uppvisar ett överskott på 81 tkr. Överskottet har uppkommit p.g.a. att kostnaderna för IT-skoldata blev 125 tkr lägre än budgeterat och i huvudsak p.g.a. lägre investeringskostnad för datorstöd till skolbiblioteken. Dessutom har ett investeringsanslag på 40 tkr avsett för Resursskolan inte utnyttjats. Rönninge gymnasium redovisar ett underskott på 77 tkr i investeringsbudgeten p.g.a. inköp av larm efter flera inbrott.

Utfall - Förvaltningsövergripande block	
	Tkr
Förvaltningsövergripande blocket	243
Gemensam barnomsorg	-4524
Gemensam grundskola	524
Gemensam sarskola	-387
Gemensamt gymnasium och komvux	-2874
Summa avvikelser	-7018

Det förvaltningsövergripande blockets resultat är ett överskott på 243 tkr. Resultatet beror dels på ett intäktsöverskott på 604 tkr och dels på ett kostnadsunderskott på 361 tkr.

Intäktsöverskottet hänförs till att intäkterna från Lärarhögskolan och Södertörns högskola för verksamhetsförlagd utbildning blev 154 tkr högre än budgeterat. Dessutom inkom ett obudgeterat bidrag för resurser-

soner från Myndigheten för skolutveckling på 375 tkr. Detta har, liksom VFU-pengarna, överförts till berörda enheter.

På kostnadssidan kan noteras lägre personalkostnader på kontoret, i elevhälsoteamet, i nämnden och i den fackliga verksamheten. Ytterligare en viktig orsak till att kostnaderna inte uppvisar ett underskott är att den KPI-kompensation, som överfördes till förvaltningen under november, har budgeterats inom det förvaltningsövergripande blocket i syfte att minska underskottet. Skolskjutskostnaderna blev 979 tkr högre än budgeterat p.g.a. ökade kostnader för skolkort p.g.a. ökat elevantal på Rönninge gymnasium. Underskottet blev något högre än vad som prognostiserats i föregående kvartals- respektive delårsrapporter. Tre avslutade personalärenden ledde till ett underskott på 930 tkr för verksamhetskontot för rehabilitering.

Gemensam barnomsorg redovisar ett underskott på 4.524 tkr. Underskottet beror på 39 fler förskoleplatser än budgeterat, -3.029 tkr. Dessutom har ett obudgeterat lokalkostnadsbidrag på 1.162 tkr utbetalats till Pyslingen.

Antalet familjedaghemplatser blev 4,5 fler än budgeterat, vilket gav ett underskott på 250 tkr.

Antalet fritidshemsplatser, kommunala och fristående, blev 46,5 fler för grundskolan och 16,5 fler för förskoleklass. Det ledde till en merkostnad på 1.563 tkr.

Kostnaden för köpta specialförskoleplatser blev 177 tkr dyrare trots att antalet köpta platser var i linje med budgeten. Genomsnittskostnaden var följaktligen betydligt högre än vad som budgeterats för.

Barnomsorgsavgifterna har inbringat 599 tkr mer än budgeterat. Dessutom har momsbidraget från staten gett förvaltningen 433 tkr mer än budgeterat. Orsaken är att antalet köpta platser blev fler än budgeterat. Skolverkets bidrag för kvalitetssäkrande åtgärder blev 44 tkr lägre än budgeterat.

Gemensam grundskola redovisar ett överskott på 524 tkr. Avvikelsen beror på att kommunen sålt 17,5 fler grundskoleplatser till andra kommuner, vilket har inbringat 1.253 tkr mer än budgeterat. Vidare har antalet elever, för vilka grundskolepeng utbetalas, varit 79 färre än budgeterat. Det ger ett överskott på 4.150 tkr. Anledningen till denna avvikelse är en förändring i rutinerna för utbetalning till de kommunövergripande särskilda undervisningsgrupperna.

Kostnaden för köpta grundskole- och förskoleklassplatser blev 3.274 tkr högre p.g.a. 28 fler köpta platser.

Antalet köpta specialskoleplatser blev 10,75 fler än budgeterat, vilket ledde till ett underskott på 2.171 tkr. Anledningen till avvikelsen i elevantal är större inflyttning än förvaltningen räknat med, samt ett stort antal placeringar som socialförvaltningen gjort, för vilka barn- och utbildningen får stå för skolkostnaderna.

Antalet elever inom invandrarundervisningen blev 123,25 färre än budgeterat, vilket gav ett överskott på 1.426 tkr. Köpt invandrarundervisning kostade dock 121 tkr mer än budgeterat.

Gemensam särskola redovisar ett underskott på 387 tkr p.g.a. 5,5 fler egna särskoleelever. Kostnaden för köpta platser blev 124 tkr lägre än budgeterat. Likaså blev momsbidraget från staten för köpta platser lägre än budgeterat. Kostnaden för tillsyn över 12 år blev 451 tkr lägre än budgeterat.

Gemensamt gymnasium och komvux redovisar ett underskott på 2.875 tkr. Resultatet beror på att antalet elever på Rönninge gymnasium blev 29,5 fler än budgeterat, -1.955 tkr. Kostnaden för köpta platser blev 5.618 högre än budgeterat p.g.a. 73,5 fler köpta platser. Intäkterna för sålda platser blev 3.959 tkr högre än budgeterat p.g.a. 64,5 fler sålda platser. En delförklaring till de högre intäkterna, såväl som den högre kostnaden för det egna gymnasiet, är bl a det nya barn- och fritidsprogrammet som startade under höstterminen 2007.

Enheterna redovisar ett sammantaget överskott på 11 tkr. Listan nedan redogör för utfallet för respektive enhet. Kommentarer lämnas sedan för enheter som uppvisar större avvikelser.

Enheternas utfall

	Tkr
Skogsängs förskoleområde	50
Söderby Parks förskola	-238
Syssla förskoleområde	-32

Säby förskoleområde	-117
Nytorpskolan med förskolor	75
Rönninge skola med förskolor	532
Skogsängsskolan	26
Modersmålsundervisning, Sv2	-204
Säbytorps rektorsområde	66
Säbyskolans centralkök	27
Säbyskolans särskola	33
Aspergergruppen	3
Rönninge gymnasium	-128
Kulturskolan	-82
Summa	11

Söderby Parks förskola redovisar ett underskott på 238 tkr. Verksamheten övergick till Pysslingens regi vid månadsskiftet mars/april. Underskottet beror på lägre intäkter p.g.a. färre inskrivna barn än budgeterat.

Säby förskoleområde redovisar ett underskott på 117 tkr. Orsaken är att förskoleområdet mottagit ett barn i behov av särskilt stöd, vilket föranlett behov av att anställa en specialpedagog och som de ej fått tillräcklig ekonomisk kompensation för.

Rönninge skola med förskolor redovisar ett överskott på 532 tkr. Överskottet har orsakats av högre intäkter p.g.a. högre elevantal än budgeterat. Detta har sedan inte omsatts med personalökning med anledning av kommande personalminskningar fr o m höstterminen 2008 då Rosenlundsskolan startar sin verksamhet. Antalet förskoleklasser minskar då till en i stället för som tidigare två.

Invandrarundervisningen vid Skogsängsskolan redovisar ett underskott på 204 tkr p.g.a. lägre elevantal än budgeterat.

Rönninge gymnasium redovisar ett underskott på 128 tkr. Det har uppkommit främst på grund av högre kostnader för byggläroverbyggnaden.

VERKSAMHET

Barn- och utbildningsförvaltningens ansvarsområde omfattar barns och ungdomars utveckling och lärande från ett års ålder till dess de lämnar gymnasieskolan. Vidare erbjuder förvaltningen kommunens invånare kommunal vuxenutbildning. Förvaltningen ansvarar också för fritidsaktiviteter i form av fritidshemsverksamhet och kulturskola.

Ung i Salem är sedan 2006 en permanent organisation där Ung i Salem är en paraplyorganisation och ansvaret har fördelats ut på förvaltningarna. Deltagare i projektet är socialförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen. Samarbeta sker även med Nattvandrarerna, Salems församling, föreningslivet, företagarna och polisen.

Ett annat samverkansprojekt är Ungdomsmottagningen. Här samverkar socialförvaltningen, barn- och utbildningsförvaltningen kultur- och fritidsförvaltningen samt landstinget. Ungdomsmottagningen är välbesökt och har mottagning på halvtid, tisdagar och torsdagar.

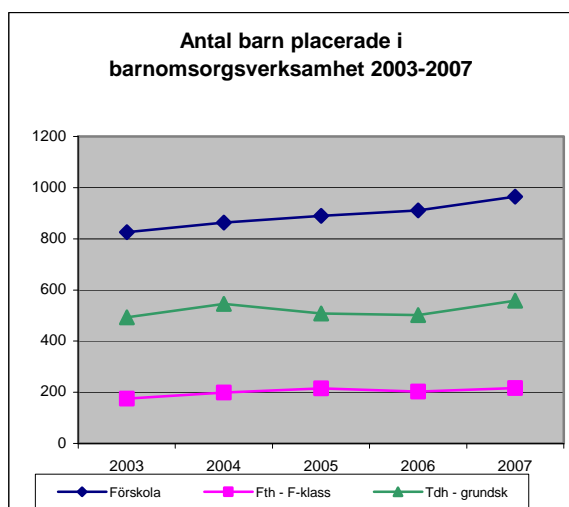
Familjecentralen är ytterligare ett samarbete mellan landstinget, socialförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen. Den öppna förskolan är integrerade i Familjecentralen och Öppna förskolans socialpedagog är samordningsansvarig för verksamheten.

Förvaltningen samarbetar vidare med Ekerö, Nacka, Sollentuna, Tyresö, Upplands Väsby och Värmdö kring uppföljning och utvärdering av förskolor och skolor, Våga Visa. Samarbetet består av observationer av verksamheterna, tester och prov, självvärdering samt fr o m 2005 gemensamma elev- och föräldraenkäter.

NYCKELTAL

Förvaltningens nettokostnad

2003	2004	2005	2006	2007	2007
Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut
246.930	253.027	271.237	281.992	308.039	315.044

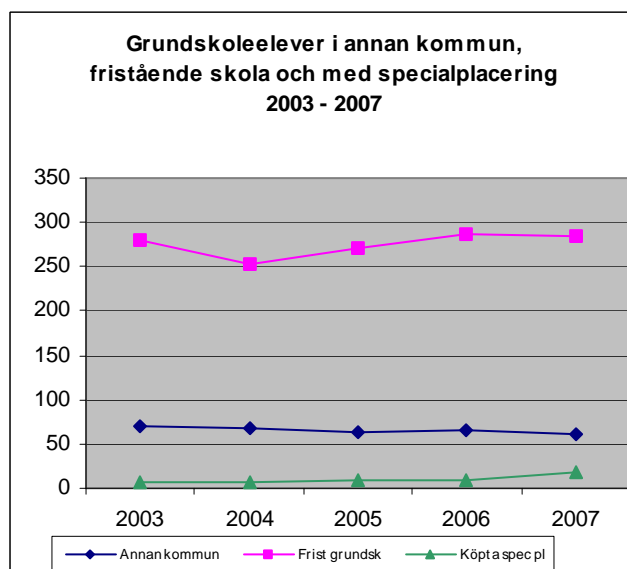
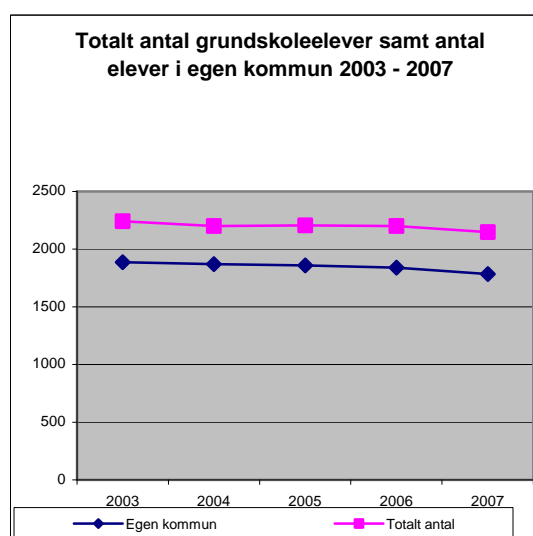
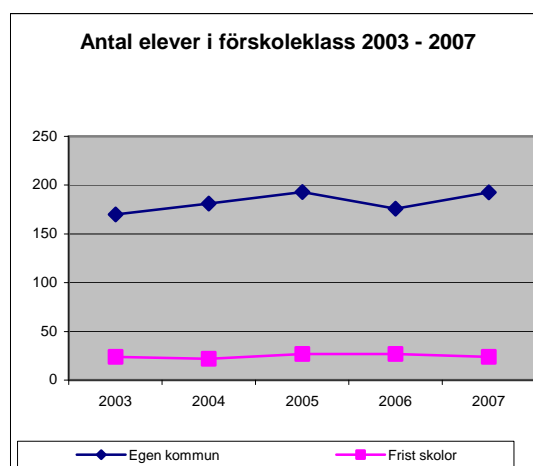

Andel (%) av förskoleverksamheten i egen regi och alternativ drift

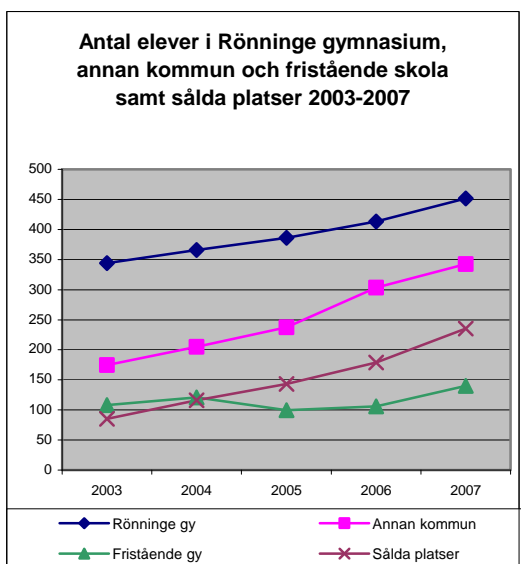
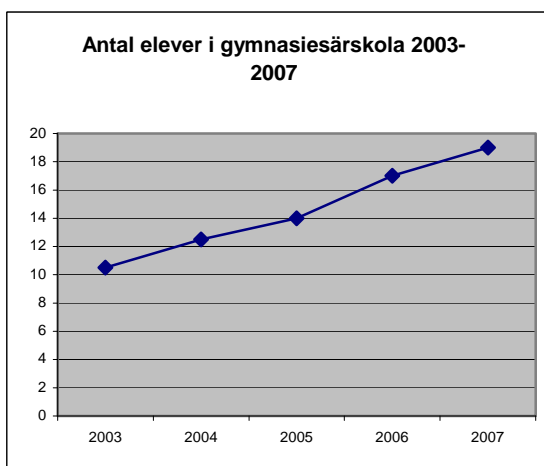
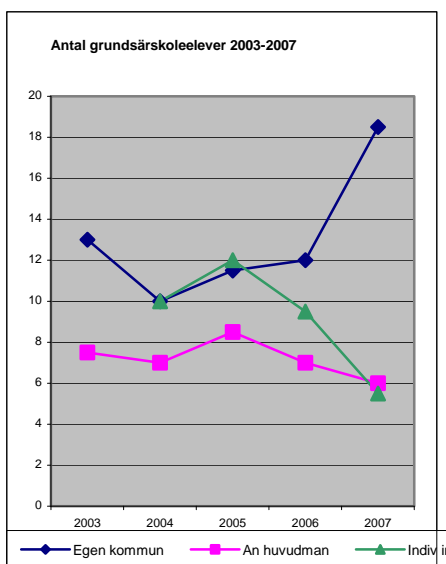
	Andel, %			
	2004	2005	2006	2007
1-5 år				
Egen regi	67,2	67,1	66,5	64,4
Alternativ drift	32,8	32,9	33,5	35,6

Andel (%) av barnomsorgsverksamheten som finansieras av avgifter

2003	2004	2005	2006	2007
16	12	15	13	14

Fth FK	200	216,5	16,5	8,3
Fth Gr	512	558,5	46,5	9,1
Försk.kl.	220	216,5	-3,5	-1,6
Grundsk.	2166,25	2110,5	-55,75	-2,6
Särskola	52,5	56	4	7,7
Gymnasium	660	698,5	38,5	5,8

ORGANISATIONSFÖRÄNDRINGAR/ ANPASSNING

Kontorets organisation utökades fr o m 2007-01-01 med en utvecklingsledare med inriktning mot barn i behov av särskilt stöd och från 2007-01-17 med en pedagogisk handledare för förskoleverksamheten. Tillgången till båda tjänsterna har inneburit en kvalitetshöjning av kontorets arbetsinsatser.

Fr o m 2007-01-01 startade det nybildade *Elevhälso-teamet*. Teamet består av två specialpedagoger, den kvalitetsansvarige skolläkaren samt det tidigare psykolog- och kuratorsteamet. Utvecklingsledaren med inriktning mot barn i behov av särskilt stöd är chef för teamet. Teamet blev fullbemannat fr o m höstterminen 2007.

Under året genomfördes en översyn av de fyra kommunövergripande *särskilda undervisningsgrupperna*. I syfte att ge eleverna de bästa förutsättningarna som möjligt, underlätta återgång till vanlig klass samt utnyttja resurserna så effektivt som möjligt minskades grupperna till tre; en grupp för elever med primär koncentrationsstörning, samspelssvårigheter och utagerande beteende (Resursskolan), en för elever med språkstörningar samt en för elever med autismspektrumliknande störningar.

Pysslingen förskolor och skolor AB tog över förskoleverksamheten i paviljongerna på Söderby Park fr o m 2007-04-01. Fr o m höstterminen flyttades verksamheten över till den färdigställda Parkskolan

Utbildningsutbudet på *Rönninge gymnasium* har från hösten 2007 utökats med ett Barn- och fritidsprogram i syfte dels att möta den ökade efterfrågan på denna utbildning inom Södertörn samt utifrån ett personalförsörjningsperspektiv. Fler studerande skall gå vidare till högskolan för att utbilda sig till förskollärare.

Kommunens egen *särskola* omfattar även elever i förskoleklass. Formellt kan dessa inte skrivas in i särskola förrän det år de fyller 7 år, men då grundskolorna är organiserade i F-9 enheter, är det logiskt och praktiskt att även särskolan omfattar samma åldersgrupper. I praktiken betyder detta att särskolan tar in även sex-åringar som bedöms ha rätt till att läsa utifrån särskolans läroplan från och med skolår 1. Syftet med detta tillvägagångssätt är att barn som tillhör särskolans personkrets tidigare ska få tillgång till det stöd de har rätt till. Särskolan arbetar i två arbetslag som har

Prognosavstämning

	Prognos	Utfall	Differens	%
Förskola	924,5	965,25	40,75	4,4

FRAMTIDSPERSPEKTIV

Skolverket kommer under 2008 att genomföra tillsyn av skolverksamheten i kommunen.

Sjukfrånvaron och personalförsörjningen är de två stora framtidsfrågorna. För att komma tillrätta med sjukfrånvaron pågår ett omfattande arbete. Resultatet av arbetet följs upp genom bl a personalenkäter och statistik över sjukfrånvaron och redovisas för kommunen som helhet, förvaltnings- och enhetsvis. Arbetet har lett till att sjukfrånvaron minskats, men kan fortfarande bli lägre.

Förskollärare kommer att vara en av de stora bristyrkena framöver. Den nuvarande lärarutbildningen, där många utbildas till behörighet för förskola och de yngre åldrarna i grundskolan, har medfört att flertalet väljer anställning i grundskolan. Därmed har bristen på förskollärare i förskolan ökat. En ny förändring av lärarutbildningen där utbildningen åtskiljs för förskola och grundskola kan leda till att tillgången till förskollärare i förskolan blir bättre.

Nämnden har fastställt en handlingsplan för att på kort och lång sikt öka andelen förskollärare och fritidspedagoger i kommunens verksamhet.

En organisationsöversyn har genomförts under 2007, som innebär att förvaltningen föreslår att samtliga förskolor i kommun samlas under en förskolerektor. Motivet för detta har varit att få ett enhetligt och tydligt ansvar för förskoleverksamheten i syfte att vidareutveckla förskolans pedagogiska uppdrag. Ärendet kommer att behandlas av nämnden i februari 2008.

Elevantalet i grundskolan ökar. Hötterminen 2008 startar förskoleklasser och om efterfrågan finnas även grundskoleklasser i Parkskolan på Söderby Park och Rosenlundsskolan. Båda skolorna drivs av Pysslingen förskolor och skolor AB.

Behovet av invandrarundervisning ökar beroende på att andelen elever med invandrarbakgrund stadigt ökar i kommunen.

Antalet gymnasieelever ökar under ytterligare ett antal år i regionen för att därefter börja minska. Det innebär att Rönninge gymnasium har några år på sig att positionera sig som en attraktiv gymnasieskola och bli det självklara valet. När elevantalet sjunker ökar konkurrensen om eleverna.

Fr o m höstterminen 2008 har Salem tillsammans med södertörnskommunerna Huddinge, Haninge, Botkyrka, Nynäshamn, Tyresö och Södertälje tecknat ett samverkansavtal. Det innebär att elever i alla dessa kommuner blir förstahandssökande till samtliga utbildningar, med undantag för IV, inom hela samverkansområdet. Salems elever har även fortsatt frihet att välja gymnasieprogram i kommuner utanför samverkansområdet. Det fria gymnasievalet utanför samverkansområdet innebär

dock inte elevintagning utifrån betyg på alla utbildningar. I det fall samverkansområdet också erbjuder programmet sker intagning i andra hand.

Kommunförbundet Stockholms län, KSL, driver frågan om intagning enbart på betyg på alla utbildningsprogram inom hela regionen. Stockholms kommun motsätter sig dock att teckna samverkansavtal som omfattar de naturvetenskapliga och samhällsvetenskapliga programmen. Södertörnskommunernas gemensamma inställning har varit att alla utbildningar skall omfattas av samverkansavtalet och har som följd av detta tecknat det gemensamma avtalet.

Södertörnskommunernas fortsatta samverkan kommer att fokuseras på gemensam planering för t ex utbildningsutbud, prissättning och marknadsföring samt nätverk för t ex studie- och yrkesvägledare, skolledare m m.

INTERNKONTROLL

Enligt internkontrollplanen skall följande uppföljningar göras:

- Kontroll av enheternas prognoser och uppföljningar
- Kontroll av internredovisning centralt
- Kontroll av delegationsbeslut
- Kontroll av inkomstuppgifter för barnomsorgsavgifter

Kontrollen av enheternas prognoser och uppföljningar har under 2007 inte genomförts p.g.a. bristande rutiner på ekonomikontoret. Hög arbetsbelastning för förvaltningschefen, samt att utredartjänsten varit vakant under delar av våren och sommaren har också bidragit till bortfallet.

Kontroll av internredovisning har skett i samband med delårsbokslutet, samt löpande under året, främst avseende representationskostnader och liknande personalrelaterade kostnader. Vid dessa tillfällen har inga oegentligheter påträffats.

Enligt internkontrollplanen har två enheter kontrollerats. Det är Rönninge skola och Nytorpsskolan. Kontrollen har visat att anmälan av delegationsbeslut sker, men rutinerna kan förbättras. Besluten skall anmälas månatligen och sammanställas på en blankett. Rönninge skola har t ex skickat in dem löpande, vilket medfört flera anmälningsblanketter. På Nytorpsskolan handlar det också om att anmäla månatligen och enbart nya beslut. Tidigare har de nya besluten påförts samma blankett som gamla beslut.

Kontroll av inkomstuppgifter har genomförts och sker årligen under våren.

Socialnämnd

Ordförande: Lars Pilsetnek

Socialnämnden totalt

	Bokslut 2006	Budget 2007	Bokslut 2007	Avvikelse 2007
Drift				
Tkr				
Intäkter	-40 857	-39 500	-44 977	5 477
Kostnader	169 422	179 388	192 242	-12 854
Netto	128 565	139 888	147 265	-7 377
Investeringar				
Inkomster	0	0	0	0
Utgifter	358	665	374	291
Netto	358	665	374	291

Socialförvaltning per block

Block/Enhet (Netto budget)	Bokslut-06 Tkr.	Budget-07 Tkr.	Bokslut-07 Tkr.	Avvikelse Tkr.
Central Admn.	3 594	4 260	3 700	560
Skönviksgården	6 461	6 930	6 777	153
Familjeenheten	19 064	17 844	28 796	-10 952
LSS-barn	3 725	4 765	1 780	2 985
Vuxenenheten	14 608	16 742	16 200	542
Arbetsmarknadsenhet	9 493	10 768	9 907	861
Salarp Äldreboende	11 799	12 197	12 456	-259
Salarp Kök	128	223	210	13
Säbyhemmet	16 368	20 434	20 535	-101
Hemtjänst o Dagverk.	7 833	8 279	7 919	360
LSS-vuxen	36 205	37 446	39 875	-2 429
Flyktingmottagning	-713	0	-890	890
TOTALT	128 565	139 888	147 265	-7 377

ÅRETS RESULTAT

Årets resultat, totalt för socialnämndens verksamheter, visar på ett underskott med -7 377 tkr. I samtliga prognoser under året har underskott prognostiserats som dock varit lägre än resultatet. Orsaken till underskottet är inte okänt. Det är familjeenheten och LSS-vuxna som överskrider budget år efter år. Orsaken är att kostnaderna är svåra att påverka och prognostisera. Det största underskottet har familjeenheten för institutionsplaceringar av barn och familjer. Det handlar om ett underskott med -10 952 tkr. Här ingår också placeringar som gäller barn med funktionsnedsättning (LSS) som fått placeringar enligt socialtjänstlagen med 4 124 tkr som gör att LSS-barn har överskott med 2 985 tkr. Anta-

let placeringar och vårdtyg har ökat nästan med det dubbla jämfört med 2006. Verksamheten för vuxna med funktionsnedsättning (LSS) har också ett underskott med -2 429 som dels beror på fler brukare inom personlig assistans, dels på att vi haft övertalig personal. Det ökade antalet brukare ger ökade intäkter från försäkringskassan. Det förklarar i huvudsak också de ökade intäkterna för socialnämnden totalt. Inom verksamheten finns också ett underskott för köpta äldreboendeplatser.

Både Salarps och Säbyhemmets äldreboende har underskott som är orsakade av högre sjukfrånvaro än förväntat, höga vikariekostnader vid utbildning och sjukdom samt Kommunals avtal. Hemtjänsten har ett överskott som beror på fler insatser till fler brukare som givit hög-

re intäkter och att budgeten för anhöriganställningar inte förbrukats. Skönviksgården som drivs av Carema äldreomsorg har inte haft full beläggning vilket gör att kostnaderna varit lägre än budgeterat.

Överskottet inom centraladministration beror på att samverkansavtalet för Fou-södertörn inte utnyttjats och att uppgraderingarna av It-systemet skjutits framåt i tiden.

Överskotten inom vuxenenheten och arbetsmarknadsenheten beror främst på att man haft vakanser inom verksamheterna som inte ersatts med vikarier. Pga ökade kostnader för köpta platser för psykiskt funktionshindrade har vuxenenheten också fått högre intäkter i form av återbetald moms.

Flyktingmottagningen har ett överskott om 890 tkr, avseende flyktingar mottagna år 2004. Anledningen till det positiva resultatet är att 5 av 9 hushåll har egen försörjning, och de övriga har låga kompletteringar på sitt försörjningsstöd.

Interna nettokostnaderna har överskridits med -206 tkr som beror på att MSB internfakturerat oss för obetalda hyror både för år 2006 och 2007.

Adrian (rehabilitering i samverkan) visar ett överskott på 60 tkr, vilket föreslås flyttas med till budget 2008.

Investeringsbudgeten har inte förbrukats eftersom projektet att uppgradera verksamhetssystemen inte kunnat hålla tidsplanen. Tidsplanerna för investeringarna förskjuts till år 2008. Därför behöver överskottet med 291 tkr överföras till projektet 9555 "IFO-uppgradering".

Förvaltningen föreslår att överskridandet av budgeten inte skall belasta 2008 års budget.

Förvaltningen har försökt hålla ner de kostnader som varit påverkbara tex genom vakansprövningar. Tyvärr har vi inte på kort sikt lyckats minska institutionsplaceringarna för barn och unga. Volymerna på placeringarna är svåra att förutse ur ettårsperspektiv. Här krävs tidiga och långsiktiga insatser i samverkan med andra tex skola, familjecentral.

VERKSAMHET

Centraladministration

Socialnämnden har haft tio sammanträden under året och nya ledamöter har fått information och utbildning. Eftersom antalet individ-

ärenden ökat inom familjeenheten har socialnämndens utskott haft 17 sammanträden jämfört med 13 år 2006.

Handläggning och tillsyn av serveringstillstånd har genomförts. I december gjordes en större tillsyn sk "krogsanering" tillsammans med andra myndigheter. Åtgärder med anledning av denna tillsyn kommer i början av 2008.

Den planerade uppdateringen av verksamhetssystemet IFO har förskjutits på grund av att leverantören och förvaltningen inte kunnat hålla tidsschemat.

MAS (medicinskt ansvariga sjuksköterskan) har förbättrat rapportering av avvikelser, gjort tillsyner enligt planer och följt upp en tidigare uppgraderingen av HSL-programmet. MAS har genomfört kompetensutveckling i social dokumentation för personliga assistenter och boendestödjare.

Under 2007 har konsumentvägledaren haft 169 konsumenter med förfrågningar ang. lagar och regler samt köpråd. Medling i reklamationsvister har förekommit vid några tillfällen. De vanligaste frågorna har handlat om hus och bygg, bilar, båtar samt tele/it och hemelektronik. Konsumentvägledaren har informerat företagare i Salems Centrum ang. konsumenträtt och reklamationer m.m. och medverkat på en arbetsmarknadsdag vid Rönninge gymnasium.

Familjeenheten och LSS-barn

Familjeenhetens verksamhet riktar sig till barn och ungdomar mellan 0-20 år och deras familjer. Enheten har myndighetsutövning och utför utredningar och yttranden enligt gällande lagstiftning, insatser samt uppsökande och förebyggande arbete på individ- grupp och strukturell nivå i nära samverkan med familjer och andra samarbetspartners.

Under 2007 har vi genomfört 222 (196 år 2006) utredningar och yttranden enligt SoL, LVU och LuL, samt 96 (72 år 2006) förhandsbedömningar som inte har lett till någon utredning eller insats. Därtill kommer det familjerättsliga arbetet som utredningar om boende, vårdnad och umgänge samt fastställande av faderskap, medgivande för adoption samt samarbetsamtal. Enheten utreder också och ger medgivande till nya familjehem, kon-

taktfamiljer/personer. Alla placeringar och andra insatser övervägs/prövas var 6:e månad. Vi har under 2007 fortsatt att utöka samarbetet med olika aktörer såsom polis, skola, fritidsgård, familjecentralen, BUP, MiniMaria, mottagningen för unga samt Ung i Salem. Alla medarbetare har under hösten utbildats i BBIC (barns behov i centrum) samt att vi också informerat de flesta av våra samverkanspartners och politiker om den evidensbaserade metod som vi tillsammans med socialstyrelsen och övriga kommuner i Sverige ska använda vid utredningar och uppföljningar för att säkerställa barn behov, föräldrars förmågor och samhällets resurser. Metoden skulle vara implementerad och börja användas av alla medarbetare i december, men vi har fått flytta fram starten på grund den extremt höga arbetsbelastning som funnits under hösten 2007. Länsstyrelsen beviljade i juni 2007 projektmedel till "Barn i Salem", för att på ett tidigt stadium kunna förebygga och stödja föräldrar till yngre barn. En barnsamordnare anställs med förankring på familjecentralen för att där tillsammans med befintlig personal kunna förebygga och sätta in öppenvårdsinsatser på ett tidigt stadium för att förhindra att ärenden blev aktuella på familjeenheten. Rekryteringen är klar och kommer att börja i mars 2008.

Några fakta om 2007 års verksamhet:

- MiniMaria har sedan september 2007 haft sin verksamhet på 20 timmar i veckan förlagd till Salem
- 12 ungdomar och deras föräldrar har varit aktuella för missbruk och social utredning på MiniMaria
- Brottsförebyggande samtal med 8 ungdomar enligt fastställt program
- 5 stycken ungdomar har överlämnats till ungdomsvård enligt den nya lagstiftningen
- "Orosmöten" med 30 ungdomar och deras föräldrar har hållit på skolorna och fritidsgården
- Alla skolor och fritidsgården har egna kontaktsekreterare
- Samverkan med fasta tider på mottagningen för unga i Södertälje
- Avtal med Södertälje för öppenvård gällande kvinnofrid, barngrupper samt stödcentrum för unga brottsoffer och

medling som är en ny lagstadgad verksamhet

- Fastställt faderskap samt medverkat i föräldrautbildning på familjecentralen
- 17 familjer som totalt omfattar 54 personer har haft familjebehandling, råd och stödkontakt i det egna hemmet till en kostnad på 1 800 tkr för att undvika omhändertagande av barnen och placering
- Deltagande i skolornas elevvårds-konferenser
- Under hösten medverkat på föräldramöten tillsammans med andra aktörer i samtliga skolor med information om alkohol och andra droger
- Helgläger för vissa utsatta barn och ungdomar
- Speciallösningar för ungdomar som fått skolstöd och kontaktperson vid långvarigt skolk
- Vid årets början fanns 19 placeringar, 16 barn och 2 vuxna. Vi har totalt haft 41 placeringar under året, varav 10 vuxna. Vid årets slut fanns 22 barn och ungdomar samt 6 vuxna placerade på institution.

LSS lagen är en rättighetslag som vänder sig till de personer som har svåra och bestående handikapp. För barn och ungdomar gäller i första hand, korttidsvistelse på institution och lov, helg och sommarverksamhet.

7 barn och ungdomar som tillhör denna verksamhet har varit placerade på institutioner som inte har tillstånd för LSS och de har då blivit placerade enligt socialtjänstlagen och har därmed belastat familjeenhetens budget.

Vuxenenheten

Vuxenenhetens verksamhet har ett brett verksamhetsområde och omfattar handläggning av försörjningsstöd och missbruksvård samt under årets första nio månader även vissa insatser för psykiskt funktionshindrade. Efter september månad har biståndsbedömggruppen ingått i enheten. Det innebär att biståndsbedömningen av äldreomsorg- handikapp- samt biståndsfrågor till psykiskt funktionshindrade ingår. Insatserna kan vara särskilda boenden av olika slag, hemtjänst, färdtjänst, boende-

stöd, dagverksamhet samt daglig verksamhet enligt lagstiftningarna SoL och lagen om stöd och service till personer med funktionsnedsättning(LSS).

Socialekreterarna arbetar aktivt med de personer som uppbär ekonomiskt bistånd. Målsättningen är att personerna så snart som möjligt ska bli självförsörjande. Merparten av de sökande har ett omfattande behov av socialt stöd och ansökningarna kan ofta vara komplicerade. Nära samarbete med Arbetsmarknadsenheten är en viktig förutsättning.

Under årets senare del antog socialnämnden riktlinjer för enhetens handläggning av försörjningsstöd.

Enheten har idag inriktningen kunskapsstyrd utveckling av missbruksvården, för att kunna ge rätt och verkningsfulla insatser. Det innebär bl.a. att arbetet fokuseras på att ge behandling i hemmiljö då det är vetenskapligt bevisat att det är den behandlingsform som är mest framgångsrik. Öppenvårdsprogrammet Portalen hade sin andra grupp under hösten. Portalen är en strukturerad behandling på hemmaplan och sker i samverkan med vårdcentralen och Arbetsmarknadsenheten.

Medel har tillförts budgeten för 2008 för ett utökat boendestöd för personer med psykiatrisk funktionsnedsättning i syfte att kunna göra hemtagningar samt förhindra nya placeringar. Ett utökat boendestöd kommer att kunna ge personer med långvarig psykisk ohälsa den omsorg de behöver även kvällar och helger. Rekrytering av personal har påbörjats. Dagverksamheten har under året startat ESL-grupper. (ESL= ett självständigt liv). Antal besökare har under året ökat med 26% på dagverksamheten och i träfflokalen. Antalet personer som under året har haft insatser i form av boendestöd har ökat med 55%.

Boendestödjarna har flyttat ut till en egen lägenhet dvs separerats från dagverksamheten av arbetsmiljöskäl.

Riktlinjer för boendestödet och dagverksamhet för personer med psykiatrisk funktionsnedsättning antogs av socialnämnden under hösten.

Arbetsmarknadsenheten (AME)

AME:s verksamheter har arbetat efter målet att: "stärka arbetslösa kommuninvånare till

inträde på arbetsmarknaden och att anordna/utveckla daglig verksamhet för vuxna med utvecklingsstörning".

Enhetens arbetsmetod består av långtgående individanpassade insatser.

Arbetsmarknadssekreterarna har under året arbetat med 186 ärenden (exkl.64 flyktingärenden). Antalet ärenden är en minskning med ca 50 jmf föregående år. Största anledningen till detta är att antalet anvisningar från arbetsförmedlingen (AF) minskat kraftigt. Ungdomsätgårderna upphörde under sommaren och kom inte igång mer under 2007. Ungdomar 18-24 år utgjorde ändå en stor grupp på AME med 83 ärenden som remitterades främst från socialkontoret. Några ungdomar började också söka AME på egen hand då vi tog bort kravet på remiss för denna grupp. Gruppen arbetslösa som AME arbetar med har som förväntats vid årets uppföljningar minskat till antalet, men kvar finns en grupp med stora arbetshinder i behov av rehabiliterande insatser. Dessa personer behöver omfattande stöd från enhetens personal för att på sikt närma sig ett arbete.

Under året har 42 personer arbetat/arbetstränat på Arbetscentrum (AC). Medeltalet var 23 personer/vecka. Siffrorna ligger på samma nivå som året innan, vilket visar att behovet av arbetsträning i skyddad miljö är fortsatt viktigt. Sju personer avslutades under året på AC och gick vidare till annan anställning. Trots vakanser på två tjänster har AC fullgjort sitt uppdrag med bibehållen kvalitet. Personalen på såväl AC som på hela enheten har tagit ett stort ansvar för att hålla igång bra verksamhet under året.

Arbetsträningen/sysselsättningen består bl a av tillverkning i textilavdelning, snickeri samt vissa serviceuppdrag åt kommunen. Det kan också vara snöskottning, gräsklippning åt biståndsbedömda pensionärer. Andra uppdrag är dagliga matleveranser till pensionärer från Salarpsköket och persontransporter för Salems dagliga verksamhet.

AC är en viktig resurs för samtliga av enhetens verksamheter och anlitas ofta av Secondhandbutiken, AME-kontoret och Flyktingmottagningen.

Pga vakanser har dataverkstaden haft begränsad verksamhet under året. Möjlighet till jobsök har varit prioriterat.

”Adrian” är ett samverkansuppdrag med syfte att ge människor med olika former av arbetshinder möjlighet till återinträde på arbetsmarknaden. Adrian samfinansieras av Salems Kommun, Försäkringskassan, Vårdcentralen, AF samt Psykiatri i Södertälje. Under året har 19 personer varit aktuella inom Adrian. En särskild verksamhetsberättelse är upprättad och redovisad till styrgruppen.

34 personer har haft plats inom någon av AME:s dagliga verksamheter, en ökning med 4 platser jmf 2006. 27 av dessa har haft placering inom SDV (Salems dagliga verksamhet). Tre elever vid särgymnasiet har pryat på SDV under året för att eventuellt börja där när de slutat skolan.

Särskilda boenden för äldre och hemtjänsten

I Kommunen finns tre äldreboenden med totalt 90 platser.

Skönviksgården med 18 platser och drivs på kommunens uppdrag av Carema äldreomsorg sedan november 2005. Under år 2006 hade entreprenören problem med ledningen av verksamheten vilket nu är åtgärdat.

Säbyhemmets särskilda boende har 44 boende fördelade på två somatiska enheter samt tre demens enheter.

Salarps äldreboende har 28 lägenheter för såväl permanent boende som för korttidsboende. Platserna fördelas på tre enheter varav två har en somatisk inriktning medan den tredje riktar in sig på demenshandikapp. På Salarp finns ett tillagningskök som lagar och distribuerar mat till Salarp, Säbyhemmet och hemtjänsten.

Med hjälp av kompetensstegen har personal utbildats i demensomvårdnad, etik och moral samt psykogeriatrisk. Man har arbetat med fallprevention där en enskild sjukgymnast varit projektanställd med medel från stimulansbidraget. Ett kvalitetsråd har utvecklats där alla incidenter som sker på boendet analyseras och åtgärdas. Kvalitetsansvarig sjuksköterska på 25% har kontinuerligt arbetat med att utveckla och förbättra verksamheten. Bl.a mäter vi nattfasta på alla boende en gång/månad. Kostombud finns på varje enhet.

Samverkan sker i form av kvalitetsmöten, sjuksköterskemöten samt arbetsplatsträffar. Åtta anhörigträffar med Silviasyster har genomförts under året.

Hemtjänsten har totalt 20 anställda som idag ansvarar för ca 106 brukare och dess insatser. Dagverksamheten med sina två anställda har under året haft i snitt ca 10 brukare inskrivna varav 4 från Säbyhemmet. Under året har vi satsat på kompetenshöjning i demensvård.

Samtliga äldreboenden, kök och hemtjänsten får mycket bra betyg i de årliga enkätundersökningar som genomförts.

LSS-vuxen

Personlig assistans har fått flera nya brukare under året. Besluten har varit både enligt LSS (mindre än 20 tim/v) och enligt LASS (mer än 20 tim/v). Personlig assistans har också mist en brukare och därmed haft en del övertalighet bland personalen vilket visar sig i överskridandet av budget.

Salems boendeservice har också fått flera brukare under året. Flera personer av dessa bor fortfarande hemma hos sina föräldrar. Genom att de redan känner till vem som kommer att hjälpa dem när de flyttar hemifrån blir det en mindre anspänning eftersom rutiner och funktioner är kända hos individen och personalen.

Gläntan utökar med flera personal i boendestödet för att kunna utöka till att ge insatser även kvällar och helger. Dessutom utökas dagverksamheten med en personal för att frigöra chefen och minska sårbarheten och undvika stängning av verksamheten.

Flyktingmottagningen

Enligt överenskommelse som slöts i juni 2007 mellan kommunen och Integrationsverket skulle 50 flyktingar tas emot. Överenskommelsen kunde inte uppfyllas då antalet flyktingar blev 35 mottagna. Anledningen till detta är att enbart fyra lägenheter tilldelades mottagningen, jämfört med år 2006 då 40 flyktingar mottogs och 7 lägenheter tilldelades.

Flyktingarna som mottogs i Salem under 2007 bestod av 18 hushåll; 26 vuxna och 9 barn.

Merparten personer kommer från Irak, många har högskoleutbildning och god yrkeserfarenhet. Till skillnad från andra år är antalet barnfamiljer färre. Ensamhushåll i eget boende (2:a hand och inneboende) är betydligt fler än de senaste åren. För dessa personer är bostadssituationen osäker, ofta har de korta kontraktstider.

Flyktingmottagningens introduktionsarbete pågår i två år från mottagningsdatum. Under året har 40 vuxna ingått i introduktionsprogram. I december var; 20 personer på SFI, 7 i andra heltidsstudier, 6 föräldralediga, 2 öppet arbetslösa, 6 med anställning och 8 hade praktikplats. 24 barn har ingått i introduktionsprogram, några går i förberedelseklass eller på förskola. För nyanlända under året har den långa väntetiden på barnomsorgsplatser inneburit att flera föräldrar fått skjuta upp sina svenskstudier.

MÅLUPPFYLLELSE

Vår vision och verksamhetsidé:

Vi ger vård och omsorg samt socialt och ekonomiskt stöd, med hög kvalitet och med respekt för självbestämmanderätt och integritet, så att Salems befolkning känner trygghet och kan ta tillvara sina egna resurser

Mål 1 Antal vårddygn på institution för barn och ungdom per invånare 0-20 år skall inte öka

	Ant.inv	ant.dygn	Dygn/inv
2002	4379	3434	0,78
2003	4465	3483	0,78
2004	4492	4549	1,01
2005	4646	5813	1,25
2006	4745	4646	0,98
2007	4924	8520	1,73

Målet har långt ifrån kunnat uppfyllas främst beroende på alla placeringar som varat under längre tidsperioder än tidigare år samt på de placeringar som borde varit LSS-placeringar. Antalet vårddygn är 1,73 jämfört med 0,98 år 2006.

Mål 2 Familjeenheten ska i samverkan med andra arbeta med barnperspektivet i fokus

Familjeenheten ska i samverkan med andra arbeta med barnperspektivet i fokus. Enligt 5 kapitlet 1 § Sol skall socialnämnden i frågor som rör barn och ungdomar som far illa eller

riskerar att fara illa samverka med samhällsorgan, organisationer och andra som berörs. Familjeenheten har uppfyllt det målet genom att under året ha samverkat med många olika aktörer och skapat nätverk utifrån specifika frågor t.ex. utredningsmodellen BBIC (barns behov i centrum). Viktiga områden som vi har samverkat inom är skolan, fritidsgård, familjecentralen, BUP, BUS, MiniMaria och Mottagningen för unga, båda i Södertälje samt polisen, både med ungdomsroteln och närpolis.

Mål 3 Mer än hälften av de remitterade arbetslösa skall genom arbetsmarknadsenhetens insatser vara i arbete eller ha varaktiga studier

Målet uppfyllt. 83 ärenden avslutades, 53 av dom till arbete eller varaktiga studier vilket motsvarar 64%.

Mål 4 Utlovade handläggnings- och leveranstider skall hållas

Målet har inte uppnåtts för samtliga handläggning och leveranstider.

Arbetsmarknadsenheten tar kontakt inom 10 dagar efter erhållen remiss

Alla personer har kontaktats inom 10 dagar från erhållen remiss.

Högsta tillåtna utredningstid på familjeenheten är 4 månader med en genomsnittstid på 3,5 mån.

Högsta tillåtna utredningstid enligt lag är 4 månader med möjlighet till förlängning i 2 månader efter beslut. Riktvärdet enligt kvalitetsplanen för enheten skall vara 3,5 månader.

Familjeenheten har inte till fullo kunnat uppfylla målet utifrån den extrema arbetssituation som varit, flera utredningar än tidigare har fått förlängas och uppskov har fått begäras från andra myndigheter som begärt in utredningar och uppgifter.

Samarbetssamtal skall erbjudas inom 2 veckor

Målet har inte kunnat uppfyllas helt Familjerätten där 2 handläggare arbetar har haft en besvärlig situation, då en erfaren medarbetare slutade. 2 unga medarbetare har haft

ansvaret för familjerätten och på grund av hård arbetsbelastning även där har vi fått lägga ut utredningar på konsulter för att klara myndighetsdelen.

Inom 14 dagar efter anmält behov av Lss-insats skall hembesök göras.

Målet är uppnått. Genomsnittlig handläggningstid är 7 dagar.

Handläggningstiden för ekonomiskt bistånd skall ej överstiga 10 dagar

Målet uppnått. Vid stickprovsgenomgång av registrerade akter har handläggningstiden för ekonomiskt bistånd inte överstigit 10 dagar.

Mål 5 Boenden och brukare ska få ett bra bemötande, känna trygghet inom kommunens särskilda boenden, hemtjänst och boendestöd

Vid årlig enkätundersökning skall medelbetyget avseende bemötande, trygghet vara minst 4 på en femgradig skala.

	Bemötande	Trygghet
Skönviksgården	4,2	4,0
Säbyhemmet	4,6	4,6
Salarp	4,3	4,1
Hemtjänst	4,7	4,6
Gläntan	4,6	4,6
Salems boendeservice	4,2	4,1
Pers. Assistans	4,7	4,9

Målet har uppnåtts. Samtliga verksamheter har fått minst 4 för bemötande och trygghet .

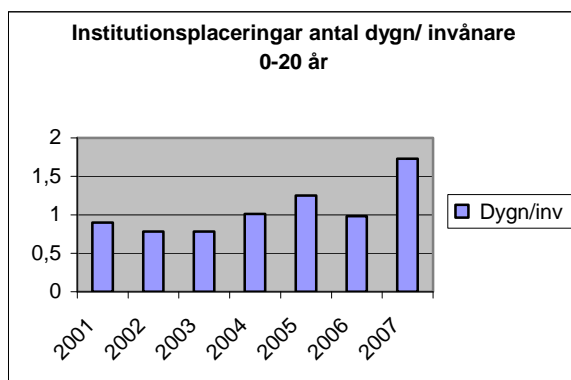
INDIKATORER

Indikatorer används för att följa verksamhetens utveckling och kan indikerar hur tillståndet är för möjlighet till måluppfyllelse.

Institutionsplaceringar

Antal vårddygn/ invånare 0-20 år barn och ungdom ≤ 1,0 vårddygn

Riktvärdet har inte uppnåtts. Resultatet blev 1,73 vårddygn vilket är en försämring jämfört med föregående år.

Socialbidragsberoende

Antal hushåll med försörjningsstöd <200 hushåll

Riktvärdet uppnått eftersom endast 165 hushåll haft försörjningsstöd. Det är dock en liten ökning jämfört med förra året.

	Hushåll	Bist.månader
Bokslut 2003	183	4,0
Bokslut 2004	184	4,4
Bokslut 2005	175	4,4
Bokslut 2006	163	4,0
Bokslut 2007	165	4,0

Antal hjälpmånader i snitt < 4,1 månader

Riktvärdet uppnått. Antalet biståndsmånader ligger precis som förra året på i snitt 4,0.

Aktuella flyktinghushåll på flyktingmottagningen utan ekonomiskt bistånd >20%

Riktvärdet uppnått eftersom 42% av hushållen inte har försörjningsstöd

Psykiskt funktionshinder i sysselsättning

Andel personer på Gläntan i sysselsättning >75%

Deltagandet av dem som har biståndsbedömd dagverksamhet har uppgått till 100 %.

Under året har 26 personer haft biståndsbeslut på dagverksamhet samtliga har haft sysselsättning.

Antalet personer som varit på dagverksamheten har ökat från 27 till 34 jämfört med förra året.

Andel nöjda med vård och omsorg för funktionshindrade och hemtjänsten

Enkätundersökning för faktorerna bemötande, trygghet och inflytande . Minst 4 på en femgradig skala

Här mäts också inflytandefaktorn eftersom verksamheten sker i ordinärt boende.

Bemötande Trygghet Inflytande

Hemtjänst	4,7	4,6	4,4
Gläntan	4,6	4,6	4,2
Salems boende-service	4,2	4,1	3,1
Pers. Assistans	4,7	4,9	4,7

Riktvärdet har uppfyllts av alla utom Salems boendeservice som behöver förbättra inflytandefaktorn.

Hemtjänstpersonalens tid hos brukare skall vara minst 60%

Vid mätning i september så uppfylldes riktvärdet eftersom resultatet blev 61 %.

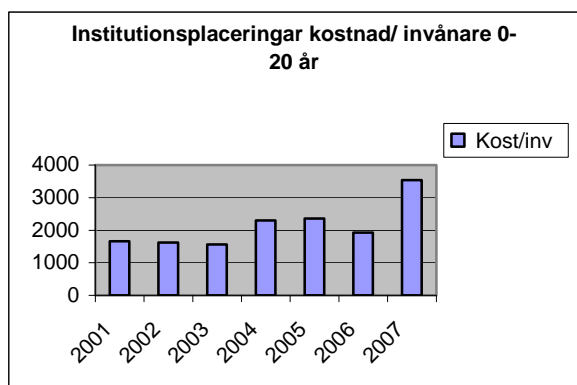
Telefontillgänglighet

Andelen missade telefonsamtal <15%

Ingen telefonmätning har genomfört i kommunen i år. Men resultatet förra året var 15 %.

Ekonomi

Institutionskostnader/invånare 0-20 år <2200 kr

Kostnaden per invånare 0-20 år är 3534 kr. Det är mycket över riktvärdet och betydligt högre än föregående år.

Dygnskostnad i äldreboende <1500 kr

Dygnskostnaden ligger under 1500 kr på alla boenden i kommunen. Köpta platser har kostat i snitt 2241 kr eftersom de ofta avser plat-

ser med speciell vårdkompetens tex unga med demenssjukdomar.

Kostnadstäckningsgrad, Salarps kök >92%

Kostnadstäckningsgraden var 93 % och är inom riktvärdet. Det är något sämre än 2006, då det var 96 %.

Kostnadstäckningsgrad personliga assistenter >80%

Resultatet blev 76 % vilket är under riktvärdet och sämre än året innan då det var 79 %.

Ekonomisk prognos första kvartalet avviker från bokslut <1%

För första gången sedan 2003 har vi inte klarat prognosavvikelse under 1 %. Resultatet blev 2,7 % avvikelse från marsprognosen. Prognoserna senare under året har dock varit närmare resultatet.

NYCKELTAL

Antal vårddygn i Hvb-hem för barn o unga

2003	2004	2005	2006	2007	2007
Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut
3483	4549	5813	4646	-----	8520

Kostnader/vård dygn i Hvb för barn o unga

2003	2004	2005	2006	2007	2007
Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut
2004	2269	1885	1965	-----	2042

Antal hushåll med försörjningstöd

2003	2004	2005	2006	2007	2007
Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut
183	184	175	163	-----	165

Antal hjälp månader med försörjningsstöd

2003	2004	2005	2006	2007	2007
Bokslu	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut
4,0	4,4	4,4	4,0	-----	4,0

Antal personer i sysselsättning och boendestöd på Gläntan (sysselsätt./boendestöd)

2003	2004	2005	2006	2007	2007
Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut
15/34	11/31	23/28	22/20	-----	26/31

Antal ärenden på arbetsmarknadsenheten per år

2003	2004	2005	2006	2007	2007
Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut
225	265	256	253	250	186

Antal avslutade ärenden /varav till arbete på arbetsmarknadsenheten

2003	2004	2005	2006	2007	2007
------	------	------	------	------	------

Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut
102/54	117/80	111/73	142/107	100/55	83/53

(exkl. flykting-, rehab- och omsorgsärenden)

Kostnad per vård dygn i särskilda boenden för äldre

2003	2004	2005	2006	2007	2007
Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut
Köpta platser:					
1300	1550	1500	1807	1642	2241
Säbyhemmet:					
1309	1310	1195	1229	1298	1311
Salarp:					
1060	1100	1049	1154	1230	1256
Skönviksgården:					
940	1018	1020	948	1019	999

Antal köpta platser i äldreboende (vård dygn)

2003	2004	2005	2006	2007	2007
Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut
3159	137	1187	2860	1460	1825

Antal pågående ärenden i hemtjänsten

2003	2004	2005	2006	2007	2007
Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut
82	83	90	94	82	106

Intäktsggraden i förhållande till kostnader Lass

2003	2004	2005	2006	2007	2007
Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut
76 %	78 %	79 %	79%	80%	76%

Aktuella flyktinghushåll varav med ekonomiskt bistånd

2003	2004	2005	2006	2007	2007
Bokslut	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Budget	Bokslut
23/14	23/13	25/11	29/19	34/18	43/25

ORGANISATIONSFÖRÄNDRING- AR/ANPASSNING

Under året har några större förändringar genomförts och som får full utslag år 2008. Vuxenenheten och LSS-enheten genomförde från september månad en omorganisation. Av budgettekniska skäl kommer dock omorganisation att träda i kraft fullt ut från januari 2008. Organisatoriskt innebär det att biståndsbedömarna tillhör vuxenenheten och all myndighetsutövning för vuxna kommer att handläggas inom enheten. Gläntans dagverksamhet och boendestöd flyttas till LSS-enheten som då blir en utförarverksamhet för personer med funktionsnedsättning. Organisationen kommer därmed att likna en beställarutförarorganisation. LSS-enheten har i samband med omorganisationen bytt namn till Enheten för Särskilt Stöd, ESS. ESS innefattar personlig assistans, Salems boendeservice

samt Gläntans dagverksamhet och boendestöd.

Den andra stora förändringen är att Säbyhemmet, Salarp äldreboende och kök samt hemtjänst har en gemensam enhetschef. Syftet är att skapa samordningsvinster och samma höga vårdkvalitet i alla verksamheter. Sjuksköterskorna har också fått en mer arbetsledande roll och en del undersköterskor har fått samordnaruppdrag.

I samråd med de olika boendeenheterna har Salems dagliga verksamhet (SDV) upphört med semesterstängning under sommaren. Arbetstagarernas och personalens semestrar blev därför utspridda över flera veckor, vilket ledde till ett minskat behov av vikarier. Trädgårdsgruppen på SDV fick under året ett uppdrag av Säbyhemmet att sköta om deras sinesträdgård. Detta föll mycket väl ut och blev uppskattat av såväl boenden som personal och fortsätter därför under 2008.

Förutsättningarna för arbetet med ungdomar förändrades redan våren 2007 då Arbetsförmedlingen (AF) stoppade ungdomsprogrammen. Men 10 ungdomar fick ändå en arbetspraktik med ersättning från AF. Inget avtal slöts runt denna insats, varför arbetsmarknadsenheten blev utan administrativ ersättning för dessa. Mer tid lades under året på de ungdomar som remitterades från socialkontoret och som hade en mer omfattande problematik. Samarbete med IV-programmet påbörjades. Ungdomar inbjöds via "gröna bladet" att på egen hand uppsöka en arbetsmarknadssekreterare. På dessa sätt har AME försökt nå så många arbetslösa ungdomar som möjligt.

FRAMTIDSPERSPEKTIVET

Antalet barn och ungdomar ökar i kommunen och antalet barn som blir tonåringar kommer att öka väsentligt de närmaste åren. Ärendemängden inom familjenheten ökar och måste följas av ökade personalresurser. Det är lätt att öppenvård, förebyggande arbete i samverkan nedprioriteras till förmån för utredningsarbete om inte personalsituationen går att lösa. Målet för de kommande åren måste därför vara att ge personalen en rimlig

arbetsbörda, kompetensutveckling samt fungerande metoder och it-system.

Förvaltningen har under flera år analyserat de kommande behoven av insatser för barn och unga, äldre, personer med funktionsnedsättning (LSS), psykiatri och missbruksvård. Detta har fortlöpande presenterats för nämnden och utgjort underlag för ramaskanden.

För åren 2009-2010 finns bl.a behov av ett särskilt boende för psykiskt funktionshindrade och ett korttidsboende för LSS-barn samt ökad daglig verksamhet enligt de behovsbedömningar förvaltningen gjort. Förvaltningen påbörjade också ett arbete med att se över om man kan ta fram en "LSS-peng" för att underlätta ramtilldelningen inom kommunen. Idag blir ökade volymer som kräver tex nytt LSS-boende en budgetberedningsfråga sk överramäskande som drar ut på tiden. Det här gör att vi nu måste köpa dessa platser externt. I samband med att ramtilldelningen beslutades av kommunfullmäktige fick kommundirektören och socialchefen i uppdrag att genomföra en översyn av volymbehoven för socialförvaltningens verksamhet 2009-2010 där förutsättningar för kostnadsminskningar ska redovisas mot bakgrund av personaltäthet, nyckeltalsstudier, kvalitet och möjlighet till konkurrensutsättning. Denna utredning pågår.

INTERNKONTROLL

- Redovisning, uppföljning och åtgärder av avvikelser inom kommunala hälso- och sjukvården rapporteras varje kvartal till nämnden
- Tillsyn av Skolberga, Söderbygårde, Rosstorp, Skönviksgården samt tre enheter utanför kommunen där Salems kommun köper vårdplatser. Anmält till länsstyrelsen att Rosstorp inte haft tillstånd för en del boenden. Länsstyrelsen har begärt att Rosstorp åtgärdar det.
- Mas riktlinjerna har uppdaterats enligt nya författningar

- Ej verkställda beslut inom äldreomsorg, omsorg till personer med funktionsnedsättning samt individ och familjeomsorg har rapporterats till nämnden. Inga sanktionsåtgärder har vidtagits av länsstyrelsen.
- Budgetuppföljning har gjorts per mars och delår. Utöver det har förvaltningen presenterat förenklad uppföljning per maj och september.
- Familjenheten följer kontinuerligt upp de placeringar på institution och familjehem samt andra insatser som enheten har beviljat. Inför alla omprövningar 2-6 gånger om året träffar vi de berörda för att följa upp vårdplaner.
- Vi har idag ramavtal tillsammans med andra söderkommuner, vilket gör att vi utvärderar institutioner och HVB-hem inför varje ny upphandling.
- Alla fakturor genomgår granskningsattest innan beslutsfattare skriver under.
- Hanteringen av socialbidrag internkontrolleras genom månatliga stickprovskontroller. Granskningens syfte är att se till att försörjningsstödsutbetalningarna svarar mot aktuellt beslutsunderlag.
- Internkontroll av de dagliga utbetalningarna sker så att inte dubbelutbetalningar görs och att större belopp har ett fakturaunderlag.
- Inventarieförteckningar är reviderade per 2007.
- Alla handkassor är avstämda, utan anmärkningar.
- Genomgång av alla privata medel samt kontroll över att dessa rutiner följs.
- Kontroll av medicinlistor och narkotiska journaler utförs varje månad av sjuksköterska.
- Boende nycklar kvitteras ut och signeras, följs upp av gruppchef för hemtjänst